

Datum
6 juli 2017

Meerjarenbegroting AGV 2018-2022

Goedgekeurd door het Algemeen Bestuur op 6 juli 2017

Inhoud

0	Inleiding	5
1	Samenvatting	6
1.1	Speerpunten op hoofdlijnen	6
1.2	Budgetvolumes 2018-2022	6
1.3	Prognose van de tarieven 2018-2022	7
1.4	Mutaties (2018-2022) van de tarieven in percentages	8
2	Programmaplan	9
2.1	Algemeen	9
2.2	Ontwikkelingen	9
2.3	Inhoud per programma	14
2.3.1	PROGRAMMA 1 : VEILIGHEID	16
2.3.2	PROGRAMMA 2 : SCHOON WATER	22
2.3.3	PROGRAMMA 3 : VOLDOENDE WATER	36
2.3.4	PROGRAMMA 4 : OP EN OM HET WATER	42
2.3.5	PROGRAMMA 5 : DRAAGVLAK	46
2.3.6	PROGRAMMA 6 : ALGEMEEN	48
2.3.7	PROGRAMMA 7 : DUURZAAMHEID	51
2.3.8	PROGRAMMA 8 : BELASTINGOPBRENGSTEN	53
3	Meerjarenbegroting en tarieven	55
3.1	Uitgangspunten en ontwikkelingen	55
3.2	Begroting naar programma's	56
3.3	Begroting naar kostendragers	56
3.4	Tariefsprognose per financieringsbron	57
3.4.1	Algemeen	57
3.4.2	Zuiveringsheffing	58
3.4.3	Verontreinigingsheffing	59
3.4.4	Watersysteemheffing	59
3.4.5	Heffingen per categorie binnen de Watersysteemheffing	60
3.5	Ontwikkeling lastendruk per profiel	60
4	Financiering	62
4.1	Algemeen	62
4.2	EMU-Saldo - Wet houdbare overheidsfinanciën (wet HOF)	62
4.3	Financieringsbehoefte	64
4.4	Risicobeheer	65
5	Weerstandsvermogen	67
5.1	Algemeen	67
5.2	Weerstandscapaciteit	67
5.3	Risico's	68
5.4	Weerstandsvermogen	70
6	Bijlage 1: Overzicht van alle mutaties 2018-2022	71
7	Bijlage 2: Mutaties ten opzichte van meerjarenoverzicht bij begroting 2017	73
8	Bijlage 3: Afkortingenlijst	75

Voorwoord

De bestuursperiode van het waterschap AGV 2015-2019 is halverwege. Als we terugblikken op ons bestuursakkoord 'Waterbewust' kunnen we stellen dat de eerste helft geslaagd is. Dit betekent echter niet dat we stil kunnen zitten. De tweede helft van de bestuursperiode laat nog vele uitdagingen zien. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de mid-term review en deze meerjarenbegroting.

Als Dagelijks bestuur zien we dat de omgeving snel veranderd. Informatisering en **digitalisering** vraagt ons om sneller en flexibeler te reageren op wat er in de buitenwereld gebeurt. Ook het veranderende klimaat zorgt er voor dat we onze taken anders moeten uitvoeren en trachten we met technologische ontwikkelingen en **innovaties** dat de klimaatbelasting wordt beperkt.

Als waterschap kunnen we dit niet alleen. Dit vraagt om intensieve **samenwerking** tussen gemeenten, provincies, het rijk, bedrijven en uiteraard de inwoners van ons gebied. Zo hebben we gezien dat duurzame samenwerking loont in bijvoorbeeld het programma **Rainproof** en we hiermee het mooie waterschap kunnen behouden waarin gewoond, gewerkt en gerecreëerd wordt. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst.

Met de meerjarenbegroting kijken we naar de toekomst. Het tarief zal in de komende jaren onderhevig zijn aan diverse invloeden waaronder de lagere bijdrage aan het **Hoogwaterbeschermingsprogramma**, de aanpassing en verschuiving van hectares van ongebouwd naar natuurterreinen en extra onderhoudskosten voor rioolzuiveringsinstallaties. Op langere termijn zullen ook het **Deltaplan Ruimtelijke adaptatie** en de nieuwe **Omgevingswet** invloed hebben op de begroting.

Ons streven uit het bestuursakkoord, naar houdbaar financieel beleid, mag hierbij niet uit het oog worden verloren. Dit wordt de uitdaging voor de begroting 2018, waar deze meerjarenbegroting de basis voor is.

Namens het Dagelijks bestuur,

Rolf Steenwinkel
Waarnemend portefeuillehouder financiën.

0 Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2018-2022 (afgekort MJB) van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV). In de MJB wordt het financiële perspectief voor de komende vijf jaren gepresenteerd, voor zowel het begrotingsvolume dat benodigd is voor de uit te voeren taken, als voor de ontwikkeling van de tarieven.

De MJB is een financiële vertaling van de meerjarendoelstellingen met betrekking tot de primaire taken van AGV, die zijn verwoord in het Waterbeheerplan AGV 2016-2021 (afgekort WBP) en het Bestuursakkoord 2015-2019. Vooruitlopend op de te zijner tijd vast te stellen jaarbegroting 2018, wordt in deze MJB inzicht verschaft in belangrijke actuele en toekomstige budgettaire ontwikkelingen en een prognose van het effect hiervan op de tarieven voor de komende jaren. De definitieve tarieven worden vastgesteld bij de begroting voor 2018.

De MJB bevat primair de budgetten van de meerjarenraming bij de Begroting 2017, die nader zijn geactualiseerd als gevolg van bestuurlijke besluitvorming én belangrijke (onvermijdelijke) kostenontwikkelingen. In bedoelde meerjarenraming waren al extra budgetten en besparingen opgenomen voor realisatie van het nieuwe bestuursakkoord, in zowel de exploitatie als in het investeringsprogramma.

In vergelijking met de vorige meerjarenprognose zijn de volgende zaken verwerkt:

- effecten van de jaarcijfers 2016 (onder andere mutaties in de reserves),
- verschuivingen en aanvullingen binnen het investeringsschema
- beoordeling van de exploitatiekosten
- extra onderhoudskosten rwzi's
- lagere bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)
- aanpassing draagvlak, met name verschuiving hectares van ongebouwd naar natuurterreinen
- onvermijdelijke ontwikkelingen

Een totaal overzicht van alle financiële mutaties in de exploitatie van 2018-2022 is te zien in bijlage 1. Mutaties in de exploitatie en investeringen die nieuw zijn bij deze MJB staan in bijlage 2.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 geeft een beknopte samenvatting van de begroting. In hoofdstuk 2 wordt in 8 programma's vermeld wat AGV in deze meerjarenperiode wil bereiken, hoe ze dat gaat doen en wat dat gaat kosten. In het laatste programma wordt aangegeven wat de belastingopbrengsten zijn. Hoofdstuk 2 is daarmee een compleet programmaplan met daarin alle uitgaven en opbrengsten. Hoofdstuk 3 handelt over de kosten naar de kostendragers. Op basis hiervan is in meerjarig perspectief de prognose voor de tarieven van de waterschapsbelastingen zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing en watersysteemheffing weergegeven, inclusief de inzet daarbij van de tariefegalisatiereserves. Hoofdstuk 4 handelt over de financiering en hoofdstuk 5 over het weerstandsvermogen.

1 Samenvatting

1.1 Speerpunten op hoofdlijnen

AGV blijft ambitieus in de uit te voeren taken. AGV is zich zeer bewust van de enorme kansen die water biedt voor onze regio, maar ook van de opgaven en de uitdagingen die er liggen. Het vergroten van het waterbewustzijn ziet AGV als een essentiële voorwaarde voor het creëren van een duurzame toekomst en klimaat robuuste regio.

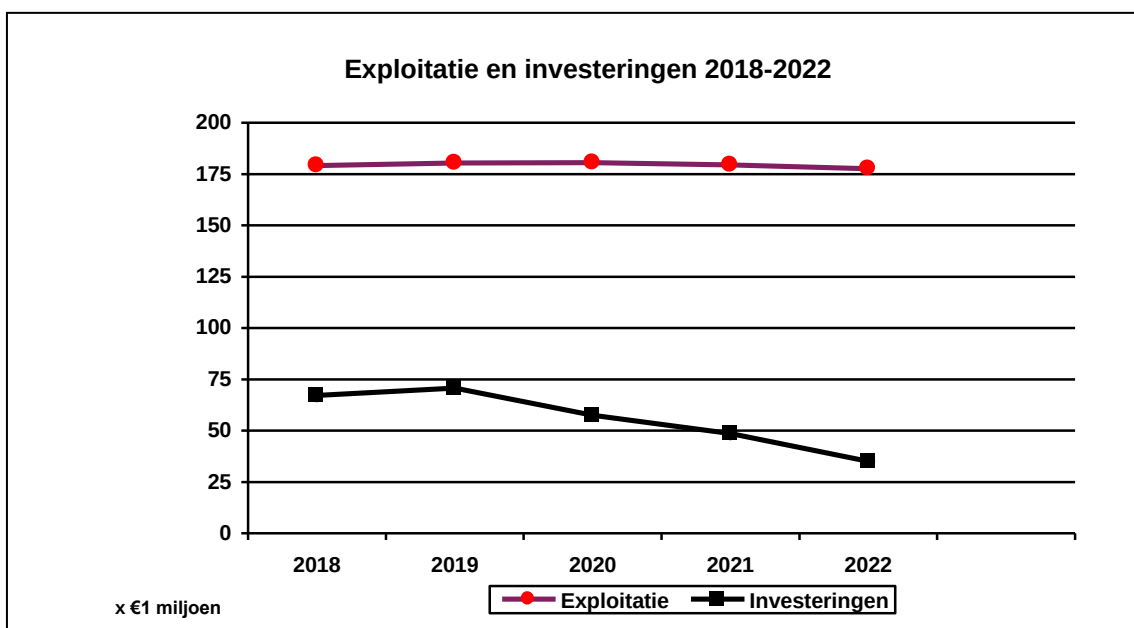
Uitvoering moet plaatsvinden van de Kaderrichtlijn Water (KRW), investeringen in zuiveringstechnische werken en waterkeringen. Daarnaast vragen veranderingen in onderstaande wet- en regelgeving de nodige aandacht om dit goed door te voeren:

- Omgevingswet,
- Waterwet,
- Wet gemeentelijke watertaken,
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Wet op de ruimtelijke ordening
- Flora- en Faunawet.

1.2 Budgetvolumes 2018-2022

Voor 2018 zijn investeringen gepland tot een bedrag van ruim € 67 miljoen, in de periode 2018-2022 bedraagt het investeringsprogramma gemiddeld € 56 miljoen per jaar. De totale exploitatiekosten bedragen in 2018 € 179 miljoen en lopen iets terug naar € 177 miljoen in 2022.

De cijfers in deze MJB zijn opgesteld op het prijsniveau van 2017. De raming van de inflatiecijfers voor 2018, waaronder de loonontwikkeling, zijn bij het opstellen van deze MJB nog niet concreet. In deze MJB is evenals in voorgaande jaren om die reden geen inflatie verwerkt. De inflatie zal worden meegenomen in de tariefsvoorstellen bij de begroting 2018.

De onderstaande tabel laat de exploitatie mutaties in de jaren 2018 tot en met 2022 zien.

MJB	Mutaties t.o.v. vorig jaar (bedrag x €1.000)				
	2018	2019	2020	2021	2022
1. Vrijval incidentele posten:	0	0	0	0	0
2. Verder toegekend /onvermijdelijk					
-Kapitaallasten bestaande activa	2.663	-2.545	-4.447	-4.159	-5.047
-HWBP in exploitatie opnemen	1.228	-160	3.130	70	1.510
-Vrijval dotatie reserves	0	0	-2.600	-1.183	0
-Diverse (per saldo)	1.937	356	161	34	-632
-Nominale loon- en prijsstijging	0				
3. Nieuw beleid:					
-Kapitaallasten van nieuwe investeringen	0	4.998	4.072	4.065	2.390
-Nieuw beleid Bestuursakkoord	-344	-350	-64	60	-503
-Efficiency WN	-1.000	-790	0	0	0
-Temporiserende investeringen	100	-200	0	0	0
TOTAAL	4.584	1.308	252	-1.113	-2.281

1.3 Prognose van de tarieven 2018-2022

De waterschappen dekken de kosten uit de opbrengsten van de financieringsbronnen zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing. Fluctuaties in de ontwikkeling van deze heffingen worden afgevlakt met de inzet van egalisatie-reserves. Hierop wordt in hoofdstuk 3 uitgebreider ingegaan.

Zuiveringsheffing/verontreinigingsheffing

Prognose voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing (exclusief inflatie) is dat die de komende jaren dalen met 0,4% (exclusief inflatie) per jaar tot € 51,61 in 2022. In 2018 kan de heffing dalen naar € 52,44. Deze daling is € 0,42 (0,8%) minder dan verwacht bij de begroting 2017.

Watersysteemheffing

Prognose voor de tarieven (exclusief inflatie) binnen de watersysteemheffing is dat die stijgen in 2018 en de jaren daarna met gemiddeld 1,6% (exclusief inflatie) ten opzichte van 2017. Dit is 0,9% lager dan bij de meerjarenraming in de begroting 2017 toen de prognose een stijging van 2,5% was.

Met toepassing van de kostentoedelingsverordening, zijn per categorie binnen de watersysteemheffing de prognoses van de tarieven voor 2018 bepaald. In de onderstaande tabel de prognose van de tarieven 2018 en de procentuele mutaties ten opzichte van 2017.

Prognose 2018			
Tarief per eenheid /Categorie:	tarief 2017	prognose 2018	Mutatie tov 2017
Ingezetenen	€ 108,34	€ 108,82	0,4%
Gebouwd	0,015967%	0,016122%	1,0%
Natuur	€ 2,04	€ 1,93	-5,4%
Overig: ongebouwd wegen	€ 87,39 € 174,78	€ 94,93 € 189,86	8,6% 8,6%

De tariefstijging voor 2018 per categorie zijn gunstiger dan bij de begroting 2017 werd verwacht, met uitzondering voor de categorie ongebouwd. Deze wordt veroorzaakt door de verschuiving van het aantallen hectares van ongebouwd naar natuurterreinen.

Het gewogen gemiddelde van de percentages voor de daling van de zuiveringsheffing en de stijging van de watersysteemheffing komt voor 2018 uit op een stijging van 0,8% ten opzichte van de tarieven 2017. Dit is ongeveer 0,1% gunstiger dan verwacht bij de begroting 2017

Op basis van de meerjarenraming van de exploitatiekosten is de prognose van het verloop van de tarieven voor de verschillende categorieën tot en met 2022.

Tarief per eenheid /Categorie:	2017	2018	Prognose			
			2019	2020	2021	2022
Ingezetenen	€ 108,34	€ 108,82	€ 110,12	€ 111,58	€ 112,94	€ 114,34
Gebouwd	0,015967%	0,016122%	0,016315%	0,016501%	0,016714%	0,016925%
Natuurterreinen	€ 2,04	€ 1,93	€ 1,96	€ 1,97	€ 2,02	€ 2,07
Overig: ongebouwd wegen	€ 87,39 € 174,78	€ 94,93 € 189,86	€ 96,98 € 193,96	€ 99,09 € 198,18	€ 101,15 € 202,30	€ 103,25 € 206,50

1.4 Mutaties (2018-2022) van de tarieven in percentages

Onderstaande tabel laat de procentuele aanpassing van de tarieven zien tot en met 2022.

Mutatie van de tarieven in percentages					
Categorien	2018	2019	2020	2021	2022
Zuiveringsheffing	-0,4%	-0,4%	-0,4%	-0,4%	-0,4%
WSH: ingezetenen	0,4%	1,2%	1,3%	1,2%	1,2%
WSH: gebouwd	1,0%	1,2%	1,1%	1,3%	1,3%
WSH: natuurterreinen	-5,4%	1,6%	0,5%	2,5%	2,5%
WSH: overig (ongeb./w	8,6%	2,2%	2,2%	2,1%	2,1%

2 Programmaplan

2.1 Algemeen

De MJB is overeenkomstig de regelgeving opgesteld naar programma's, waarvan de opzet in principe vrij is. De indeling naar programma's sluit aan bij de thema-indeling van de landelijke benchmark 'Waterschapsspiegel' en het Waterbeheerplan 2016-2021.

AGV heeft de volgende programma's benoemd:

- Veiligheid
- Schoon water
- Voldoende water
- Op en om het water
- Draagvlak
- Algemeen
- Duurzaamheid
- Belastingopbrengsten

De eerste 3 programma's bevatten de kerntaken van het waterschap en sluiten aan bij de landelijke benchmark. Daarnaast is in het programma 'Op en om het water' het vaarwegbeheer, recreatief medegebruik, natuurwaarden en cultuurhistorie, landschap en architectuur opgenomen. Het programma 'Draagvlak' bevat de activiteiten en de daarmee gemoeide kosten van de afdeling Belastingen.

De activiteiten van bestuur en communicatie zijn afzonderlijk in het programma Algemeen beschreven. Onder 'Duurzaamheid' wordt specifiek ingegaan op het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het programma 'Belastingopbrengsten' bevat een toelichting op de tarieven en bijbehorende opbrengsten. In totaal geven de programma's een compleet beeld van niet alleen de kosten maar ook van de opbrengsten.

2.2 Ontwikkelingen

Er is een aantal koersbepalende ontwikkelingen te onderscheiden, die van invloed is op de (toekomstige) begrotingsvolumes van de waterschappen.

Omgevingswet

Met de invoering van de omgevingswet komt er een wet voor het inrichten en beheren van de fysieke leefomgeving met een samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures. De wet streeft naar vergroting van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak voor burgers (minder en meer eenduidige regels), een samenhangende benadering van de ruimtelijke problematiek (een vergunning waarin alle factoren van de fysieke leefomgeving in worden meegewogen), verruiming van de (lokale) bestuurlijke afwegingsruimte en een versnelling van de besluitvorming (minder en kortere procedures).

De invoering van de omgevingswet raakt veel onderdelen van Waternet. Dat betreft zowel de instrumenten (visie, beleid en regels) als een andere manier van werken, intensief samen werken met andere overheden en werken in een gedigitaliseerde omgeving.

-Visie

Omdat de waterschappen met de komst van de Omgevingswet geen wettelijke basis hebben gekregen voor het opstellen van een visie, zal ons waterschap zijn kijk op de rol van water in de leefomgeving actief moeten inbrengen tijdens de visievorming van de provincies en de gemeenten. In de afgelopen maanden is hieraan actief gewerkt. Op ons initiatief hebben de driewaterschappen in Noord-Holland een gezamenlijke visie opgesteld, die in de komende maanden wordt ingebracht in de Omgevingsvisie van die provincie.

-Wet en regelgeving

De Omgevingswet vraagt dat de decentrale regelgeving van de verschillende overheden goed op elkaar aansluiten. Op dit moment loopt er een programma om de Keur te moderniseren op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren. Dit programma krijgt een extra impuls door al vast te werken aan een Keur die omgevingswet-proof zal worden: de waterschapsverordening. Een belangrijke opgave daarbij is om deze verordening digitaal beschikbaar te maken voor initiatiefnemers en belanghebbenden. Initiatiefnemers kunnen zelf op interactieve wijze vaststellen wat wel of niet mogelijk is voordat zij in overleg gaan met de overheid.

-Een Andere manier van werken

De Omgevingswet vraagt van de overheden ook een andere manier van werken. Van sectoraal naar integraal werken. De initiatiefnemer richt zich tot een loket en achter dat loket zullen de betrokken overheden in onderling overleg over alle aspecten (water, lucht, bodem, geluid etc.) een besluit moeten voorbereiden.

Daarbij wordt van de overheden gevraagd oplossingsgericht mee te denken, over de grenzen van de eigen organisaties heen gezamenlijk in gesprek gaan met de initiatiefnemer.

Deze andere manier van werken vraagt andere competenties en vaardigheden van de medewerkers. Onze medewerkers zullen daarvoor extra worden opgeleid.

Om het voorgaande tot een succes te kunnen maken zijn goede (volledige, juiste en tijdige) gegevens nodig, Het digitaal stelsel Omgevingswet (DSO) moet er voor zorgen dat alle informatie over de fysieke leefomgeving in 2024 met een klik op de kaart te vinden is.

Er zijn twee belangrijke momenten waarop een bepaalde digitale ontwikkeling gereed moet zijn. Bij de inwerkingtreding van de wet in 2019 moeten de wettelijk minimum vereisten zijn ingevoerd. In dat jaar moeten aanvragen of meldingen elektronisch kunnen worden ingediend, moeten de visies, programma's, verordeningen etc., elektronisch beschikbaar zijn, moet de informatie vanuit de basisregistraties automatisch worden ingevuld en moet er een landelijk werkend omgevingsloket zijn. In 2024 moeten alle informatiehuizen gereed en ingericht zijn d.w.z. alle informatie m.b.t. De fysieke omgevingskwaliteit van alle omgevingsdomeinen en alle relevante informatie m.b.t. regelgeving en beleid moet integraal, digitaal en juridisch rechtsgeldig beschikbaar zijn. Binnen Waternet wordt hard gewerkt om deze ontwikkelingen in te brengen in de digitale strategie van de organisatie.

In de periode tot 2017 was de focus gericht op de ontwikkeling van de regels en kaders en op de bestuurlijke afstemming tussen de koepels en het ministerie. Vanaf 2018 zal de daadwerkelijke implementatie van de wettelijke verplichtingen centraal staan. De impact van de stelselwijziging richt zich nu op de inspanning van elke individuele overheidsorganisatie. Dit betekent voor AGV het aanpassen van de wettelijke instrumenten en plannen, het anticiperen op meer bestuurlijke en ambtelijke samenwerking in de keten en op het beschikbaar stellen van digitale data over de leefomgeving aan initiatiefnemers, betrokkenen en aan overheden.

Bij de introductie van de Omgevingswet is gesteld dat er uiteindelijk ook sprake zal zijn van baten. Het betreft hier voornamelijk maatschappelijke baten waarbij het accent ligt op baten voor burgers en bedrijfsleven. Voor overheden gaan in ieder geval de kosten voor de baat. Er zal beduidend geïnvesteerd worden in de digitalisering van informatie en van de communicatie tussen burger en overheid. Op termijn, dat wil zeggen na de afronding van digitaliseringsscenario 3 in 2024 worden ook voor de overheden zekere baten verwacht. Het betreft baten als gevolg van minder interactie tussen burger en overheden (informatie is digitaal beschikbaar), kortere procedures en minder regels.

De financiële consequenties van de omgevingswet voor AGV zijn opgenomen in programma Voldoende water.

Deltaprogramma

In 2015 is begonnen met de uitvoering van de deltabeslissingen. In het beheergebied van AGV vinden geen grootschalige infrastructurele maatregelen plaats als uitwerking van de deltabeslissingen. Een aantal maatregelen buiten het AGV-gebied hebben echter grote gevolgen voor de veiligheid, zoetwatervoorziening en het waterbeheer in het gebied. Daarom neemt AGV deel in het Deltaprogramma Veiligheid, Zoetwater, IJsselmeergebied en Ruimtelijke Adaptatie.

Het Rijk presenteert op Prinsjesdag het Deltaplan waarin naar verwachting de focus ligt op aanpak van wateroverlast en hittestress. Het Dagelijks Bestuur van AGV heeft hierin zijn eigen ambities aangegeven.

AGV heeft verschillende overeenkomsten ondertekend waarin die deelname is vastgelegd, zoals: Intentieverklaring Ruimtelijke Adaptatie, Pact van het IJsselmeergebied en Bestuursovereenkomst zoetwater West-Nederland.

Veiligheid

Per 1 januari 2017 zijn er nieuwe normen voor de primaire waterkeringen van kracht. Vanuit Dijkversterking Centraal Holland is een voorstel gedaan aan de desbetreffende provincies voor de normering van de voormalige C-keringen. Voor AGV betreft dit voorstel de waterkeringen in Amsterdam. Per 1 januari 2017 is de Waterwet aangepast en is de status van primaire waterkering voor deze keringen vervallen. Het zijn nu regionale waterkeringen met daarbij aanvullend de afspraak ze in de huidige toestand te handhaven.

Zoetwater

Er wordt gewerkt aan de uitwerking van de waterbeschikbaarheid voor het AGV-gebied. Per gebied wordt het evenwicht tussen vraag en aanbod meer gedetailleerd in beeld gebracht. Voor de invoering hiervan wordt aangesloten bij de cyclus voor watergebiedsplannen. Er lopen drie watergebiedsplanprocessen die als pilots dienen: Westeramstel, Noordelijke Vechtplassen en Groot Wilnis Vinkeveen.

In het project Slim Watermanagement ARK-NZK (Amsterdam-Rijnkanaal en Noordzeekanaal) wordt de optimalisatie van het operationeel beheer met de omliggende waterschappen en Rijkswaterstaatsdiensten uitgewerkt. Er worden onder andere redeneerlijnen ontwikkeld voor het operationeel waterbeheer over hoe te handelen in tijden van hoog water en zoet watertekort. De redeneerlijnen en andere producten die hieruit voort komen zullen verankerd worden in het nog op te stellen boezemplan voor AGV.

IJsselmeergebied

Er wordt gewerkt aan een nieuw flexibeler peilbesluit voor het IJsselmeer. Rijkswaterstaat is hiervoor de verantwoordelijke overheid. AGV neemt actief deel in het project gezien het belang van het IJmeer/Markermeer voor inlaat van water naar en berging van water uit het AGV-beheergebied. We kijken samen met Rijkswaterstaat of de belangen van AGV geborgd zijn in het peilbesluit. Waar dit niet het geval is overleggen we met Rijkswaterstaat en de andere waterschappen om het peilbesluit bij te stellen of afspraken te maken over het mitigeren van effecten. In het project Operationalisering Flexibel Peilbeheer werken waterbeheerders samen aan sturingsafspraken voor het peil van het Markermeer en IJsselmeer binnen de bandbreedte van het nieuwe peilbesluit. Met de gezamenlijke sturingsafspraken en een intensievere samenwerking in operationeel peilbeheer geven de waterbeheerders invulling aan de dagelijkse peilsturing in het IJsselmeergebied.

Bestuursakkoord AGV 2015-2019

In het bestuursakkoord is het volgende opgenomen over besparingen:

“Er worden efficiencymaatregelen doorgevoerd, waarbij Waternet met een keuzepakket aan voorstellen van maatregelen komt, waarbij de nieuwe bestuursperiode gestreefd wordt naar een besparing op de taakkosten van Waternet van jaarlijks 2% voor de periode 2016-2020.”

De totale ombuigingen in de bestuursperiode tot en met 2019 bedragen ongeveer € 9 miljoen. Hiervan is tot en met 2017 al een bedrag van bijna € 7 miljoen ingeboekt en daar komt in 2018 nog een bedrag van € 0,7 miljoen bij.

Waterbeheerplan (WBP) 2016-2021

Het Waterbeheerplan is het belangrijkste document van het waterschap. Het geeft de beleidskaders aan waarbinnen AGV vorm en inhoud geeft aan eigentijds en toekomstbestendig waterbeheer. De kaders betreffen de zorg voor het regionale watersysteem. Het waterschap streeft op een duurzame en kosteneffectieve wijze naar optimale waterveiligheid, beschikbaarheid van schoon water en efficiënte zuivering van afvalwater.

Op het gebied van recreatie, landschap en cultuurhistorie heeft AGV een stimulerende taak. Het WBP geeft thematisch weer wat de toekomstvisie van het waterschap is. Ook geeft het aan op welke concrete doelen de komende 6 jaar ingezet wordt. De acties die uit het WBP voortkomen worden vastgelegd in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's

Draagvlak

Een aantal ontwikkelingen heeft een verhogend effect op het tarief ongebouwd. De oppervlakte overig ongebouwd wordt lager. Enerzijds wordt dit veroorzaakt doordat gemeenten steeds meer grond toekennen aan gebouwde objecten (en daarmee opgenomen worden in de WOZ-waarde). Anderzijds doordat er meer grond moet worden toegekend aan de categorie natuur dan oorspronkelijk geraamd. Voorts blijkt dat er minder grond binnen de categorie overig ongebouwd moet worden aangemerkt als wegen.

Informatie uitwisseling met Veiligheidsregio's

In 2015 en 2016 heeft het waterschap overstromingsoefeningen gehouden met de veiligheidsregio's Gooi en Vechtstreek en Amsterdam-Amstelland. Uit die oefeningen blijkt dat de veiligheidsregio's meer informatie nodig hebben om zich goed te kunnen voorbereiden op overstromingen. Daarom brengen we in de jaren 2017-2018 in beeld waar zich in het gebied overstromingen kunnen voordoen, hoe die verlopen en wat de keteneffecten zijn op de vitale infrastructuur in hun regio. Vervolgens (2018-2020) stellen de veiligheidsregio's een evacuatiestrategie op. Het waterschap zal hiervoor informatie aanleveren.

De veiligheidsregio's hebben een voorkeur om deze informatie in digitale kaartlagen te combineren. Ook willen zij tijdens een (dreigende) overstroming real time informatie over die specifieke overstroming ontvangen om een actueel en concreet evacuatieplan op te stellen. Op dit moment kan het waterschap die real time informatie onvoldoende leveren. In 2017 wordt een onderzoek afgerond naar welk systeem het meest geschikt is om die informatie vanuit het reguliere proces beschikbaar te stellen. Op basis van de uitkomsten van dat onderzoek wordt besloten over investeringen in de informatievoorziening.

Informatietechnologie

Naast de eerder genoemde eisen die de omgevingswet stelt aan de "digitale kwaliteit" van overheidsorganisaties wordt door de digi-commissaris gewerkt aan standaarden, producten en voorzieningen die alle overheden, publieke organisaties en soms ook door private partijen gezamenlijk zullen moeten gebruiken.

Voor de basisregistraties van gegevens bestaat er al een wettelijk kader. Denk daarbij aan de Wet basisregistratie personen en de Wet basisregistratie adressen en gebouwen. Voor de waterschappen geldt dat de basisregistratie Grootchalige Topografie in 2017 klaar moet zijn en dat in 2018 de WOZ- gegevens van gemeenten vanuit de Landelijke voorziening WOZ moeten worden gebruikt.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het terrein van de basisregistratie Kadaster, de basisregistratie Ondergrond, Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) en de basisregistratie Personen. Bij al deze basisregistraties wordt het thema privacy geraakt. AGV zal daar permanent aandacht aan moeten blijven schenken. Op dit terrein zijn er drie belangrijke wetten: Wet bescherming persoonsgegevens, Algemene Verordening Gegevensbescherming (EU) en de Wet meldplicht datalekken.

Thema's zoals open data, digitalisering-archivering, (Wet)open overheid vragen in de komende jaren eveneens de aandacht. Binnen Waternet geldt informatievoorziening als de vierde productiefactor, die in toenemende mate bepalend is voor de door het waterschap en de gemeente gewenste resultaten. Dit heeft tot gevolg dat extra aandacht geschonken moet worden aan de volgende ontwikkelingen:

Cybersecurity/informatiebeveiliging

De noodzaak om maatregelen te nemen om de organisatie te beschermen tegen Cybercrime is inmiddels een algemeen verschijnsel, waarmee alle organisaties te maken hebben. Onder informatieveiligheid valt een breed scala aan beschermingsmaatregelen om te voorkomen dat niet geautoriseerde derden toegang krijgen tot het informatienetwerk of de procesbesturing. Wetgeving op het gebied van datalekken en bescherming van privacy en persoonsgegevens vormen belangrijke kaders.

Zo is er per 2018 de verplichting om een functionaris voor gegevensbescherming aan te stellen. De nationaal coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid geeft nadrukkelijk aan dat het versterken van Cybersecurity in Nederland meer prioriteit moet krijgen en bestaande maatregelen niet langer volstaan in de strijd tegen steeds professionelere cybercriminelen.

Binnen AGV/Waternet zijn de afgelopen periode diverse externe onderzoeken en risico analyses uitgevoerd, oa op initiatief van de Unie van Waterschappen, waarbij voor alle waterschappen in beeld is gebracht hoe het is gesteld met de informatiebeveiliging. Om enerzijds te voldoen aan wettelijke eisen en anderzijds aanvullende maatregelen te nemen op basis van deze onderzoeken en risico analyses is vanaf 2018 een extra budget nodig van 700.000 euro. Dit budget komt voor 60% van de gemeente Amsterdam, ten laste van de drinkwatertarief en riolering en voor 40% ten laste van AGV. Het bedrag van € 280.000 dat met ingang van 2018 ten laste komt van AGV is opgenomen onder de programma's Schoon Water en Voldoende Water in deze meerjarenbegroting.

Het budget is nodig om formatie aan te stellen (ca 5 FTE) die specifiek belast wordt met informatiebeveiliging en het beheer van systemen om snelle detecties te kunnen uitvoeren en een bescherming te bieden tegen hacken.

Digitalisering

Binnen AGV/Waternet is er een intensieve digitalisering gestart. In eerste instantie om de klantprocessen te digitaliseren. Het programma dienstverlening naar mobiel heeft als doelstelling om in 2018 ca 80% van de klantcontacten digitaal af te handelen. Dit betekent zowel een verhoging van de doelmatigheid als een verbetering van de dienstverlening. De verbetering van de doelmatigheid is meegenomen in het efficiency programma dat is afgesproken naar aanleiding van het coalitie akkoord.

Naast dienstverlening naar mobiel zijn twee nieuwe digitaliserings programma's gestart. De digitale medewerker en digitale assets. Het programma de digitale medewerker heeft tot doel dat alle medewerkers in 2020 digitaal kunnen beschikken over gevalideerde informatie, die zij voor hun taakuitoefening nodig hebben. De informatie is plaats en tijdonafhankelijk beschikbaar. Digitalisering van de informatie is tevens van belang, omdat in de periode na 2020 relatief veel medewerkers van Waternet met pensioen gaan. Digitale borging van hun kennis is essentieel voor het functioneren van de organisatie. Het programma digitale assets richt zich enerzijds op automatische regelkringen, waarbij we zien dat procesautomatisering verschuift van lokaal naar centraal niveau. Anderzijds wordt met behulp van sensing een systeem ontwikkeld waarbij de toestand van de assets digitaal en continu beschikbaar is.

Deze beweging naar verdergaande digitalisering vraagt om een nieuwe aanpak en herscholing van een groot aantal medewerkers. Administratieve functies verdwijnen grotendeels en daarvoor in de plaats komen nieuwe veelal hoogwaardiger functies op het gebied van informatiebeheer en automatisering.

Deze transitie gelijktijdig met blijvende aandacht voor de bedrijfsvoering (vernieuwen met de winkel open) leidt tot hoge werkdruk. Gedurende deze transitie is tijdelijk extra capaciteit nodig. Op dit moment wordt deze voor 5 jaar (2018-2022) geraamd op € 500.000. Hiervan komt 300.000 euro ten laste van de gemeente Amsterdam en wordt € 200.000 gedekt uit de begroting van AGV. In deze meerjarenbegroting is hiermee rekening gehouden bij de programma's Schoon Water en Voldoende Water. Voor dit budget wordt tijdelijk (5 jaar) extra capaciteit ingehuurd.

Procesautomatisering

De centralisatie van systemen heeft in de afgelopen jaren al in belangrijke mate geleid tot een verhoging van de efficiency. Resultaat daarvan is onder andere dat technici op afstand de systemen kunnen monitoren en herstellen. Wet- en regelgeving stellen strengere eisen aan analyses, die op basis van gegevens uit de procesautomatisering gemaakt moeten kunnen worden. In de komende jaren zal hier ook de stap naar meer voorspellend onderhoud mogelijk worden gemaakt. Dit leidt en heeft geleid tot omvangrijkere en meer complexe systemen.

De hard- en software voor deze systemen kennen steeds kortere cycli, waardoor de benodigde beheersinspanning veel groter is geworden. Het is noodzakelijk de kennis van de specifieke procesautomatisering binnen Waternet verder op te bouwen en te behouden om de productieprocessen (ook buiten reguliere werktijden) zelf in control te houden. Inschakeling van derden is steeds minder een alternatief door krapte op de markt, hoge kosten en inwerktijd als gevolg van de complexe verwevenheid tussen de systemen.

Daarnaast leiden de modernisering van een zuivering of een procesonderdeel tegenwoordig ook tot een sterke toename van de hoeveelheid gegenereerde data. De sensortechnologie genereert exponentieel veel meer informatie dan enkele jaren geleden. Dat heeft grote potentie voor de verbetering van de effectiviteit van onze kerntaken. Tegelijkertijd vraagt deze sterke toename ook om specifieke kennis binnen Waternet voor de verwerking en toepassing van (big) data, waarvoor momenteel geen ruimte is.

Er wordt vanaf 2018 een bedrag gevraagd van € 500.000 euro, verdeeld over € 200.000 van AGV (opgenomen onder programma Schoon Water) en € 300.000 van Amsterdam. Het gaat hierbij om 6 fte en budget voor opleidingskosten. Bij komende vervangingsinvesteringen zal sterker dan voorheen worden gelet op de doorwerking in de capaciteit voor het beheer van de procesautomatisering.

2.3 Inhoud per programma

In de navolgende paragrafen zijn per programma de doelstellingen beschreven, de beoogde effecten en de wijze waarop die effecten bereikt worden. Er is een onderscheid gemaakt naar bestaand beleid/waterbeheerplan en invulling bestuursakkoord. Aanvullend hierop zijn indicatoren vermeld, die aansluiten bij de opzet uit het WBP.

De financiële consequenties van de per programma beschreven doelen, ambities en invulling van het bestuursakkoord zijn te onderscheiden in investeringen en exploitatiekosten. Van beide wordt in elk programma een overzicht gegeven.

Bij elk programma is het bestaand beleid gesplitst in taakkosten en kapitaallasten van investeringen die tot en met 2017 in exploitatie zijn/worden genomen. Bij nieuw beleid zijn de kapitaallasten vermeld van de vanaf 2018 geplande investeringen. Apart zijn de effecten van het bestuursakkoord weergegeven, gesplitst in nieuw beleid en besparingen.

De besparingen uit het bestuursakkoord die direct zijn toe te wijzen aan een programma worden daar toegelicht. De besparingen die over alle programma's heen worden gerealiseerd worden toegelicht bij programma Algemeen.

Naast de cijfers van de vast te stellen meerjarenbegroting voor 2018-2022 zijn ter vergelijking de cijfers uit de begroting 2017 geplaatst. De posten onder nieuw beleid uit de kolom begroting 2017 zijn bij de Meerjarenbegroting 2018-2022 bestaand beleid geworden en zijn daarom verwerkt in de posten kapitaallasten en taakkosten.

Overige ontwikkelingen t.a.v. digitalisering. Naast de eisen die de omgevingswet stelt aan de "digitale kwaliteit" van overheidsorganisaties wordt door de digi-commissaris gewerkt aan standaarden, producten en voorzieningen die alle overheden, publieke organisaties en soms ook door private partijen gezamenlijk zullen moeten gebruiken.

Voor de basisregistraties van gegevens bestaat er al een wettelijk kader. Denk daarbij aan de Wet basisregistratie personen en de Wet basisregistratie adressen en gebouwen. Voor de waterschappen geldt dat de basisregistratie Grootchalige Topografie in 2017 klaar moet zijn en dat in 2018 de WOZ- gegevens van gemeenten vanuit de Landelijke voorziening WOZ moeten worden gebruikt.

Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het terrein van de basisregistratie Kadaster, de basisregistratie Ondergrond, Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION) p en de basisregistratie Personen. Bij al deze basisregistraties wordt het thema privacy geraakt. AGV zal daar permanent aandacht aan moeten blijven schenken. Op dit terrein zijn er drie belangrijke wetten: Wet bescherming persoonsgegevens, Algemene Verordening Gegevensbescherming (EU) en de Wet meldplicht datalekken.

Thema's zoals open data, digitalisering-archivering, (Wet)open overheid vragen in de komende jaren eveneens de aandacht. Binnen Waternet geldt informatievoorziening als de vierde productiefactor, die in toenemende mate bepalend is voor de door het waterschap en de gemeente gewenste resultaten.

PROGRAMMA 1 : VEILIGHEID

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het programma Veiligheid heeft betrekking op de bescherming tegen overstroming vanuit het buitenwater of de boezemstelsels, vooral door veilige primaire en regionale waterkeringen.

Het waterschap heeft als kerntaak het gebied voldoende waterstaatkundige veiligheid te bieden. Absolute veiligheid kan het waterschap niet garanderen. Het waterschap staat ervoor dat het stelsel van dijken voldoet aan de veiligheidseisen. Indien deze eisen niet door het bevoegd gezag zijn geformuleerd, neemt het waterschap zelf verantwoordelijkheid.

Hoe goed het watersysteem ook wordt beheerd, er kan altijd wat mis gaan. Een goede crisisbeheersingsorganisatie zorgt ervoor dat de gevolgen binnen de perken blijven als er wat mis gaat. Verder stimuleert het waterschap bij nieuwe ontwikkelingen een waterrobuuste inrichting. Samen met andere partijen wordt onderzoek gedaan naar nut en noodzaak van extra bescherming van vitale en kwetsbare functies in het gebied.

Het waterschap handelt adequaat en daadkrachtig wanneer de veiligheid in het gedrang dreigt te komen. Hierbij wordt rekening gehouden met economische, landschappelijke en natuurwaarden.

De organisatie draagt bij aan de actualisering van het Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR)-instrumentarium (kaarten en beheerplannen op grond van de vereisten in de Richtlijn Overstromingsrisico's).

Tot en met 2016 participeerde AGV in het Project Dijkversterking Centraal Holland (voorheen Project Overstijgende Verkenning Centraal Holland (POV)) waarin de optimale bescherming van de Randstad tegen overstroming uitwerking kreeg. De POV is in 2016 bestuurlijk afgerond. Iedere waterbeheerder gaat verder met zijn eigen opgave.

Per 1 januari 2017 is vanwege een wijziging in de Waterwet, 16,5 km primaire kering in langs het Noordzeekanaal/Het IJ afgewaardeerd naar regionaal. Dit zal in 2017 door de provincie geformaliseerd worden met een aanpassing van de Waterverordening AGV. De afwaardering houdt verband met de nieuwe veiligheidsbenadering voor de primaire keringen. De nieuwe normen leiden tot het verbeteren van de Lekdijk en de waterkering in IJmuiden waardoor de primaire kering langs het NZK/Het IJ kan worden afgewaardeerd.

Over de afgewaardeerde kilometers primaire kering is afgesproken dat AGV deze op hetzelfde functieniveau houdt als voorheen, totdat de keringen in IJmuiden en langs de Lek zijn verbeterd. Deze werkzaamheden zullen zeker niet voor 2025 zijn afgerond. De beheerinspanningen blijven tot dat moment op het huidige niveau zodat de afwaardering geen onvoorziene financiële gevolgen heeft.

Deze ontwikkelingen betekenen veranderingen in het waterkeringenbestand van AGV. Deze veranderingen zullen na de formalisatie verwerkt worden.

In het beheergebied van AGV is in totaal circa 1.094 km waterkeringen aanwezig. Deze zijn te onderscheiden in de volgende categorieën:

- Primaire keringen: 55 km
- Regionale keringen: 568 km
- Tertiaire- en overige keringen: 471 km
- Waterkerende objecten in keringen: 1.100 stuks

1.2 DOELSTELLINGEN

AGV geeft de hoogste prioriteit aan het garanderen van voldoende waterstaatkundige veiligheid voor mensen, dieren en goederen. Het Deltaprogramma, het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en het Dijkverbeteringsprogramma 2015 – 2024 zullen voor de komende jaren de inspanningen voor dit thema bepalen.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

De bestaande waterkeringen in overeenstemming met de vastgestelde normen houden. Dit met inachtneming van de belangen op het gebied van landschap, recreatie, natuur en cultuurhistorie. De Keur stelt eisen aan gereguleerde aanpassingen in waterstaatkundige werken. Door toezicht houden en (indien nodig) handhavend optreden zorgt AGV voor veilige waterkeringen, zodat de burger wordt beschermd tegen 'natte voeten' (veiligheid).

1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

De aanpak bestaat uit vier sporen:

1. Uitvoering van wettelijk verplichte werkzaamheden behorend bij de primaire taak van AGV: op orde brengen en houden van keringen en de daarvoor benodigde werkzaamheden, zoals toetsings-, ophogings- en reconstructiewerkzaamheden, muskusrattenbeheersing, crisisbeheersing en het actueel houden van de legger.
2. Participeren in beleidscircuits en uitvoeringsprogramma's van Rijk en provincie, waaronder het Deltaprogramma en de normeringen voor primaire- en regionale keringen.
3. Regulering door het watertoetsproces te volgen: in een vroeg stadium met andere overheden en projectontwikkelaars in overleg te treden over hun ruimtelijke plan en rioleringsplan, hen te adviseren over het thema veiligheid en hun plan daarop te toetsen. Tevens wordt de taak ingevuld door meldingen en vergunningaanvragen af te handelen voor activiteiten/werkzaamheden op en rond het water en voor het onttrekken en infiltreren van grondwater.
4. Kennisontwikkeling en innovatie: werken aan expertiseontwikkeling op het gebied van veiligheid en sterkte van veen-, klei- en zanddijken en innovatieve technieken op het gebied van inwinning van gegevens voor beheers- en onderhoudsprogramma's. Borging van deze kennis binnen de organisatie op het gebied van dijkttoetsing, -aanleg, -verbetering en – beheer is een speerpunt.

Uitwerking bestuursakkoord

In onderstaande tabel wordt het programmapunt aangegeven waarvan de activiteiten financiële consequenties hebben.

Programmapunt	Nadere concretisering / financiële consequenties
De regels verder te vereenvoudigen of te schrappen. De doelmatigheid staat voorop. Waar mogelijk komen er minder regels in de Keur. De Keur wordt herzien vanuit het principe "ja, mits Keur" en niet volgens "nee, tenzij Keur".	De Omgevingswet (inwerkingtreding verwacht in 2019) zal op verschillende fronten veranderingen teweeg brengen. De bevoegdheidsverdeling tussen overheden verandert. Dit vergt aanpassing van de Keur en beleidsregels. Op vergunningverlenings- en handhavingsgebied zal veel veranderen, bijvoorbeeld door het wegvallen van de onderzoeksplicht en GRP verplichting en de invoering van de zorgplicht. Ook de invoering van de zgn "Big Eight" (criteria die gesteld worden aan een sluitende beleidscyclus) waarin de beleids- en begrotingscyclus voor VTH zaken zal invloed hebben (zie ook aanbeveling Rekenkamercommissie). Daarnaast wordt het proces van aanpassen van de Keur kortcyclischer door regelmatig delen uit de Keur en beleidsregels tegen het licht houden. Het bestuur bepaalt daarbij de richting, de organisatie werkt uit. Waarna het bestuur besluit op basis van inzicht in consequenties van verschillende opties. Ervaringen uit de praktijk spelen hierbij een belangrijke rol.

Hierbij hoort een passende wijze van handhaving. Wie burgers meer ruimte laat, en zaken regelt via algemene regels, evt aangevuld met meldingsplicht, zal tegelijkertijd de handhaving moeten intensiveren. En het risico accepteren dat vaker naderhand dient te worden ingegrepen.	Door de wisselwerking tussen bestuur en organisatie in het regelgevende proces wordt de transparantie vergroot en is het doel achter de regelgeving beter uitlegbaar. Ook bepaalt het bestuur de volgorde waarin Keuronderwerpen worden opgepakt, bijvoorbeeld tijdens een thema DB. Hiervoor is geen extra budget nodig. Uitgangspunten voor regelgeving en beleid zijn doelmatigheid, vermindering van regeldruk en digitalisering. Een publieksvriendelijker ontsluiting van de regelgeving vergt wel aanvullend budget. <u>Voor het publieksvriendelijk ontsluiten van regelgeving is in 2018 € 175.000 opgenomen (50% programma Veiligheid en 50% programma Voldoende water).</u>
--	---

1.5 INDICATOREN

De achtergronden van de indicatoren zijn beschreven in het Waterbeheerplan 2015-2021. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar doelen en prestaties voor de periode 2018-2022. Aangezien het WBP loopt tot 2021 zijn hier de waarden voor 2021 weergegeven

Thema Veiligheid	Omvang	2018	2021
Primaire keringen zijn getoetst aan de nieuwe veiligheidsnormen, op weg naar de eindrapportage van 2022.	55 km	20%	80%
Regionale keringen op orde	568 km	67%	83%
Grondlichamen van regionale keringen, die in 2012 het oordeel 'onvoldoende' en 'nader onderzoek' kregen, voldoen nu aan de veiligheidsnormen.	258 km (21 km per jaar)	30%	75%
Regionale keringen (grondlichamen, NWO's en kunstwerken) met een toetsoordeel volgens de leidraad van 2015.	568	15%	60%
Overige keringen met duidelijkheid over nut en noodzaak.	471 km	25%	100%
Plannen van de eigen crisisbeheersingsorganisatie zijn op orde en geoefend.	8 plannen	100%	100%

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)					
Programma Veiligheid					
Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
- Dijkverbeteringsprogramma	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
- Compartimenteringswerken	800	0	0	0	0
- De Ronde Hoep	120	2.500	3.000	500	500
- Bijdrage in HWBP (investeringsdeel)	7.600	4.960	4.530	2.660	1.350
Totaal	21.020	19.960	20.030	15.660	14.350

Toelichting:

Dijkverbeteringsprogramma 2015 – 2024

In 2015 is gestart met het Dijkverbeteringsprogramma (DVP) 2015 – 2024. In het DVP zijn de kilometers met het oordeel Onvoldoende en het oordeel Nader onderzoek vanuit de toetsing 2012 opgenomen. Met de opgave is een jaarlijks budget gemoeid van € 12,5 miljoen. De opgave zal in 2024 worden afgerond.

Compartimenteringswerken

In het programma zijn opgenomen de renovatie van de Ipensloter- en Diemerdammersluizen, de vervanging van de Balgstuw in het Gein en de vervanging van de compartimenteringswerken in de Ringvaart Watergraafsmeer.

Voor 2018 is € 0,8 miljoen nodig. Het betreft de financiële afronding van het renovatieproject aan de Ipensloter- en Diemerdammersluizen, de vervanging van de compartimenteringswerken Ringvaart Watergraafsmeer en de vervanging van de balgstuw Gein te Driemond.

De balgstuw in het Gein was onderdeel van het provinciale project “aanpassing N236”. Dit project is gewijzigd, waardoor de vervanging van de balgstuw door schotbalkconstructie weer in eigen beheer van het waterschap komt. Besluitvorming hierover wordt voorgelegd aan het bestuur.

Amstelnoodstuw

De voorbereiding van het realiseren van een compartimenteringwerk in de Amstel nabij Ouderkerk aan de Amstel wordt aangehouden in afwachting van de resultaten van het onderzoek “Verkenning compartimentering van boezemwateren”. De benodigde investering voor dit compartimenteringswerk is circa € 10 miljoen. Dit budget is niet opgenomen in de Meerjarenbegroting 2018-2022 in afwachting van de resultaten van bovengenoemd onderzoek.

De Ronde Hoep

De polder de Ronde Hoep is door de provincie als calamiteitenpolder aangewezen. Zoals afgesproken met provincie en gemeente in de bestuursovereenkomst voert AGV de benodigde inrichtingsmaatregelen uit. De daarvoor relevante onderzoeken zijn in afgelopen jaren uitgevoerd.

Na inspraak en eventueel juridische procedures kan de uitvoering van de maatregelen starten. In 2019 en 2020 (afhankelijk van de voortgang bestemmingsplan en projectplan in samenhang met de eventuele juridische procedures) wordt € 2,5 tot € 3 miljoen per jaar uitgegeven aan realisatie van de inrichtingsmaatregelen, de planschadevergoeding en een stimuleringsregeling. De stimuleringsregeling is voor maatregelen die gevolgschade bij inundatie beperken.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

De financiering van het HWBP is via een wijziging van de Waterwet en de Waterschapswet overgeheveld van het Rijk naar de waterschappen. De Unie heeft aangegeven dat de toekomstige bijdragen de komende jaren omlaag gaan. De bijdrage van AGV gaat van € 15,9 miljoen naar € 13,5 miljoen in 2022. Daarnaast is de bijdrage van alle waterschappen in 2019 eenmalig substantieel lager door een lagere solidariteitsbijdrage dan waar tot nu toe vanuit was gegaan. Deze aanpassingen zijn verwerkt in de MJB.

De bijdrage aan het HWBP wordt voor een deel geactiveerd en voor een deel rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht. Het deel wat direct ten laste van de exploitatie wordt gebracht loopt elk jaar op. Het te activeren deel loopt hiermee terug.

3. EXPLOITATIE

Toetsing primaire keringen

Vanaf januari 2017 zijn de nieuwe normen en het WBI (wettelijk beoordeling instrumentarium) van kracht voor de primaire waterkeringen. Voor 1 januari 2023 moet er een toetsrapportage aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu opgeleverd worden. AGV heeft een relatief kleine opgave (55 km). In 2018 zal verder gegaan worden met het verzamelen van gegevens en leren van de ervaringen van andere waterschappen die reeds met de toetsing zijn gestart. Er wordt een samenwerking aangegaan met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier voor de uitvoering van de toetsing.

Toetsingsprogramma regionale waterkeringen

AGV heeft een toetsopgave voor alle regionale keringen (568 km). De tweede toetsronde (toetsing 2015) voor de regionale keringen dient in 2024 te zijn afgerond, waarbij ook de kunstwerken en niet waterkerende objecten zijn voorzien van een toetsoordeel. Hiervoor is jaarlijks (2017–2024) een bedrag voor beschikbaar van € 1 miljoen.

Meerjarenplan Muskusrattenbeheersing

De taak muskusrattenbeheer is ondergebracht in een samenwerkingsverband met andere waterschappen en wordt uitgevoerd door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR). AGV heeft jaarlijks € 1,5 miljoen gereserveerd in de begroting om bij te dragen aan de kosten van de uitvoeringsorganisatie van HDSR.

Er is een nieuwe Visie Muskusrattenbeheer West en Midden Nederland 2017-2020 opgesteld. Het streven is halvering van het aantal muskusratten en een kostenreductie van 4%. Verder is de ambitie om op langere termijn te streven naar een muskusrattenvrije situatie. Voor het creëren van een muskusrattenvrije situatie is intensieve samenwerking op landelijke schaal noodzakelijk. Het onderzoek van de landelijke veldproef loopt nog door tot medio 2018 op het gebied van objectbescherming.

Calamiteitenbestrijding waterkeringen

De organisatie voor de calamiteitenbeheersing met bijbehorende calamiteitenplannen sluit aan bij de landelijke visie van de waterschappen. Voor een adequate calamiteitenbeheersorganisatie is er een Waternet breed OTO-programma (opleiding, training, oefening) opgesteld.

Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)

De financiering van het HWBP is via een wijziging van de Waterwet en de Waterschapswet overgeheveld van het Rijk naar de waterschappen. De Unie heeft aangegeven dat de HWBP-bijdragen de komende jaren omlaag gaan. De bijdrage van AGV gaat van € 15,9 miljoen naar € 13,5 miljoen in 2022. Per saldo is de bijdrage aan het HWBP de komende jaren € 10 miljoen lager dan eerder gepland. Deze aanpassing is verwerkt in de MJB.

De lasten in de exploitatiebegroting bestaan uit de kapitaallasten van het geactiveerde deel van de bijdrage plus het deel van de bijdrage dat rechtstreeks ten laste van de exploitatie komt (elk jaar met 10% oplopend).

Programma Veiligheid	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenbegroting			
			2019	2020	2021	2022
Exploitatiebegroting (x €1.000)						
<u>Bestaand beleid:</u>						
-kapitaallasten activa in gebruik	19.323	21.072	20.839	18.047	14.718	11.865
-taakkosten	14.907	16.105	15.945	19.075	19.109	20.549
<u>Nieuw beleid:</u>						
-kapitaallasten MIP	0	0	2.689	4.773	6.731	8.083
-nieuw beleid bestuursakkoord	0	0	-88	-88	-88	-88
-efficiency	0	0	0	0	0	0
-temporiserende investeringen	0	-400	-850	-850	-850	-850
	34.229	36.777	38.535	40.957	39.621	39.559

Toelichting exploitatiebegroting; bestaand beleid

Kapitaallasten

Dit betreffen de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anders nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2017 tot uitvoering komende investeringen.

Taakkosten

Mutaties die al in een (meerjarenraming van) de begroting waren opgenomen:

- Vanaf 2014 wordt de bijdrage aan het HWBP in 10 jaar aflopend geactiveerd. De bijdrage wordt voor een oplopend deel rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht.

Mutaties die nog niet in een (meerjaren)begroting waren opgenomen:

- Aanpassing bijdrage HWBP aan de nieuwe opgave van de Unie, per saldo een verlaging van € 10 miljoen in de periode 2018-2022

Toelichting exploitatiebegroting; nieuw beleid

Mutaties die al in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

- Voor het publieksvriendelijk ontsluiten van regelgeving is in 2018 € 175.000 geraamd (50% programma Veiligheid en 50% programma Voldoende water).

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het waterschap draagt als waterkwaliteitsbeheerder de zorg voor een goede kwaliteit van het watersysteem. Deze zorg is mede een opgave vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Het waterschap voert waterstaatkundige maatregelen uit om de kwaliteitsdoelstellingen te behalen. Waar dit effectief is wordt dit gedaan in samenwerking met derden.

Het waterschap geeft lozingsvergunningen (Waterwet) aan bedrijven af, houdt hierop toezicht en maakt afspraken met betrokkenen om watervervuiling te voorkomen en geeft vergunningen af voor de sanering van ernstig vervuilde waterbodems (Waterwet). Daarnaast worden watersysteemkundige maatregelen uitgevoerd om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren.

Dit betreft vooral maatregelen in het kader van de KRW en het kwaliteitsbaggeren.

Direct gekoppeld aan de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater is de zorg voor het goed functioneren van de afvalwaterketen. Immers het (afval)water uit de bebouwde omgeving komt al dan niet na behandeling in het oppervlaktewater terecht, waar het van invloed is op de waterkwaliteit. AGV zuivert het via (pers)leidingen getransporteerde afvalwater dat wordt ontvangen uit gemeentelijke rioleringen of anderszins.

De thema's Schoon Water en Waterketen uit het WBP 2016-2021 vallen onder dit programma.

1.2 DOELSTELLINGEN

De doelstelling is een (grond)watersysteem met een goede ecologische en chemische waterkwaliteit. Vanuit de KRW worden per waterlichaam ecologische doelstellingen opgelegd, die uiterlijk 2027 behaald moeten worden. Hierover wordt gerapporteerd in Stroomgebiedbeheersplannen (SGBP).

Door vergunningverlening en advisering worden emissies uit punt- en diffuse lozingen en door derden veroorzaakte, niet gereguleerde, ongewenste (diffuse) emissies teruggedrongen.

Voor de rioolwaterzuiveringsinstallaties (rwzi's) in het beheergebied als totaal gelden de volgende kwaliteitseisen:

- Gemiddelde stikstof (N) en fosfor (P)-eliminatie tenminste 75%;
- Gemiddelde zuiveringsrendement van tenminste 88%;
- Nalevingspercentage (voldoen aan de lozingseisen) 99,5% (bron WBP 2016 - 2021);
- Voldoen aan de afname overeenkomsten 100% (bron WBP 2016 - 2021).

Voor het zuiveren van afvalwater exploiteert AGV zuiveringstechnische werken, die zij aanlegt en in stand houdt. Al het getransporteerde afvalwater dat wordt ontvangen uit persleidingen, gemeentelijke rioleringen of anderszins moet tenminste volgens de wettelijke vereiste lozingseisen en minimaal conform de met de gemeente overeengekomen afnamen worden gezuiverd.

Voor de zuiveringsinstallaties zijn vanaf 1 maart 2014 de 'Algemene regels behandeling stedelijk afvalwater van het activiteitenbesluit' in werking getreden. Daarnaast geldt dat voldaan moet worden aan de gestelde vergunningseisen uit de Omgevingswet.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

Het beoogde effect is een goede en een zo optimaal mogelijke waterkwaliteit (schoon water voor mens, dier en plant).

Het inzamelen, transporteren en zuiveren van afvalwater levert een positieve bijdrage aan de volksgezondheid, natuur en milieu. Het beoogde effect is het vermijden van emissies van ongewenste stoffen uit de afvalwaterketen die een bedreiging vormen voor het aquatisch ecosysteem en de drinkwaterkwaliteit.

1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Waterkwaliteit

De effecten op het watersysteem worden bereikt met het uitvoeren van inrichtingsmaatregelen, beheermaatregelen ten aanzien van maaiveld- en slootwerk, maatregelen voor zwembaden en een adequate regulering die aansluit op de Keur.

Regulering

Vergunningverlening

AGV behandelt meldingen en geeft vergunningen af op grond van de Waterwet en de Keur AGV voor lozingen op het oppervlaktewater. AGV geeft adviezen aan gemeenten over lozingsaspecten in de Wabo-vergunning.

Toezicht en Handhaving

Deze taak betreft het toezicht houden op indirecte lozingen die een risico zijn voor de goede werking van de rwzi en/of de kwaliteit van het oppervlaktewater nadelig kunnen beïnvloeden. Voor de aanpak hiervan wordt intensief samengewerkt met omgevingsdiensten, provincies en gemeenten.

Een drone wordt ingezet voor het toezicht. Er wordt onderzocht of het toezicht met warmtebeeldcamera een toegevoegde waarde heeft voor het opsporen van illegale lozingen

De waterschappen hebben bestuurlijk afgesproken een landdekkend netwerk te vormen bij de uitvoering van de Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)-taak. Dit is het toezicht op bedrijven die vallen onder het BRZO. Afgesproken is dat AGV, samen met 5 andere regisserende waterschappen, deze taak voor de andere waterschappen vorm geeft. De samenwerking is vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten.

Afvalwater

Alle wethouders met "water" in de portefeuille van de inliggende gemeenten van het waterschap en een Dagelijks bestuurslid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht hebben op 14 februari 2013 de handtekening gezet onder de Mantelovereenkomst "Samenwerking tussen gemeenten en het waterschap in het AGV-werkgebied". In het Bestuurlijk Overleg Water AGV-gebied (BOWA) worden afspraken gemaakt over samenwerking in de afvalwaterketen. Inmiddels zijn de drinkwaterbedrijven ook aangesloten.

Hiermee voldoet het gebied van AGV aan de richtlijnen van de landelijke organisatie voor de uitvoering van het Bestuursakkoord Water (BAW). De te ondernemen stappen moeten in 2020 volgens de Visitatie Commissie binnen het gebied van AGV tot circa 8% minder meerkosten leiden (t.o.v. 2010). Deze reductie van kosten is te verwachten uit het slimmer omgaan met toekomstige investeringen bij het renoveren, vervangen en aanpassen van assets binnen een zuiveringskring (riolen, gemalen, persleidingen en rwzi's). AGV en de inliggende gemeenten werken samen om de kwetsbaarheid van de verschillende organisaties te verkleinen en effectief kennis te delen binnen het platform Intergemeentelijke Samenwerking Riolerings- en Zorgtaak (Isariz).

In de afgelopen jaren is een brede basis gelegd voor de samenwerking in de regio. In het BOWA van november 2016 is besloten om een focus aan te brengen op 4 thema's die aansluiten op de ontwikkelingen en uitdagingen die spelen in de waterketen:

- Asset Management
- kwetsbaarheid en organisatie
- klimaatadaptatie
- duurzaamheid

Voor alle thema's zijn bestuurlijke koppels samengesteld (trekkers) en krijgt de ambtelijke inzet vorm. Hiermee wordt de koppeling tussen BOWA en Isariz geborgd.

Met dit besluit versterken we de samenwerking in de AGV-regio. We staan allemaal voor dezelfde water gerelateerde opgaven. Door kennis en ervaring te combineren en onderling uit te wisselen, krijgen we beter grip op toekomstige investeringen, kunnen we beheer optimaliseren en beter afstemmen en bespreken we nut en noodzaak van onderzoeken en projecten. We geven daarmee doelmatig en kosteneffectief invulling aan de gemeentelijke zorgplichten en de zuiveringsplicht nu en in de toekomst.

AGV stelt samen met gemeenten afvalwaterplannen op, zoals optimalisatiestudies. De plannen leiden tot optimalisatie van de afvalwaterketen. Samenwerking in de afvalwaterketen leidt tot verbetering van de waterkwaliteit en tot lagere tariefstijgingen voor de burgers. Alle deelnemende partijen houden aandacht voor voldoende ambtelijke capaciteit in de samenwerkingsactiviteiten.

Voor het gehele zuiveringsproces binnen het AGV-gebied zijn 12 zuiveringen en 49 eindgemalen in beheer. Daarnaast wordt er afvalwater uit het AGV-gebied behandeld door de Hoogheemraadschappen De Stichtse Rijnlanden en Rijnland. Op zijn beurt behandelt AGV op zijn rwzi's ook afvalwater voor andere waterschappen, zoals voor Vallei en Veluwe, Rijnland en Hollands Noorderkwartier.

Binnen de meerjarenraming in deze meerjarenbegroting zijn aanpassingen en verbeteringen van de zuiveringen en bijbehorende aanvoerstelsel (gemalen persleidingen) gepland. Deze aanpassingen zijn gericht op de continuïteit van de bedrijfsvoering, het blijven voldoen aan de lozingseisen en aan duurzaamheidsdoelstellingen. Daarnaast zijn in deze MJB ook nieuwe investeringen in de rwzi's opgenomen.

Te realiseren besparingen binnen dit programma:

Energie

Een verlaging van de energieprijzen is waarneembaar. Dit heeft vooral effect op het budget elektra van de rwzi's. Vanaf 2016 is een structurele besparing met jaarlijks € 50.000 mogelijk, tot € 225.000 in 2021.

Tevens worden maatregelen getroffen, die zijn vastgelegd in de Meerjarenafspraken energie-efficiency (MJA), met als doel om efficiënter met energie om te gaan. Het Energie Efficiency Programma (EEP) 2017 t/m 2020 is goedgekeurd door het DB. De ambitie is 9,2% energie efficiency in deze 4 jaar. Over een vervolg op de MJA-3 die loopt tot 2020 is nog niets bekend.

Optimalisatie innovatie

Op het budget zal taakstellend een besparing van € 0,5 miljoen over een periode van 3 jaar gefaseerd gerealiseerd worden. Mogelijkheden daarvoor zijn aanwezig door onder andere de sturing op onderzoek te verbeteren en zodoende tot een hoger rendement te komen. Gestreefd wordt om meer innovaties te cofinancieren, subsidiëren of door middel van allianties te financieren.

Effecten vanuit verbetering van de sturing zullen niet meteen merkbaar zijn. Financiële realisatie van de besparing startte in 2017 met een bedrag van € 100.000 en bedraagt in 2018 en 2019 jaarlijks € 200.000. Besparingen in de bedrijfsvoering, als resultaat van onderzoek & innovatie, worden gebruikt om het O&I-budget aan te vullen tot het oorspronkelijke budget 2016 van € 1,65 miljoen om de innovatiekracht op peil te houden.

1.5 INDICATOREN

De achtergronden van de indicatoren zijn beschreven in het Waterbeheerplan 2015-2021. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar doelen en prestaties voor de periode 2018-2022. Aangezien het WBP loopt tot 2021 zijn voor watersysteem hier de waarden voor 2021 weergegeven

Thema Schoon water (Watersysteem)	Omvang	2018	2021
Voor alle wateren in het beheergebied is de actuele ecologische toestand bekend en zijn de bepalende factoren daarvoor in beeld.	68.800 ha	35%	100%
Van bemonsterde wateren is de toestand niet achteruit gegaan.	Variërend	100%	100%
KRW-waterlichamen voldoen aan de randvoorwaarden voor een goede ecologische toestand.	30 waterlichamen	35%	70%
Voor de overige wateren zijn optimale maatregelenpakketten opgesteld en gebiedsdoelen afgeleid.	54.900 ha	20%	60%

Thema Schoon water (Waterketen)	Omvang	Prestatie 2018	2018	2022
Zuiveringsprestatie RWZI's	Effluent	88%	88%	88%
Nalevingspercentage. De zuiveringen voldoen aan de lozingseisen	Effluent	99,5%	99,5%	99,5%
Afname overeenkomsten met gemeenten nagekomen	Aantal	100% <max>	100% <max>	100% <max>
Een goedgekeurd Energie Efficiency programma en de voorgenomen (zekere) maatregelen uitgevoerd.		100%	100%	*)

*) Het Energie Efficiency Programma loopt van 2017 t/m 2020.

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)					
Programma Schoon water					
Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Nieuwe Zuiveringstechnische Werken					
- Rwzi Weesp	3.000	13.000	2.200	300	
- Sanitatie A'dam Buiksloterham (inclusief subsidie)	160	400			
- Pharmafilter AMC, voorbereiding	65				
- Pharmafilter AMC, uitvoering	500	3.500	1.000		
Procesoptimalisatie rwzi's					
- Rwzi Amstelveen	111				
- Rwzi Horstermeer, gasveiligheidsmaatregelen	300				
- Rwzi Horstermeer, renovatie dienstgebouw	2.000	300			
- Rwzi Maarssen opheffen	4.500	729			
- Rwzi Westpoort, renovatie dienstgebouw	119				
- Rwzi Westpoort, renovatie dienstgebouw aanvullend	840				
Vervangingsinvesteringen					
- Rwzi Amstelveen	3.850	379			
- Rwzi Amstelveen, aanvullend	1.000	3.000	750		
- Procesautomatisering diverse rwzi's	3.000	2.500	2.500	2.300	
- Rwzi's Blaricum, Huizen en Loenen, revisie					300
- Rwzi A'dam-West	2.500	1.800			
- Diverse rwzi's	2.500	3.500	3.500	4.000	4.000
- Persleidingen	120				
- Gemalen				180	180
Energie Neutraal (budgetneutraal verwerkt):					
- Rwzi A'dam-West, verbetering slibgisting	100	1.500	3.000	400	
- Rwzi A'dam-West: Biogas naar groengasinstallatie	4.000	1.300			
- Rwzi A'dam-West slibdroging, voorbereiding	750	1.500			
- Rwzi A'dam-West slibdroging, uitvoering		1.000	10.000	10.000	1.500
- Rwzi Horstermeer, zonnepanelen	1.431				
- Windmolens Westelijk Havengebied		100	1.000	5.000	3.900
- Zonnepanelen rwzi's	2.200	2.200	1.200		
- Energie efficiency programma	250				
- Programma KRW	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
- Saneren waterbodems	500	500	500	500	500
- Waterkwaliteitsspoor stedelijk gebied	21				
Totaal	35.717	39.108	27.550	24.580	12.280

Toelichting Meerjaren investeringen 2018 - 2022

Uitgangspunt voor de meerjaren investeringen is het Masterplan Zuiveren. Het plan is in december 2016 door het AGV bestuur goedgekeurd en is richtinggevend voor het meerjaren investeringsprogramma. In het plan heeft het bestuur gekozen voor onderstaand toekomstbeeld. Dit beeld scoort het beste op de gekozen criteria voor doelmatigheid, omgeving, duurzaamheid en bedrijfsvoering.

Toekomstbeeld Zuiveringskringen:

✓ Weesp handhaven	2016 – 2021
✓ Adam Zuid - Oost naar Weesp	2022 – 2034
✓ Amstelveen opheffen en naar Amsterdam-West	2022 – 2034
✓ Loenen naar Weesp	2030 – 2034
✓ Blaricum en Huizen samenvoegen	2035 – 2040
✓ De Ronde Venen en Uithoorn samenvoegen	2035 – 2040

De planning van de meerjaren investeringen zijn geactualiseerd naar de laatste inzichten en zijn een aanvulling c.q. wijziging op het Masterplan Zuiveren dat in december 2016 door het AGV bestuur is goedgekeurd. De belangrijkste veranderingen ten opzichte van 2017 zijn met name zichtbaar bij de navolgende investeringen:

- Nieuw: Pharmafilter AMC. Voor het realiseren van een Pharmafilter voor het AMC ziekenhuis is een voorbereidingskrediet van € 125.000 opgenomen en een uitvoeringskrediet van € 5 miljoen. Het aan te vragen uitvoeringskrediet heeft als uitgangspunt dat het budgetneutraal is".
- Uitstel revisie rwzi Blaricum en Huizen tot na het jaar 2022 (€ - 7 miljoen).
- Renovatie dienstgebouw rwzi Westpoort: Voor de uitvoering van de geplande verbouwing van het bedrijfsgebouw is een krediet van € 0,84 miljoen opgenomen;
- Renovatie dienstgebouw Horstermeer: aanvraag in 2017 van een uitvoeringskrediet van € 2,75 miljoen (was € 1,45 miljoen);
- Vervangingsinvestering zuivering Amstelveen: aanvraag van een uitvoeringskrediet in 2018 van € 4,75 miljoen;
- Optimalisatie rwzi Amsterdam West: aanvraag van een uitvoeringskrediet in 2017 van € 5,8 miljoen;
- Vervangingsinvesteringen 2019 – 2020: aanvraag van een uitvoeringskrediet in 2018 van € 7 miljoen (was € 5 miljoen);
- Energiefabriek Horstermeer gaslijn: aanvraag van een uitvoeringskrediet in 2017 van € 0,6 miljoen

Programma Energieneutraal 2020.

De investeringen in het kader van het Programma Energieneutraal 2020 (K2020) zijn budgettair neutraal; de kapitaallasten en exploitatiekosten worden gedekt door lagere kosten c.q. opbrengsten.

- Door het afwijzen van de vergunning voor het plaatsen van windturbines langs de rwzi Amsterdam-West is het project Windmolens Westelijkhavengebied uiterst onzeker geworden. Het project staat voorlopig on hold en wordt naar verwachting in 2019 na de provinciale verkiezingen weer opgepakt. De investeringsprognose is hierop aangepast.
- Nieuw: Slibdrogen Amsterdam West, hiervoor zijn een voorbereidingskrediet van € 2,5 miljoen en een uitvoeringskrediet van € 22,5 miljoen opgenomen. Het project Slibdrogen Amsterdam West is een alternatief voor het plaatsen van windturbines langs de rwzi Amsterdam-West. Met de inzet van het gedroogde slib als biobrandstof kan een gelijke hoeveelheid duurzame energie worden geproduceerd.

- Het plaatsen van zonnepanelen op rwzi Horstermeer (rwzi Horstermeer Energiefabriek) vindt plaats in 2017 en 2018 ("verschuiving" van € 1,45 miljoen van 2017 naar 2018). Er is vertraging ontstaan doordat er in eerste instantie geen passende inschrijving was op de aanbesteding. Na marktconsultatie wordt opnieuw aanbesteed. Verwacht wordt dat in 2017 gestart wordt met de realisatie.
- Rwzi Amsterdam-West Biogas naar Groengasinstallatie: de uitgaven vanuit het uitvoeringskrediet (planning) vinden niet plaats in 2016 (€ 3 miljoen) maar in 2017, 2018 en 2019. De resterende uitgaven vanuit het toegekende voorbereidingskrediet van € 0,45 miljoen vinden plaats in 2017.
- De investeringsprognose van het project Verbeteren slibgisting rwzi Amsterdam-West was gebaseerd op het realiseren van een proces met thermische druk hydrolyse (TDH). Met behulp van de reeds ingezette verbetering van het slibgistingsproces is de realisatie van dit proces niet langer rendabel. De benodigde investering is dan ook teruggebracht van € 17 naar € 5 miljoen.
- De uitgaven voor grootschalige realisatie zonnepanelen is afhankelijk van het verkrijgen van de SDE subsidies. Voor de rwzi Westpoort is deze verkregen, de realisatie hiervan start in 2017 en loopt door in 2018. De investeringsprognose is hierop aangepast.

Hieronder wordt een toelichting gegeven per investering.

1. Programma rwzi's

Nieuwe zuiveringstechnische werken

Nieuwbouw rwzi Weesp

De zuivering Weesp wordt in de komende jaren vernieuwd. De huidige rwzi is van het sterk verouderde type "oxydatiebed" en is sinds 1974 in bedrijf. Om aan de nieuwe vergunningseisen van Rijkswaterstaat te voldoen en om de toename van het aantal vervuilingsequivalenten, door bebouwing van de Bloemendalerpolder, te kunnen verwerken, moet de zuivering vernieuwd worden. In 2016 is een voorbereidingskrediet van € 1,5 miljoen verstrekt. De uitvoering is gepland in 2018 – 2020 en voorlopig geraamd op € 18,5 miljoen. Deze uitvoeringskosten zijn een eerste voorzichtige raming. In 2017 wordt aan het bestuur voorgesteld om de nieuwbouw rwzi Weesp als design & construct contract aan te besteden en daarbij vooraf niet te kiezen voor een specifiek zuiveringssysteem.

Nieuwe Sanitatie Amsterdam/Buiksloterham

In 2016 is een voorbereidingskrediet verstrekt van € 0,25 miljoen. In 2016 is door AGV het Manifest Circulair Buiksloterham ondertekend, waarmee zij haar commitment toont om de wijk als een 'living lab' te gaan ontwikkelen.

In 2017 gaat de eerste paal de grond in voor Buiksloterham & Co (ontwikkeling van woningcorporatie de Alliantie van 500-800 woningen). Vervolgens begint de bouw van de duurzame woonwijk Schoonschip. Met beide ontwikkelingen is afgesproken om pilots te doen op het gebied van nieuwe sanitatie. Nieuwe sanitatie betekent:

- Afvalwaterstromen scheiden (zwart en grijs);
- Energie concept uitwerken (warmte van grijswater terugwinnen);
- Onderzoek naar een decentrale/lokale verwerking van de afvalwaterstromen.

Er is een City zen subsidie aan dit initiatief toegekend, voor de innovatie en energie aspecten. Deze dekt 50% van de innovatieve onderdelen van het project. De totale kosten worden voorlopig geraamd op € 1,85 miljoen.

Pharmafilter AMC

Voor het AMC ziekenhuis wordt de bouw van een Pharmafilter voorbereid en is een voorbereidingskrediet van € 125.000 beschikbaar gesteld. Het voorbereidingskrediet maakt onderdeel uit van het in de Meerjarenbegroting 2018 – 2022. Het aan te vragen uitvoeringskrediet van € 5 miljoen heeft als uitgangspunt dat het budgetneutraal is. Naar verwachting wordt eind 2017 een uitvoeringskrediet aangevraagd.

Procesoptimalisatie

Hieronder worden de investeringen opgenomen die: tot een verbetering van het zuiveringsrendement, nalevingspercentage of afnameverplichting leiden, de efficiency verhogen of de duurzaamheid vergroten.

Verbouw rwzi Horstermeer

De vernieuwbouw van de waterlijn (inclusief nabehandelingstechniek met een One-stepfilter) is afgerond. De ontvangen subsidie voor het One-stepfilter bedroeg circa € 5,1 miljoen en is daarmee € 200.000 lager dan oorspronkelijk voorzien.

Voor aanpassingen aan de gasinstallatie is in 2016 een uitvoeringskrediet verstrekt van € 2,6 miljoen. Bij de uitgest- en ontwaterslib installaties blijkt uit studie dat er sprake is van een ATEX zonerings (niet voldoen aan explosieveiligheidsvoorschriften). Daarmee voldoen de materialen en de luchtbehandeling niet aan de gasveiligheidsrichtlijnen.

Als gevolg van deze extra onvoorziene gasveiligheidsmaatregelen zal het krediet niet toereikend zijn en wordt een aanvullend krediet van € 0,6 miljoen aangevraagd. Om te voldoen aan de gasveiligheidsrichtlijnen moeten de veiligheidsmaatregelen zo spoedig mogelijk worden uitgevoerd.

Renovatie dienstgebouw Horstermeer

De verbouwing van het dienstgebouw Horstermeer is gepland in 2017 – 2018. Op basis van een nieuw programma van eisen (PvE) en een ontwerp worden de uitvoeringskosten geraamd op € 2,75 miljoen. Het krediet wordt in 2017 aangevraagd. In het PvE en het ontwerp is veel aandacht besteed aan de veiligheid- en arbo eisen. In het ontwerp is een scheiding aangebracht tussen kantoor- en werkfunctie. Er wordt een nieuwe elektromechanische werkplaats gebouwd. Uit de KIWA audit bleek dat de huidige werkplaats niet voldeed aan de veiligheidseisen en kritische tekortkomingen had.

Opheffen rwzi Maarsen

Het gezamenlijke onderzoek met Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) naar de mogelijke sluiting van de zuivering Maarssen waarbij het afvalwater zal worden afgevoerd naar de zuivering Leidsche Rijn van HDSR heeft geleid tot een bestuurlijk besluit. De zuivering wordt 01-01-2019 gesloten. In de MIP zijn dan ook de te verwachten kosten van € 5,9 miljoen opgenomen voor het leggen van een transportleiding en het bouwen van een pompgemaal. € 2,4 miljoen zal worden gefinancierd uit het bestaande krediet en voor de overige € 3,5 miljoen is een aanvullend krediet verstrekt. De sloop- en saneringskosten van de zuivering wordt gedekt uit de opbrengst van grondverkoop.

Renovatie dienstgebouw rwzi Westpoort

De financiering van de sloop- en saneringswerkzaamheden vindt in 2017 plaats vanuit het bestaande krediet. De verbouw van het dienstgebouw en diverse aanvullende werkzaamheden vindt in 2018 plaats vanuit een nieuw, nog aan te vragen uitvoeringskrediet van € 0,84 miljoen.

Vervangingsinvesteringen 2018 – 2022

Diverse zuiveringen en gemalen zijn op leeftijd en de vervanging van met name de elektromechanische installaties zijn noodzakelijk om de bedrijfsprocessen te garanderen. Op basis van risicomanagement, staat van onderhoud en levensduur is vastgesteld welke onderdelen van de verschillende zuiveringen en gemalen in de komende jaren vervangen moeten worden.

Vervangingsinvestering rwzi Amstelveen

Voor de vervanging van diverse installaties is een uitvoeringskrediet verstrekt van € 6,25 miljoen. De totale kosten hiervan blijven niet binnen het beschikbare kredietbedrag doordat er meer onderhoud en vervangingen nodig zijn dan oorspronkelijk gepland. De projectomvang is vergroot om de benodigde diverse grootonderhoud maatregelen uit te voeren. Het exploitatiebudget is ontoereikend om deze maatregelen te financieren. Daarnaast zijn de verbouw- en projectkosten (directie en bouwtoezicht) hoger dan oorspronkelijk ingeschat. Er is een, nog aan te vragen, krediet in 2018 nodig van € 4,75 miljoen voor o.a. het machinegebouw, gebouw- en terreinbeveiliging en diverse grootonderhoud maatregelen. Door het aanvragen van een nieuwe Omgevingsvergunning, noodzakelijk om gedurende het project te blijven voldoen aan de lozingseisen, is de doorlooptijd van het project met minimaal 6 maanden verlengd.

Vervanging procesautomatisering

Om te voldoen aan de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen zal van diverse zuiveringen (Amsterdam West, Westpoort, de Ronde Venen, Uithoorn en Loenen) in de komende periode de verouderde procesautomatisering vervangen worden. Hiervoor is € 10,7 miljoen opgenomen in het MIP. Inmiddels is er ter financiering van vooronderzoek en ter onderbouwing van het aan te vragen uitvoeringskrediet een voorbereidingskrediet van € 0,8 miljoen verstrekt.”

Revisie rwzi's Blaricum, Huizen en Loenen

Voor Blaricum en Huizen dient de elektromechanische installatie gerenoveerd te worden. De uitvoering is (vooralsnog) gepland na 2022. Voor de zuivering Loenen is een studie uitgevoerd in het kader van de nieuwbouw Weesp. In de studie is het beste moment van uitbedrijfname van de zuivering bepaald (2030). Om de zuivering Loenen tot 2030 te kunnen bedrijven zijn er diverse revisiemaatregelen nodig. De revisie wordt projectmatig gezamenlijk met de revisie van Blaricum en Huizen na 2022 opgepakt om de projectkosten tot een minimum te beperken.

Voor de revisies wordt één voorbereidings- en één uitvoeringskrediet aangevraagd. Het voorbereidingskrediet van € 0,3 miljoen wordt in 2022 aangevraagd om een verkenning en inventarisatie uit te voeren zodat duidelijk wordt wanneer welke revisies op de 3 rwzi's uitgevoerd moeten worden. De totale uitvoeringskosten zijn voorlopig ingeschat op € 8,4 miljoen.

Optimalisatie/vervangingen rwzi Amsterdam West

Het vervangen van het leidingstelsel is naar verwachting half 2017 gereed. Hiermee is het project circa 6 maanden eerder dan gepland gereed.

Voor het optimaliseren en vervangen van de geplande procesonderdelen op de zuivering Amsterdam West is een krediet nodig van € 5,8 miljoen. De uitvoeringskosten zijn hoger dan oorspronkelijk ingeschat als gevolg van niet voorziene kosten voor het herstellen van defecte gashouders, fakkel en noodstroomvoorziening gasinstallatie. Uit onderzoek blijkt dat er aanvullende veiligheidseisen zijn en extra gasveiligheidsmaatregelen nodig zijn aan o.a. de gasinstallatie en luchtbehandelingsinstallatie. Voor de geplande optimalisatie van o.a. de PE-installatie, bedrijfswaterinstallatie en zandverwijderingsinstallatie zijn de planvorming- en uitvoeringskosten hoger dan oorspronkelijk ingeschat.

Diverse rwzi's - Vervangingsinvesteringen 2019 – en later

Naar verwachting zijn er vanaf 2019 jaarlijks € 3,5 miljoen aan vervangingsinvesteringen nodig aan diverse zuiveringen en installaties.

Programma Energieneutraal in 2020 (K2020)

In het bestuursakkoord “Waterbewust” van 16 april 2015 heeft AGV doelstellingen opgenomen op het gebied van energiebesparing en energieproductie. Het waterschap streeft ernaar om in 2020 energieneutraal te opereren.

Energie neutraal wil in dit verband zeggen dat het energiegebruik binnen het waterschap, uitgedrukt in Gigajoule (GJ) primaire energie, volledig wordt gedekt door de duurzame bronnen waar het waterschap over beschikt. Duurzame bronnen zijn onder andere productie van biogas, wind- en zonne-energie.

Om de ambitie concreet te maken heeft het Algemeen bestuur van AGV in april 2016 het Programma voor onderzoek en projecten gericht op een energieneutrale bedrijfsvoering goedgekeurd. Hierin is het programma verder uitgewerkt met het benoemen van de onderzoeks- en realisatie projecten die bijdragen aan het realiseren van deze ambitie.

Om tot een energie-neutrale bedrijfsvoering te komen in 2020 moeten er projecten worden ontwikkeld die resulteren in een energiebesparing en/of –productie van 241.310 GJ per jaar.

Rwzi Amsterdam-West: Verbeteren slibgisting rwzi West (Planning)

De investeringsprognose van het project verbeteren slibgisting rwzi West was gebaseerd op het realiseren van een proces met thermische druk hydrolyse (TDH). Met behulp van de reeds ingezette verbetering van het slibgistingsproces is de realisatie van dit proces echter niet langer rendabel. De benodigde investering is dan ook teruggebracht van € 17 naar € 5 miljoen.

Ook zal er in 2017 een business case worden opgesteld voor het verwerken van slib van Hoogheemraadschap Rijnland. Om deze extra slibhoeveelheid te kunnen verwerken, moet er geïnvesteerd worden in extra gistingcapaciteit.

De business case voor Slibdrogen op de zuivering Amsterdam West zal worden afgerond, hiervoor zijn een voorbereidingskrediet van € 2.5 miljoen en een uitvoeringskrediet van € 22.5 miljoen opgenomen. Het project Slibdrogen Amsterdam west is een alternatief voor het plaatsen van windturbines langs de rwzi West. Met de inzet van het gedroogde slib als biobrandstof kan een gelijke hoeveelheid duurzame energie worden geproduceerd.

Rwzi Amsterdam-West: Biogas naar groengasinstallatie (AB 15/342A)

De zuivering Amsterdam-West produceert jaarlijks circa 12 miljoen Nm³ biogas¹.

Door centralisatie en optimalisatie van de slibverwerking stijgt dit volume de komende jaren naar circa 14-15 miljoen Nm³. Momenteel wordt het biogas omgezet in elektriciteit en warmte.

Na een gezamenlijke verkenning van het Afval Energiebedrijf (AEB) en Waternet is het grootschalig produceren van groengas als beste optie naar voren gekomen. In deze verkenning is ook gebleken dat de investering van € 6,3 miljoen in een groengasinstallatie kan worden terugverdiend binnen de afschrijftermijn van 15 jaar.

Het AB heeft een voorbereidingskrediet van € 0,45 miljoen beschikbaar gesteld.

Doordat de projectplanning van het AEB en AGV niet meer samen lopen worden de projecten van AGV en AEB in de planning van elkaar losgekoppeld; hiermee kan de voortgang van het Groengas project voor AGV worden geborgd.

Slibdroging rwzi West (planning voorbereiding + MIR en uitvoering)

Door het afwijzen van de vergunningsaanvraag voor de windturbines langs de zuivering Amsterdam West is de kans op realisatie van dit project voor 2020 bijzonder klein geworden.

Zuiveringsslib is in potentie een belangrijke bron van grondstoffen en energie. Een andere verwerking van het zuiveringsslib kan dus een substantiële bijdrage leveren aan de energieambitie en is daarmee mogelijk een geschikt alternatief voor het plaatsen van de windturbines. Het drogen van zuiveringsslib met restwarmte en het inzetten van het gedroogde product als biobrandstof voor de cement industrie lijkt hiervoor een kansrijke route. Voor het starten van het voorbereidingstraject en noodzakelijke MER studie zal in 2017 een voorbereidingskrediet van € 2,5 miljoen worden aangevraagd.

³ “Nm³ Biogas” is 1m³ biogas bij 1,01325 bar en een temperatuur van 15°C

Rwzi Horstermeer: Energiefabriek (AB 15/568B)

Na het saneren van de sliblagunes op de zuivering Horstermeer komt ruim 30.000 m² grondoppervlakte beschikbaar. Deze ruimte wordt gebruikt voor het opstellen van zonnepanelen voor het opwekken van elektriciteit.

De zuivering Horstermeer zal dan met de aanvullende inzet van biogas volledig voorzien in haar eigen elektriciteitsbehoefte. Hiertoe is een uitvoeringskrediet van € 2 miljoen verstrekt. In maart 2016 is voor de locatie Horstermeer SDE-subsidie² toegekend.

Windmolens Westelijk Havengebied (Planning)

Besloten is om het project te verplaatsen naar 2019 in verband met de dan te houden provinciale verkiezingen.

Grootschalige uitrol Zonne-energie bij AGV (Planning)

AGV heeft als doelstelling om in 2020 energieneutraal te zijn. Een van de maatregelen die daaraan bijdraagt is het plaatsen van 21.000 zonnepanelen op de zuiveringen Amstelveen, Amsterdam-West en Westpoort naast de reeds goedgekeurde plaatsing van zonnepanelen op de rwzi Horstermeer. Met een energieproductie van circa 3.700 MWh/jr leveren deze panelen 7% van elektriciteitsinkoop van AGV. De eigen energieproductie stijgt daarmee van 55% naar 62%. De investeringskosten worden voorlopig geraamd op € 6,7 miljoen. In 2016 is voor twee locaties SDE-subsidie toegekend, de zuivering Horstermeer en de zuivering Westpoort. De uitvoering van deze 2 projecten is in 2017 gestart.

Energie Efficiency Programma 2017 – 2021

Op 1 juli 2008 heeft de Unie van Waterschappen de Meerjarenafpraak energie-efficiency voor de afvalwaterzuivering ondertekend (MJA3) waarin de waterschappen toezeggen tot 2020 een energie efficiency op het zuiveren van afvalwater te realiseren van 30% ten opzichte van 2005 (2% per jaar). Alle 21 waterschappen zijn hierbij aangesloten. Om de doelstelling te halen wordt elk 4 jaar een Energie Efficiency plan opgesteld met uitvoeringsmaatregelen. In 2016 is het EEP 2017 – 2020 opgesteld. De maatregelen worden zoveel mogelijk uitgevoerd in de lopende projecten. Voor de overige maatregelen wordt een apart krediet aangevraagd van € 0,5 miljoen.

2. Programma KRW

Voor de dertig KRW-waterlichamen in het beheergebied van AGV is het uitvoeringsprogramma geactualiseerd voor de planperiode 2016-2021. De KRW-uitvoeringsmaatregelen worden gefinancierd uit het KRW-krediet voor de planperiode 2016-2021. Het accent van de maatregelen van AGV ligt op het beperken van de fosfaatbelasting door het scheiden en omleiden van waterstromen en lokale zuiveringen.

3. Saneren waterbodems

Voor de Vecht is een nazorgplan opgesteld voor 5 jaar. Hieraan wordt tot 2020 uitvoering gegeven. Nazorg betreft monitoring en eventueel herstelwerkzaamheden bij ontstane schade in de resterende garantieperiode. Verwacht wordt dat deze relatief beperkt zijn. Kosten worden betaald uit het Fonds de Vecht

AGV heeft een overzicht opgesteld van C-locaties (C-locaties zijn vastgestelde potentiële saneringslocaties door de Unie van Waterschappen die in 2009 onder de Waterwet zijn terecht gekomen). In 2018 worden de onderzoeken afgerond en een uitvoeringsplan opgesteld.

² Stimulering Duurzame Energieproductie

Locatie waterplas 't Slijk te Maarssen is in voorbereiding. Het afgelopen jaar is onderzoek gedaan naar de mogelijke alternatieven voor de sanering van het Slijk. De verwachting is dat dit project in 2018 wordt uitgevoerd. De totale kosten worden geraamd op circa € 4,4 miljoen. Van het Rijk is een financiële bijdrage toegezegd van € 3,3 miljoen. Circa € 1,14 miljoen wordt door AGV gefinancierd.

4. Waterkwaliteitsspoor stedelijk gebied

Dit betreft de uitvoering van de subsidieregeling. Alleen de gemeente Blaricum maakt nog gebruik van de regeling. Naar verwachting worden in 2017 de laatste maatregelen uitgevoerd, waarna in 2018 de financiële afhandeling plaatsvindt.

5 Temmen van Brakke Kwel

In de Horstermeer zijn diverse onderzoeken uitgevoerd om na te gaan of de brakke kwel in de Horstermeer gebruikt kan worden als nieuwe bron van drinkwaterwinning voor Amsterdam. Het afvangen van Brakke kwel heeft een positief effect op de waterkwaliteit in de Horstermeer en in de omgeving. Dat komt doordat er meer zoet water beschikbaar is en er dus ook weer minder water uit het IJsselmeer nodig is om de polders in droge perioden aan te vullen.

De onderzoeksresultaten zijn veelbelovend. In 2017 is voorgesteld om de pilot voort te zetten met een veldproef. Bij een positief resultaat kan dan besloten worden om het idee uit te rollen in 2018 en 2019. In de meerjarenbegroting is tot nu toe geen reservering gemaakt voor een bijdrage van AGV aan dit project.

3. EXPLOITATIE

Monitoring

In de meerjarenbegroting is geld gereserveerd voor het reguliere waterkwaliteit- en kwantiteitsmeetnet, de monitoring voor de KRW, de specifieke monitoring voor projecten (veelal watergebiedsplannen) en de monitoring van zwemwaterlocaties.

KRW-maatregelen

Het exploitatiebudget wordt ingezet voor onderzoek en voorbereiding van KRW-uitvoeringsmaatregelen. Van de uitgevoerde maatregelen wordt gevolgd of deze het beoogde effect hebben om de toestand van de waterlichamen vooruit te laten gaan, of dat het nodig is bij te sturen.

KRW overig water en agrarisch waterbeheer

Voor de overige wateren zijn in het WBP handelingsperspectieven opgenomen. Ofwel: waar ziet het waterschap in samenwerking met gebiedspartijen perspectief om de (ecologische) waterkwaliteit te verbeteren door uitvoering van haalbare en betaalbare maatregelen. In de watergebiedsplannen worden optimale maatregelenpakketten en gebiedsdoelen afgeleid.

Het waterschap heeft jaarlijks een budget van € 0,5 miljoen voor KRW overig water en agrarisch waterbeheer. Van dit budget worden voor de overige wateren gebiedsanalyses uitgevoerd om te bepalen in welke polder welke maatregelen effectief zijn. Verder wordt een deel van het budget besteed aan maatregelen in het kader van het Agrarisch Waterbeheer, die worden uitgevoerd door collectieven van agrariërs.

Hogere beheer- en uitvoeringskosten eigen medewerkers

Voor het uitvoeren van beheer- en onderhoudswerkzaamheden tbv de rwzi's is een uitbreiding voor 4 jaar van het aantal medewerkers noodzakelijk. In de afgelopen jaren is het werk door de vereiste hogere onderhoudsstaat van de installaties en de toename van het onderhoud aan procesautomatisering significant toegenomen en het aantal medewerkers is niet hierop aangepast. Om een ongestoorde en veilige werking van de rwzi's te waarborgen is uitbreiding van het aantal fte's in de jaren 2018-2021 een vereiste. Kosten € 400.000 per jaar.

Onderhoudskosten rwzi's

Vanwege toenemende structurele verstoringen en om de onderhoudsstaat van de installaties op de rwzi's te verhogen is een structurele toename van het onderhoudsbudget met € 200.000 noodzakelijk

Informatiebeveiliging/digitalisering/procesautomatisering

Zoals gemeld in paragraaf 2,2 leiden deze onderwerpen tot extra kosten. De kosten hiervan zijn opgenomen in de programma's Schoon Water en Voldoende Water.

Automatisering

De kosten voor automatisering stijgen. Dit heeft vooral te maken met toename van de kosten voor softwarelicenties en informatiesystemen. Daarnaast stijgen de kosten door een toename van het dataverbruik o.a. mobiele devices. De kosten worden verdeeld over de programma's Schoon Water en Voldoende Water.

Programma Schoon water	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenbegroting			
			2019	2020	2021	2022
Exploitantiebegroting (x €1.000)						
<u>Bestaand beleid:</u>						
-kapitaallasten activa in gebruik	36.599	37.461	35.694	34.896	34.362	32.477
-taakkosten	48.955	50.074	50.303	50.478	50.478	50.078
<u>Nieuw beleid:</u>						
-kapitaallasten MIP	0	0	1.635	2.754	4.433	5.052
-nieuw beleid bestuursakkoord	0	-200	-200	-200	-200	-700
-efficiency	0	-750	-1.540	-1.540	-1.540	-1.540
-temporiseren investeringen	0	500	750	750	750	750
	85.554	87.085	86.643	87.138	88.283	86.117

Toelichting exploitatiebegroting: bestaand beleid

Kapitaallasten

Dit betreffen de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2016 tot uitvoering komende investeringswerken.

Taakkosten

Mutaties die al in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

- De hoeveelheid zuiveringsslib uit de rwzi's is lager dan verwacht. Het opgenomen bedrag van € 110.000 uit 2016 is verdeeld over de jaren 2017 en 2018;
- Vervallen exploitatiekosten van € 490.000 per 1-1-2019 vanwege het opheffen van de rwzi Maarssen;
- De nieuwe rwzi Weesp moet voldoen aan strengere eisen dan de huidige rwzi. Dit betekent een verhoging van de beheerkosten vanaf 2020 met € 175.000;
- In verband met het opheffen van de rwzi Maarssen per 1-1-2019 is voor de kosten van de afvalwaterbehandeling door HDSR vanaf 2019 een bedrag opgenomen van € 774.000.

Mutaties die nog niet in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

- Hogere automatiseringskosten, structureel € 174.000
- Hogere beheer- en uitvoeringskosten van eigen medewerkers voor rwzi's, voor de periode van 4 jaar, € 400.000 per jaar.
- Hogere onderhoudskosten rwzi's, structureel € 200.000
- Voor het verwerken van (big)data (Procesautomatisering), structureel € 200.000
- Informatiebeveiliging op gewenst niveau brengen, structureel € 140.000
- Digitalisering, dienstverlening op niveau houden gedurende verandering, jaarlijks € 100.000 voor de periode 2018-2022

Toelichting exploitatiebegroting; nieuw beleid

Mutaties die al in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

Efficiency

- Optimalisatie innovatie in 2018 en 2019 jaarlijks € 200.000,

PROGRAMMA 3 : VOLDOENDE WATER

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Door het inrichten, bedienen en onderhouden van het watersysteem (waterlopen, kunstwerken en grondwater) wordt het watersysteem voortdurend in afstemming gehouden met ontwikkelingen zoals functiewijziging bodemgebruik, bodemdaling en klimaatveranderingen. Regulering vindt plaats op basis van de Waterwet, de Keur AGV en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving. In de Keur zijn de geboden en verboden vastgelegd.

1.2 DOELSTELLINGEN

Door adequaat onderhoud en het nemen van de juiste maatregelen in het watersysteem, wordt voorkomen dat wateroverlast of watertekort ontstaat.

Door advisering en vergunningverlening op basis van de Waterwet, de Keur, het Keurbesluit vrijstellingen en beleidsnota's worden de waterstaatkundige belangen veilig gesteld.

Zorg voor voldoende water strekt zich ook uit over het grondwater. Het waterschap voert sinds de invoering van de Waterwet het regionale grondwaterbeheer uit, inclusief de bevoegdheid voor het vergunnen van een aantal typen grondwateronttrekkingen.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

Een goed werkend watersysteem dat voldoet aan de eisen met het oog op waterkwantiteit.

De Keur stelt eisen aan gereguleerde aanpassingen in het waterstaatkundige systeem. AGV geeft door toezicht houden en (indien nodig) handhavend optreden, invulling aan haar verantwoordelijkheid voor een goede werking van het kwantitatieve watersysteem.

1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Peilbeheer

In het gehele beheergebied zijn de peilbesluiten actueel en 3 jaar na vaststelling zijn de peilen ook zo ingesteld.

Watergebiedsplannen

Een watergebiedsplan bestaat uit een peilbesluit met een inrichtingsplan dat naast het verbeteren van het peilbeheer ook voorziet in het verbeteren van de waterkwaliteit en ecologische randvoorwaarden. Met het aanpassen van de Waterverordening AGV, is de verplichting om peilbesluiten een keer per 10 jaar te herzien vervallen met ingang van 2017. In plaats daarvan vragen de provincies om actuele peilbesluiten.

In 2017 is in de nieuwe Nota Peilbeheer vastgelegd wat onder een actueel peilbesluit wordt verstaan. Op basis daarvan passen we de programmering van herziening van peilbesluiten aan. Dit biedt meer ruimte om peilbesluiten te herzien op de plaatsen waar het nodig is; bijvoorbeeld bij wijziging van bestemmingsplannen, bodemdaling of oplossen van wateroverlastsituaties.

Aan – en afvoer van water, waterberging

In 2021 hebben we een robuust watersysteem dat de functies van gebieden faciliteert, en wateroverlast en watertekort voorkomt. Dat wordt bereikt door daadkrachtig te reageren op omstandigheden en ontwikkelingen. Het watersysteem voldoet aan de normen voor regionale wateroverlast en is veerkrachtig.

Ook de gevolgen van klimaatscenario's zijn inzichtelijk en het watersysteem is in staat deze gevolgen adaptief op te vangen door het toepassen van slim watermanagement.

Op basis van de programma's wordt er nieuwbouw, renovatie en onderhoud gepland aan gemalen, sluizen, bruggen en stuwen.

Grondwater

Grondwater is onderdeel van het watersysteem. Door het inrichten, onderhouden van het watersysteem (waterlopen en kunstwerken) en aandacht voor het onttrekken van grondwater, wordt het watersysteem afgestemd op ontwikkelingen zoals functiewijziging bodemgebruik, bodemdaling en klimaatveranderingen. Regulering vindt plaats op basis van de Waterwet en andere waterstaatkundige wet- en regelgeving. De Keur is het richtinggevend beleidsdocument.

Regulering

Vergunningverlening

Behandelen van meldingen en vergunningaanvragen op grond van de Waterwet en de Keur voor lozingen op en onttrekkingen aan het oppervlaktewater en de bodem (grondwater). Adviezen geven aan gemeenten over de Waterwet aspecten bij aanvragen voor omgevingsvergunningen, die via het omgevingsloket Wabo (OLO) worden doorgestuurd aan AGV.

Toezicht en Handhaving

Het waterschap houdt toezicht op vergunningvoorschriften en op algemene regels van de Waterwet. Tegen overtredingen van wet- en regelgeving wordt handhavend opgetreden. Illegale activiteiten worden actief opgespoord en door handhavend optreden binnen de kaders gebracht.

Tijdens de najaarsschouw wordt jaarlijks in november gecontroleerd of watergangen voldoen aan de onderhoudseisen uit de Keur. Bij overtredingen wordt handhavend opgetreden.

Uitwerking bestuursakkoord

In onderstaande tabel worden die programmapunten aangegeven die financiële consequenties hebben.

Programmapunt	Nadere concretisering / financiële consequenties
De regels verder te vereenvoudigen of te schrappen.	Zie voor invulling programma Veiligheid. <u>Voor het publieksvriendelijk ontsluiten van regelgeving is in 2018 € 175.000 geraamd (50% programma Veiligheid en 50% programma Voldoende water).</u>

1.5 INDICATOREN

De achtergronden van de indicatoren zijn beschreven in het Waterbeheerplan 2015-2021. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar doelen en prestaties voor de periode 2018-2022. Aangezien het WBP loopt tot 2021 zijn hier de waarden voor 2021 weergegeven

Thema Voldoende water	Omvang	2018	2021
Peilbesluiten zijn actueel en dus jonger dan 10 jaar zijn.	55.600 ha	90%	90%
Peilbesluitgebieden met peilen ingesteld conform het peilbesluit.	55.600 ha	70%	75%
Waterpeilen bevinden zich binnen de marges van de vigerende peilbesluiten.	Percentage van het jaar	95%	95%
Het watersysteem is altijd getoetst aan de geldende normen voor wateroverlast.	55.600 ha	90%	90%
Het waterschap beoordeelt altijd op basis van de meest recente KNMI-klimaatscenario's de hydrologische consequenties voor het beheergebied en handelt daarnaar.	wisselend aantal plannen	100%	100%

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)					
Programma Voldoende water					
Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
- Waterinrichtingsplannen/NBW/Watergebiedsplannen	3.700	3.500	3.500	3.500	3.500
- Programma Technische systemen	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
- Implementatie omgevingswet	1.320	1.390	1.350	900	900
Totaal	9.020	8.890	8.850	8.400	8.400

Toelichting:

Programma waterinrichtingsplannen

Voor de komende 5 jaar zijn de volgende plannen in de programmering opgenomen:

- Naardermeer (planvorming)
- Amsterdam midden (planvorming)
- Noordelijke Vechtplassen (planvorming)
- Noorderpark (realisatie)
- Horstermeer en Meeruiterdijkse Polder (realisatie)
- Aetsveld-Oost (realisatie)
- Noordelijke Vechtstreek (realisatie)
- Westeramstel (realisatie)
- Gooise Zomerkade (realisatie)
- Holland Sticht Voorburg Oost (realisatie)
- Groot Wilnis Vinkeveen (realisatie)
- Heintjesrak- en Broekerpolder (realisatie)

Aanvulling van bovenstaande programmering zal plaatsvinden volgens de nog op te stellen criteria uit de in ontwikkeling zijnde Nota Peilbeheer.

Programma Technische systemen

In de afgelopen jaren is extra geïnvesteerd in nieuwbouw, herbouw, renovatie en/of groot onderhoud van een groot aantal poldergemalen. In de komende jaren is de noodzaak tot aanpak van poldergemalen minder groot. De investeringen zullen daarom met ingang van 2018 worden teruggebracht tot een investeringsniveau van € 5,5 naar € 4 miljoen per jaar. Daartegenover staat dat de kosten voor regulier onderhoud (exploitatie) zullen toenemen om blijvend te voldoen aan de strenger wordende eisen op het vlak van veiligheid, Arbo en milieu.

Implementatie Omgevingswet

Om de veranderopgave te realiseren zijn in de meerjarenbegroting 2018-2022 de daarvoor benodigde financiële middelen, voor zover mogelijk, in beeld gebracht. Voor de periode 2018 t/m 2022 zal de implementatie van de omgevingswet naar verwachting een investering van bijna € 6 miljoen vragen.

De volgende investeringen zijn daarbij in beeld:

Investeringen implementatie omgevingswet x € 1,000	2018	2019	2020	2021	2022	totaal
Transitiekosten:	670	490	350	300	100	1.910
Digitalisering informatieproducten:	650	900	1.000	600	800	3.950
totaal/jr:	1.320	1.390	1.350	900	900	5.860

Transitiekosten.

Onder transitiekosten worden de P-kosten verstaan, als eenmalige extra uitgaven om conform de wet te kunnen (gaan) werken. Het betreft o.a. de kosten om de juridische instrumenten te ontwikkelen zoals de omgevingsvisie, de waterschapsverordening, het waterbeheerprogramma, enz.. Daarnaast ook kosten voor het volgen van opleidingen en training, ten einde optimaal te kunnen functioneren binnen de nieuwe kaders en doelstellingen van de omgevingswet.

De begrote bedragen hebben betrekking op extra capaciteitsinzet als gevolg van een piekbelasting door samenloop van meerdere activiteiten gelijktijdig (wetswijzigingen, aanpassing Keur-Waterschapsverordening-Legger, visie-discussie met provincie en gemeenten, opstellen Waterbeheerprogramma, enz.). De extra inzet zal gedurende de looptijd van deze meerjarenbegroting geleidelijk afnemen tot uiteindelijk nul.

Digitalisering informatieproducten.

De kostenontwikkeling mbt de digitalisering wordt voornamelijk bepaald door wat hierover in het Bestuursakkoord is overeengekomen. Er is afgesproken dat het digitaliseren van informatie gefaseerd wordt uitgevoerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in scenario 2; de investeringen nodig in de periode van 2017 t/m 2019 en het vervolgsценario 3; investeringen in de periode van 2020 t/m 2024.

Op dit moment is in beperkte mate informatie beschikbaar om een precieze inschatting te geven van de investeringen. Niet te min leert de ervaring ook dat het digitaliseren van informatie en het digitaal uitwisselen ervan tussen instanties tot aanzienlijke kosten zal leiden.

De digitaliseringkosten worden bepaald door de volgende twee aspecten:

1. Kosten voor het digitaal beschikbaar stellen van keur/waterschapsverordening met de bijbehorende beleidsnota's. Het doel van de omgevingswet is om de burger in staat te stellen interactief te beoordelen welke regels en beperkingen in beeld zijn voor elke, willekeurige locatie in het beheergebied van AGV.
2. Kosten voor het beschikbaar stellen van data over de kwaliteit van de leefomgeving aan het Informatiehuis Water. De wet heeft als uitgangspunt dat elke overheid ook haar kennis omtrent de kwaliteit van de omgeving deelt met haar burgers, bijvoorbeeld data over assets, waterkwantiteit en waterkwaliteit. De kennisuitwisseling verloopt via een nationaal netwerk: het digitale stelsel omgevingswet. Het Informatiehuis Water heeft een centrale rol in het verzamelen van bedoelde data en het omzetten ervan tot informatieproducten voor de burger.

3. EXPLOITATIE

Grondwater

AGV zet zich in op samenwerking en afstemming met de omgeving. Hierbij richt AGV zich op de vergunningverlening en het optreden als centraal aanspreekpunt en kennisinstituut op dit gebied voor onze partners.

Meerjarenplan onderhoudsbaggeren

De afgelopen jaren is het meerjarenplan onderhoudsbaggeren uitgevoerd. Door efficiency is jaarlijks met dezelfde middelen meer kilometers gebaggerd. Dit betekent dat de baggerfrequentie naar beneden is bijgesteld, zonder kwaliteitsverlies. De KPI van baggerinspanning is omlaag gegaan van 140 naar 86 kilometer per jaar. De resultaten van de gewijzigde inspanning wordt de komende 4 jaar verder onderzocht en gemonitord. De monitoringsresultaten zullen worden verwerkt in een nieuw baggerprogramma in 2021.

Watergebiedsplannen

Doordat per 2017 de 10 jaarstermijn is losgelaten wordt door middel van de nieuwe Nota Peilbeheer samen met het bestuur onderzocht welke indicator het beste aansluit op de nieuwe manier van werken.

Automatisering

De kosten voor automatisering stijgen. Dit heeft vooral te maken met toename van de kosten voor softwarelicenties en informatiesystemen. Daarnaast stijgen de kosten door een toename van het dataverbruik o.a. mobiele devices. De kosten worden verdeeld over de programma's Schoon Water en Voldoende Water.

Bediening & onderhoud watersysteem

Voor aangepaste beheer en onderhoud van Gemaal Zeeburg en voorzuiveringsinstallatie Naardermeer te bekostigen, dient de exploitatie vanaf 2018 opgehoogd te worden met € 85.000.

Dit bovenop de al vastgestelde verhoging van het onderhoudsbudget. Dit betreft kosten extra monitoring (€ 40.000) om aantasting door roestvorming van de syphons van gemaal Zeeburg in beeld te krijgen. Voor de voorzuiveringsinstallatie Naardermeer is € 45.000,- nodig om de overname van het beheer en onderhoud van voorzuiveringsinstallatie van Natuurmonumenten te kunnen bekostigen.

Het regulier onderhoud aan de circa 280 kunstwerken wordt uitgevoerd conform het onderhoudsprogramma.

Implementatie Omgevingswet

Naast de eerder genoemde investeringen zijn er ook exploitatiekosten voor de omgevingswet. In het bestuursakkoord met het Rijk is afgesproken dat de lagere overheden bijdragen in de exploitatiekosten van de investeringen die door het Rijk worden gedaan mbt het digitale stelsel voor de omgevingswet.

Exploitatiekosten omgevingswet	2018	2019	2020	2021	2022	totaal
x € 1,000						
Kosten bijdrage exploitatie Rijksinvesteringen	40	60	80	100	120	400
totaal/jr:	40	60	80	100	120	400

Informatiebeveiliging/digitalisering/procesautomatisering

Zoals gemeld in paragraaf 2,2 leiden deze onderwerpen tot extra kosten. De kosten hiervan zijn opgenomen in de programma's Schoon Water en Voldoende Water.

Programma Voldoende water	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenbegroting			
			2019	2020	2021	2022
Exploatiebegroting (x €1.000)						
<u>Bestaand beleid:</u>						
-kapitaallasten activa in gebruik	9.504	9.567	9.142	8.864	8.582	8.289
-taakkosten	19.519	20.311	20.331	20.351	20.371	20.391
<u>Nieuw beleid:</u>						
-kapitaallasten MIP	0	0	475	928	1.374	1.811
-nieuw beleid bestuursakkoord	0	-50	-138	-238	-238	-238
-efficiency	0	-250	-150	-50	50	50
-temporiserende investeringen	0	0	0	0	0	0
	29.023	29.578	29.660	29.855	30.139	30.303

Toelichting exploitatiebegroting; bestaand beleid

Kapitaallasten

Dit betreffen de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2017 tot uitvoering komende investeringswerken.

Taakkosten

Mutaties die al in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

- Met extra onderhoud op bediening en onderhoud objecten (gemalen en stuwen)
Watersysteem kan de huidige levensduur worden verlengd en kan worden bespaard op de anders sterk toenemende investeringskosten. Hiertoe wordt het budget jaarlijks verhoogd met € 100.000 per jaar tot € 500.000 euro per jaar in 2021;

Mutaties die nog niet in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

- Hogere automatiseringskosten, structureel € 327.000
- Extra budget voor de bediening en onderhoud van gemaal Zeeburg en voorzuiveringsinstallatie Naardermeer, structureel € 85.000,-
- Bijdrage aan exploitatiekosten omgevingswet Rijk vanaf 2018 € 40.000, jaarlijks met € 20.000 oplopend naar € 120.000 in 2022
- Informatiebeveiliging op gewenst niveau brengen, structureel € 140.000
- Digitalering, dienstverlening op niveau houden gedurende verandering, jaarlijks € 100.000 voor de periode 2018-2022

Toelichting exploitatiebegroting; nieuw beleid

Mutaties die al in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen;

- Voor het publieksvriendelijk ontsluiten van regelgeving is in 2018 € 175.000 geraamd (50% programma Veiligheid en 50% programma Voldoende water).

Efficiency

- Verlagen herziening peilbesluiten vanaf 2017 € 250.000. Deze besparing is doorgeschoven naar 2018 door vertraging in aanpassing van de waterverordening.

PROGRAMMA 4 : OP EN OM HET WATER

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

De in de programma's hiervoor beschreven taken worden gerekend tot de kerntaken van ieder waterschap. Naast deze taken voeren waterschappen enkele taken uit die nauw aan het waterbeheer zijn verbonden.

Op veel van deze taakvelden zijn ook andere instanties en maatschappelijke organisaties actief. Voor AGV gaat het om nautisch- en vaarwegbeheer, beheer eigendommen, recreatief medegebruik van de wateren en waterkeringen, natuurbeheer en beheer van cultuurhistorische, landschappelijke en architectonische waarden.

1.2 DOELSTELLINGEN

Het vaarwater in het beheergebied van het waterschap wordt binnen de randvoorwaarden van het watersysteembeheer benut door beroeps- en recreatievaart en vormt een samenhangend netwerk van vaarwegen. (Recreatie)vaarders kunnen veilig en zonder onnodig oponthoud door het gebied varen. De vaarwegen zijn op de vereiste diepte.

Inwoners en bezoekers van het gebied van het waterschap ervaren de wateren, dijken, gemalen, sluizen en bruggen als een onlosmakelijk onderdeel van het landschap.

Er is aandacht voor ruimtelijke kwaliteit. De wijze waarop het waterschap omgaat met recreatie, landschap en cultuurhistorie dragen bij aan de herkenbaarheid van het waterschap als zelfstandige, omgevingsbewuste overheid.

De waterrijke landschappen rond de stedelijke gebieden zijn goed ontsloten voor langzaam verkeer en wandelaars. Dit is tot stand gekomen in goede samenwerking met de provincies, de gemeenten, het bedrijfsleven, belangenorganisaties en particulieren.

De belevingswaarde van het water wordt versterkt door onder meer het verzorgen van zwemwaterkwaliteit, de zorg voor recreatie, landschap en cultuurhistorie en het verzorgen van natuurvriendelijke oevers en hierbij rekening houden met fauna.

AGV reguleert de nautische belangen en het vaarwegbeheer: vlot en veilig vaarverkeer in de vaarwateren wordt bevorderd en schade aan de oevers door te snel varen wordt voorkomen. Een vaarweg is een watergang waarvan het beheerprofiel voldoet aan de vaarwegprofielen die voor de betreffende watergang gelden en volledig voldoet aan alle, daarbij behorende nautische, veiligheidseisen.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV creëert water om van te genieten door vooral de belevingswaarde te verhogen. De vaarweg voldoet aan de vereiste toestand en het vaarwegverkeer verloopt voldoende vlot en veilig.

1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Op de volgende wijze wordt invulling gegeven aan Nautisch- en vaarwegbeheer/recreatie:

- Er kan veilig en vlot gevaren worden;
- Er is duidelijkheid over de wenselijkheid en de haalbaarheid van uitvoering en verantwoordelijkheid voor het vaarweg- en nautisch beheer bij één organisatie, het waterschap;
- In regionale vaarwegen en vaarwateren onder BRTN-niveau (BRTN = Beleidsvisie Recreatietoervaartnet) waar het waterschap nautisch beheerder is, zijn waar nodig wachtplaatsen bij bruggen en sluizen, in overleg met de betreffende beheerders, ingericht;

- AGV bevordert de toename van de recreatievaart en de verbetering van gebruiksmogelijkheden wanneer daarnaast ook ecologie, natuur, cultuurhistorie, landschap of stadsschoon kunnen gedijen;
- Het op orde houden van de doorvaardiepte (en het op diepte houden van watergangen in het algemeen). AGV voert een robuust meerjarenplan baggeren uit.

Regulering

Advisering op plannen van derden (Watertoets)

AGV schuift vroeg in het planproces aan om zoveel mogelijk invloed uit te oefenen op het planvormingsproces. En is intensief betrokken bij eerder genoemde grote, meerjarige ruimtelijke ontwikkelingen en diverse infraprojecten. Daarnaast zal AGV, naar verwachting, betrokken zijn bij circa 350 kleinere en/of conserverende plannen.

Vergunningverlening

AGV behandelt meldingen en vergunningaanvragen voor activiteiten/werkzaamheden op en rond het water. AGV geeft adviezen aan gemeenten over de Waterwet aspecten en nautische wet- en regelgeving bij aanvragen voor omgevingsvergunningen, die via het omgevingsloket Wabo (OLO) worden doorgestuurd aan AGV.

Toezicht en handhaving

Het waterschap voert het nautisch vaarwegbeheer uit en draagt zorg voor de veilige, vlotte en doelmatige afwikkeling van het scheepvaartverkeer door het doen naleven van verkeersbesluiten en de regels uit het Binnenvaartpolitie-reglement (BPR).

De toezichthouders zijn zichtbaar aanwezig op de vaarwegen van AGV en in voorkomende gevallen wordt handhavend opgetreden tegen overtredingen van de maximum vaarsnelheid en overtredingen van de Keur van AGV.

Uitwerking bestuursakkoord

In onderstaande tabel worden die programmapunten aangegeven waarvan de activiteiten financiële consequenties hebben.

Programmapunt	Nadere concretisering / financiële consequenties
Stimuleren van gebruik van elektrisch aangedreven boten door faciliteren van elektrische oplaadpunten op geschikte plekken, zoals bij ligplaatsen, bruggen en sluizen.	Het plaatsen van een laadpaal varieert in kosten van € 2.000 tot € 10.000, afhankelijk van de aanwezige infrastructuur en beveiligingsmaatregelen. In het gebied zijn ca. 80 wachtplaatsen, die nogal variëren in populariteit. Indien op 20 wachtplaatsen een laadpaal wordt geplaatst, dan kost dat tussen de € 40.000 en € 200.000. <u>Elektrische oplaadpunten totaal € 100.000, gespreid over 2016 t/m 2019.</u>
AGV werkt mee aan het pragmatisch aanpakken en oplossen van knelpunten rond de Loosdrechtse Plassen.	Voor de Loosdrechtse Plassen spelen diverse opgaven en initiatieven om het gebied op zowel natuurwaarden (Natura2000, KRW) als recreatiemogelijkheden (m.n. vaarsport) te versterken en daarmee de economie een impuls te geven. AGV draagt actief bij aan een integraal maatregelenpakket voor de gehele Oostelijke Vechtplassen om knelpunten voor recreatie, natuur en water(kwaliteit) op te lossen. Provincie Noord-Holland trekt dit proces en naast AGV zijn ook gemeente Wijdmeren, Natuurmonumenten en vertegenwoordigers vanuit de watersport/recreatiesector en ondernemers vertegenwoordigd. <u>Vooralsnog is een investeringsbedrag van € 2,5 miljoen opgenomen.</u>

1.5 INDICATOREN

De achtergronden van de indicatoren zijn beschreven in het Waterbeheerplan 2015-2021. In deze begroting zijn de indicatoren uit het WBP vertaald naar doelen en prestaties voor de periode 2018-2022. Aangezien het WBP loopt tot 2021, zijn hier de waarden voor 2021 weergegeven

Thema Op en om het water	Omvang	2018	2021
Het minimale percentage van het budget voor recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie dat is besteed aan eigen projecten en initiatieven van derden.	Percentage van budget	85%	85%
In eigen plannen (WGP, DVP, TS) wordt aantoonbaar rekening gehouden met recreatief medegebruik, landschap en cultuurhistorie.	Wisselend aantal plannen	100%	100%

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)					
Programma Op en Om het Water					
Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
- Loosdrechtse plassen	400	1.000	1.000	0	0
- Brugbediening op afstand	230				
Totaal	630	1.000	1.000	0	0

Loosdrechtse Plassen

Voor de Loosdrechtse Plassen spelen diverse opgaven en initiatieven om het gebied op zowel natuurwaarden (Natura 2000, KRW) als recreatiemogelijkheden (vooral vaarsport) te versterken en daarmee de economie een impuls te geven. AGV draagt actief bij aan een integraal maatregelenpakket voor de gehele Oostelijke Vechtplassen om knelpunten voor recreatie, natuur en water(kwaliteit) op te lossen. De provincie Noord-Holland trekt dit proces en naast AGV zijn ook gemeente Wijdereimeren, Natuurmonumenten en vertegenwoordigers vanuit de watersport/recreatiesector en ondernemers vertegenwoordigd.

Brugbediening op afstand (*kredietverlening via DB*)

De brugbediencentrale in Weesp is inmiddels gesloopt om plaats te maken voor een nieuwe provinciale brug over de Vecht in de N236. Deze bediencentrale is ter plaatse tijdelijk ondergebracht in een noodgebouw. In 2017 start de voorbereiding om de bruggen Nieuwersluis, Nigtevecht en Driemond aan te sluiten op de brugbediencentrale op het hoofdkantoor.

3. EXPLOITATIE

Recreatief medegebruik en cultuurhistorie

Het waterschap gaat conform het Koersdocument Recreatie meer inzetten op ontwikkeling van water gerelateerde recreatie. We blijven kansen verkennen om de verbinding te leggen tussen stad en platteland. AGV faciliteert als partner bij initiatieven van derden zoals het Masterplan Oostelijke Vechtplassen, Elektrisch varen (oplaadpunten), Initiatief Hollandse plassen en de motie Buiten de gebaande Grachten.

In al het werk wordt continu gezocht naar mogelijkheden om de recreatie te versterken. Daarmee zal de waterbewustheid toenemen en de economie worden versterkt. Kansen om eigen vastgoed in te zetten voor bijvoorbeeld educatieve doelen en recreatief medegebruik worden benut. Het gebruik van water voor zwemmen (AGV sponsort Kids City Swim), recreatievaart en beleving van het water wordt waar mogelijk versterkt.

Voor de ontwikkeling van water gerelateerde recreatie wordt jaarlijks € 350.000 ingezet. Binnen het thema Landschap & Cultuurhistorie is een bedrag van € 192.000 beschikbaar om initiatieven te faciliteren.

Beheer en onderhoud vaarwegen

Op grond van de Waterwet moeten de provincies bij provinciale verordening vaarwegbeheerders aanwijzen. Op wateren waar de kosten voor het vaarwegbeheer uitstijgen boven die van het watersysteembeheer moeten de financiële middelen door provincies/gemeenten gedragen worden. Er zijn met de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht afspraken gemaakt die in overeenkomsten en provinciale waterverordeningen zijn vastgelegd.

Programma Op en om het water	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenbegroting			
			2019	2020	2021	2022
Exploitantiebegroting (x €1.000)						
Bestaand beleid:						
-kapitaallasten activa in gebruik	624	626	611	596	580	564
-taakkosten	1.451	1.451	1.451	1.451	1.451	1.451
Nieuw beleid:						
-kapitaallasten MIP	0	0	19	19	19	18
-nieuw beleid bestuursakkoord	0	6	31	67	127	124
-efficiency	0	0	0	0	0	0
-temporiseren investeringen	0	0	0	0	0	0
	2.074	2.082	2.111	2.132	2.176	2.157

Toelichting exploitatiebegroting: bestaand beleid

Kapitaallasten

Dit betreffen de lasten van de in exploitatie genomen investeringen. Enerzijds nemen de kapitaallasten jaarlijks af, vanwege afschrijving op de boekwaarden. Anderzijds nemen de kapitaallasten toe vanwege de in 2017 tot uitvoering komende investeringswerken.

Mutaties die al in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

Nieuw beleid bestuursakkoord:

- Het plaatsen van elektrische oplaadpunten € 100.000, gespreid over 2016 t/m 2019.

PROGRAMMA 5 : DRAAGVLAK

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Het implementeren van wet- en regelgeving, opstellen en actueel houden van eigen regels, het opleggen van aanslagen en het afhandelen van verzoeken, bezwaar- en beroepsprocedures en daarnaast debiteurenbeheer, kwijtschelding en (dwang)invorderingsmaatregelen; dit alles op het gebied van waterschapsbelastingen.

1.2 DOELSTELLINGEN

Het realiseren van de geraamde opbrengsten van de waterschapsbelastingen voor AGV. Het betreft de belastingopbrengsten van de zuiveringsheffing, de verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

- Een juiste, volledige en tijdige aanslagoplegging, inclusief de afhandeling van verzoek-, bezwaar- en beroepschriften;
- Een juiste, volledige en tijdige inning van de waterschapsbelastingen;
- Een juiste, volledige en tijdige behandeling van verzoeken om kwijtschelding.

1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

De doelstellingen worden bereikt door het juist, tijdig en volledig opleggen van belastingaanslagen en het effectief innen en invorderen van deze aanslagen tegen zo laag mogelijke (maatschappelijke) kosten.

1.5 INDICATOREN

Indicator	Indicatornorm
Openstaande debiteurenposten	Jaarlijks per december staat maximaal 4,5% open van het bedrag aan opgelegde en vervallen aanslagen in het voorgaande jaar.

2. EXPLOITATIE

Databestandbeheer

Het grootschalig inzetten op digitalisering moet ertoe leiden dat in 2019 80% van de in- en uitgaande klantcontacten online en geautomatiseerd wordt afgehandeld. Voor de overige 20% wordt ingezet op offline dienstverlening van hoge kwaliteit. De heffing en invordering van belastingen speelt in dit programma een belangrijke rol.

Alle grootschalige en diverse kleinere poststromen worden digitaal verzonden in plaats van per post, aan degenen die daarvoor kiezen. Voor diensten waarvoor burgers voorheen moesten bellen of stukken per post opsturen, zijn of worden digitale alternatieven beschikbaar gemaakt die steeds verder worden uitgebreid en verbeterd. Het aansluiten op de Berichtenbox van MijnOverheid was daarin een belangrijke stap. De komende jaren wordt gewerkt aan het realiseren van een steeds completere, snellere en vooral gebruiksvriendelijke en begrijpelijke digitale dienstverlening. Burgers en bedrijven geven daaraan de voorkeur boven de oorspronkelijke kanalen zoals telefoon en post.

Doorlopende aandacht voor datakwaliteit en een moderne, goed functionerende website en overige IT-systemen zijn hierin van groot belang. Naar verwachting zal dit leiden tot minder contacten van burgers en bedrijven met de klantenservice en de backoffices, een hogere tevredenheid over de dienstverlening en lagere kosten. Voor de klantcontacten die er blijven wordt ingezet op excellente dienstverlening.

Perceptiekosten

Tussen 2014 en 2017 zijn de perceptiekosten met ruim € 1,1 miljoen verminderd. Op korte termijn is een verdere grote beperking moeilijk te realiseren. Voor de periode 2018-2020 is een verlaging van de perceptiekosten met € 0,4 miljoen voorzien.

Op langere termijn – vanaf 2021 - worden wel verdere besparingen voorzien, vooral als gevolg van de verdergaande digitalisering. Aan het eind van de periode waarop deze Meerjarenbegroting betrekking heeft, worden dus de eerste besparingen vanuit de digitalisering gerealiseerd (€ 0,2 miljoen, maar meer in latere jaren). Dit zal echter eerst nog extra kosten met zich meebrengen. Deze uitgaven – vooral in de digitalisering – betekenen dat jaarlijks een bedrag van € 109.000 extra nodig zal zijn.

Programma Draagvlak	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenbegroting			
			2019	2020	2021	2022
Exploitantiebegroting (x €1.000)						
<u>Bestaand beleid:</u>						
-kapitaallasten activa in gebruik	0	0	0	0	0	0
-taakkosten	11.095	11.071	10.938	10.804	10.754	10.572
<u>Nieuw beleid:</u>						
-kapitaallasten MIP	0	0	0	0	0	0
-nieuw beleid bestuursakkoord	0	0	0	0	0	0
-efficiency	0	0	0	0	0	0
-temporisering investeringen	0	0	0	0	0	0
	11.095	11.071	10.938	10.804	10.754	10.572

Toelichting exploitatiebegroting; bestaand beleid

Taakkosten

Mutatie die nog niet in een (meerjarenraming van de) begroting was opgenomen:

- Besparing op perceptiekosten in de periode 2018-2020 voor in totaal € 400.000
- Kosten databestandbeheer, structureel € 109.000
- Realisatie van de eerste besparingen door digitalisering, vanaf 2021.

PROGRAMMA 6 : ALGEMEEN

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

Onder dit programma valt het beleidsveld 'Bestuur en externe communicatie'. In dit programma zijn alle activiteiten ondergebracht die gericht zijn op het besturen van het waterschap, waaronder de bestuursondersteuning én de extern gerichte communicatie-activiteiten van het waterschap.

1.2 DOELSTELLINGEN

'Waterbewust' staat centraal in het bestuursakkoord voor de lopende bestuursperiode 2015-2019. Het bestuur heeft de ambitie uitgesproken dat *"Wanneer het bestuur aan het einde van de bestuursperiode de balans opmaakt, de bewoners, bedrijven en recreanten meer bewust zullen zijn van de waarden van water. En meer bewust van de waarde van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht!"*

Het waterschap wil herkend worden als een moderne overheidsorganisatie die klaar is voor de toekomst, gericht op samenwerking, als verbinder tussen stad en platteland.

Het waterschap gaat de uitdaging aan om het waterbewustzijn van burgers, bedrijven en overheden te versterken en het draagvlak vergroten. Dit resulteert in een zelfbewust waterschap dat herkend wordt en waarvan de maatschappelijke en bestuurlijke relevantie erkend wordt. Kernelementen van onze bestuurscultuur zijn daarom: zichtbaar, toegankelijk, verantwoordelijk en verbindend.

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

- het aanzienlijk verbeteren van het waterbewustzijn en de betrokkenheid van inwoners en bedrijven;
- meer zichtbaarheid en bekendheid van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en haar taken en verantwoordelijkheden;
- een eenduidig beeld over de verantwoordelijkheden van AGV en Waternet;
- transparantie over besluitvorming en het proces waarmee dit tot stand komt.

1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

1.4.1 Algemeen

Voor het vergroten van de zichtbaarheid en relevantie van het waterschap en het bewustzijn van de waarden van water is in 2016 gestart met het programma Waterbewust. Door het vertellen van het "Verhaal van het Water" wordt via drie thema's de dialoog gezocht met de inwoners van het gebied. De thema's zijn Klimaatverandering, innovatie en cultuur en worden geconcretiseerd langs de routes: communicatie, vergroten van het draagvlak, samenwerking met de omgeving en politieke relevantie.

Binnen het programma wordt bijvoorbeeld ook het beleid gericht op jongeren onder de 20 jaar, maar ook voor de groep van 20 tot 30 jaar, verder uitgewerkt en vormgegeven. Voor het vergroten van de politieke relevantie worden experimenten gedaan op het vlak van een andere invulling van de vergaderingen (andere locaties en opstellingen, meer gebruik van socials en digitale mogelijkheden) en wordt een stakeholderparticipatie-experiment in het Amstelkwartier uitgevoerd.

Vanaf 2017 wordt de bekendheid en waardering van het waterschap gemeten. Dit geldt ook voor de beleving van de inwoners van het beheergebied van de 'waarden van water' (relevantie, waardering, koppeling met AGV).

1.4.2 Uitwerking bestuursakkoord

In onderstaande tabel wordt het programmapunt aangegeven dat financiële consequenties heeft

Programmapunt	Nadere concretisering / financiële consequenties
Waterbewust is de titel van een breed overkoepelend programma met als doel om de zichtbaarheid en relevantie van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht te vergroten	Voor vergroten van het waterbewustzijn is in 2018 een bedrag van € 200.000 opgenomen.

2. INVESTERINGEN

Meerjaren InvesteringsPlan (MIP)					
Programma Algemeen (Bestuur)					
Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
- Waterschapsverkiezingen	750	1.750	0	0	0
Totaal	750	1.750	0	0	0

3. EXPLOITATIE

Programma Algemeen	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenbegroting			
			2019	2020	2021	2022
Exploitatiebegroting (x €1.000)						
<u>Bestaand beleid:</u>						
-kapitaallasten activa in gebruik	687	667	562	0	0	0
-taakkosten	11.840	11.920	12.060	9.460	8.277	8.277
<u>Nieuw beleid:</u>						
-kapitaallasten MIP	0	0	180	595	578	561
-nieuw beleid bestuursakkoord	0	-100	-300	-300	-300	-300
-efficiency	0	0	0	0	0	0
-temporiseren investeringen	0	0	0	0	0	0
	12.527	12.486	12.502	9.755	8.555	8.538

Het programma Algemeen bestaat uit bestuurskosten (o.a. salarissen bestuur, voormalig bestuur, bureaunkosten, kapitaallasten verkiezingen, te verstrekken bijdragen en contributies en ambtelijke ondersteuning Waternet), kosten voor externe communicatie en diverse posten van algemene activiteiten, die niet passen binnen de voorgaande programma's, zie onderstaande posten.

De grootste posten (taakkosten) zijn:

-Dotatie aan reserve "Te dekken exploitatie saldo"	€ 3,9 miljoen
-Overhead/direct toe te rekenen kosten aan Bestuur en Externe Communicatie	€ 4,4 miljoen
-Salariskosten (voormalig) bestuur	€ 1,1 miljoen
-Contributie Unie van Waterschappen	€ 0,5 miljoen
-Bijdrage Stowa	€ 0,5 miljoen
-Bijdrage Wereld Waternet	€ 0,4 miljoen

Bestuurlijke ondersteuning

De nieuwe werkwijze, waarvoor het AB van AGV gekozen heeft met meer beeldbepalende sessies, verbetering van de ambtelijke voorstellen en meer ambtelijke inzet voor de ondersteuning van de DB leden, vraagt meer coördinatie en ambtelijke ondersteuning. De werkdruk bij de stafafdeling Bestuur en Directieondersteuning is erg hoog. Om voldoende kwaliteit te garanderen is er 1 FTE extra nodig voor de bestuurlijke ondersteuning van AGV. Een zelfde ontwikkeling is tevens zichtbaar voor de bestuurlijke ondersteuning naar de gemeente Amsterdam.

Toelichting exploitatiebegroting: bestaand beleid

Taakkosten

Mutaties die al in een (meerjarenraming van de) begroting waren opgenomen:

- In verband met de waterschapsverkiezingen in 2019 is een stelpost van € 140.000 voor wachtgeld DB-leden en pensioenpremie voor nieuwe DB-leden opgenomen;
- Vrijval in 2020 van een deel (€ 2,6 miljoen) van de totale jaarlijkse dotatie aan de reserve “Te dekken exploitatiesaldo”. In 2021 vervalt het andere deel (€ 1,3 miljoen).
- Voor vergroten waterbewustzijn is een bedrag opgenomen van € 200.000 in 2018

Mutatie die nog niet in een (meerjarenraming van de) begroting was opgenomen:

- Voor het ondersteunen van de nieuwe werkwijze van het bestuur is vanaf 2018 structureel € 80.000 opgenomen.

PROGRAMMA 7 : DUURZAAMHEID

1.1 OMSCHRIJVING VAN HET PROGRAMMA

AGV heeft niet alleen de ambitie om energieneutraal te worden, maar wil tevens toekomstbestendig en duurzaam zijn. De kernelementen die daarom bij dit programma horen zijn:

- Energiebesparing;
- Waterschap als energiefabriek;
- Terugwinnen van grondstoffen en energie uit (afval)water.

Uitgangspunt van dit programma is dat de projecten niet alleen bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstelling van AGV, maar ook een positieve business case hebben.

1.2 DOELSTELLINGEN

Door het uitvoeren van dit duurzaamheidsprogramma streeft AGV naar het realiseren van haar duurzaamheidsambities. Ook wordt er op deze wijze invulling gegeven aan de afspraken gemaakt in bijvoorbeeld het Nationaal Klimaatakkoord en de Meerjarenaafspraken energie-efficiency (MJA).

1.3 BEOOGDE EFFECTEN

AGV is in de kern van haar werk een duurzame organisatie.

1.4 WIJZE WAAROP ER NAAR WORDT GESTREEFD DIE EFFECTEN TE BEREIKEN

Energiebesparing

- Realiseren van maatregelen die zijn vastgelegd in de Meerjarenaafspraken energie- efficiency; Hiermee wordt een energie besparing van minimaal 2% per jaar gerealiseerd;
- Het verder verduurzamen van de inkoop;
- Het continu monitoren en optimaliseren van het elektriciteit- en gasverbruik.

Waterschap als energiefabriek

- Het opwekken van energie uit biogas, bijvoorbeeld door de productie van groengas, waarbij de meest (energie-)efficiënte route wordt gekozen;
- Het maximaliseren van de biogasproductie door optimalisatie in de processen, bijvoorbeeld het kraken van slib;
- Het opwekken van duurzame energie voor eigen gebruik;
- Het verkennen van kansen voor de levering van warmte of koude uit (afval)water.

Terugwinnen van grondstoffen en energie uit (afval)water

- Actief deelnemen aan het landelijke waterschaps-initiatief van de Energie- & Grondstoffenfabriek
- Het inzetten van (eigen)biomassastromen voor producten als bio-composieten;
- Het terugwinnen van fosfaat, in de vorm van struviet, verder optimaliseren;
- Het terugwinnen van CO₂, dat vrijkomt bij de productie van groengas;
- Actief deelnemen aan (inter)nationale platforms zoals de Water Research Foundation, MVO-Nederland, AMS, Amsterdam Economic Board.

De waardevermeerdering van (afval)waterreststromen wordt onderzocht op technische en economische realiseerbaarheid en de impact qua CO₂-emissie. Bij investeringen worden de mogelijkheden tot het verder sluiten van kringlopen en het besparen van energie als belangrijke criteria meegewogen.

1.5 INDICATOREN

Indicator	Indicatornormen	Toelichting
Nationaal Klimaatakkoord	Met de Klimaatmonitor Waterschappen, legt AGV verantwoording af over de voortgang van de gemaakte afspraken in het Klimaatakkoord.	De waterschapssector heeft de ambitie een zichtbare bijdrage te leveren aan de nationale doelstellingen voor broeikasgassen en energie. Daarom hebben zij in 2010 een Klimaatakkoord gesloten met het Rijk waarin vier scherpe ambities zijn vastgelegd, die verder gaan dan die van het Rijk: - 30% energie-efficiënter en zuiniger werken tussen 2005 en 2020; - 40% zelfvoorzienend door eigen duurzame energieproductie in 2020; - 30% minder uitstoot van broeikasgas tussen 1990 en 2020; - 100% duurzame inkoop.
Duurzaam inkopen	De acties vanuit de door Waternet ondertekende Green Deal Circulair Inkopen worden uitgevoerd.	- De initiatiefnemers stellen de opgedane kennis en ervaring breed beschikbaar ter bevordering van circulair inkopen in Nederland; - De integratie van circulair inkopen in de inkoopprocessen,- beleid en –strategie wordt verder vormgegeven.
Energiebesparing (gemiddeld 2% per jaar)	Een goedgekeurd Energie Efficiency programma (EEP) 2017 – 2020 door het bevoegd gezag en de voorgenomen (zekere) maatregelen die moeten leiden tot energiebesparing van 2% per jaar uitgevoerd.	Conform de voorgenomen activiteiten uit het EEP 2017 t/m 2020 en de aangepaste definitie van energie efficiency zoals in de Meerjaren-afpraak energiebesparing (MJA-3 programma; tot 2020).

PROGRAMMA 8 : BELASTINGOPBRENGSTEN

In dit programma wordt kort ingegaan op de lasten en opbrengsten die leiden tot de bepaling van de tarieven voor 2018.

De begroting is te splitsen in lasten en opbrengsten. Met inzet van de tariefegalisatiereserves zijn de lasten en baten in evenwicht, waarmee een kostendekkende begroting ontstaat. De lasten minus de baten, exclusief de opbrengst waterschapsbelastingen én de mutaties in de tariefegalisatiereserves, geven de netto lasten die door de belastingopbrengsten moeten worden gedekt.

Lasten AGV

De lasten van AGV bestaan ten eerste uit de directe lasten en baten van AGV zelf, zoals kapitaallasten van de AGV-activa en kosten van bestuur. Daarnaast zijn er de uitvoeringskosten van Waternet.

De netto kosten moeten samen met de geschatte inkomstenderving wegens kwijschelding en oninbaar worden goedge maakt door de opbrengsten uit de op te leggen waterschapsbelastingen. De opbrengst van de verontreinigingsheffing komt ten gunste van het watersysteembeheer.

Onderstaande tabel geeft de verdeling van de kosten weer, alsmede het bedrag aan op te leggen tarieven.

Begroting 2018 per kostendrager en dekking (bedragen x €1.000)	Zuiverings- beheer	Water- systeem- beheer	Totaal
Netto kosten van de programma's	80.622	98.459	179.080
Kwijschelding	6.697	7.274	13.970
Oninbaar	1.002	865	1.867
Niet te versturen kleine aanslagen		123	123
Opbrengst Verontreinigingsheffing ten gunste van watersysteembeheer		-805	-805
Bruto kosten te dekken door belastingopbrengsten	88.320	105.916	194.236
Dekkingsmiddelen:			
Bruto op te leggen Zuiveringsheffing	86.426		86.426
Bruto op te leggen Watersysteemheffing		103.665	103.665
Onttrekking uit tariefegalisatiereserves	1.893	2.257	4.151
Totaal dekkingsmiddelen	88.320	105.922	194.242

Het begrotingsvolume 2018 en het verwachte meerjarenverloop van de kosten tot en met 2022 vormen de basis voor de tariefbepaling. Deze kosten worden afgezet tegen de draagvlakken, waarvoor ook de meerjarenontwikkeling is ingeschat.

Bij de meerjarige tariefprognose worden de beschikbare tariefegalisatiereserves betrokken. In principe worden deze reserves voortschrijdend voor een termijn van 5 jaar volledig ingezet. Binnen de periode van 5 jaar moet er een volledige kostendekking zijn.

Opbrengsten AGV

De tarieven worden jaarlijks vastgesteld. Deze worden bepaald aan de hand van de meerjarige tariefprognose (5 jaar) voor zowel de zuiveringsheffing als de watersysteemheffing, die afzonderlijk worden opgesteld. Het tarief van de verontreinigingsheffing is gelijk aan het tarief van de zuiveringsheffing.

Zuiverings- en verontreinigingsheffing 2018-2022

Het tarief (exclusief inflatie) van de zuiverings- en verontreinigingsheffing kan in 2018 dalen van € 52,65 naar € 52,44 per vervuilingseenheid. Met de inzet van de tariefegaliseringsreserve is de prognose (exclusief inflatie) dat het tarief in de jaren daarna verder kan dalen tot € 51,61.

Watersysteemheffing 2017

De stijging van de watersysteemheffing komt in 2018 en de jaren daarna uit op 1,6% (exclusief inflatie).

Voor 2018 komt de prognose van de tarieven voor de diverse categorieën uit op:

Prognose 2018			
Tarief per eenheid /Categorie:	tarief 2017	prognose 2018	Mutatie tov 2017
Ingezetenen	€ 108,34	€ 108,82	0,4%
Gebouwd	0,015967%	0,016122%	1,0%
Natuur	€ 2,04	€ 1,93	-5,4%
Overig: ongebouwd wegen	€ 87,39 € 174,78	€ 94,93 € 189,86	8,6% 8,6%

Met behulp van de tarieven, en eventuele inzet van de egaliseringsreserves, zijn de lasten en opbrengsten van AGV met elkaar in evenwicht voor 2018.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de lasten en opbrengsten voor 2018.

LASTEN (x €1.000)		Begroting 2018	OPBRENGSTEN (x €1.000)		Begroting 2018
1.1	Externe rentelasten	25.717	1.1	Externe rentebaten	
1.2	Interne rentelasten	6	1.2	Interne rentebaten	6
1.3	Afschrijving van activa	43.814			
	Totaal kapitaallasten	69.537	1.3	Dividenden en bonusuitkeringen	0
2.1/2.2	Salarissen huidig personeel en bestuurders (incl premies)	704	3.1	Verkoop van grond	0
2.4	Overige personeelslasten	160	3.2	Verkoop van duurzame goederen	0
2.5	Personeel van derden	0	3.4	Opbrengst uit grond en water	1.484
2.6	Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	296	3.5	Huuropbrengst uit overige eigendommen	96
			3.6	Diensten voor derden	
3.2	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	314	4.1	Bijdragen van overheden	0
3.4	Huren en rechten	0			
3.10	-Overige diensten door derden	9.160	5.1	Opbrengsten Watersysteemheffing, gebouwd	35.367
	-Toerekening kosten Waternet	96.173	5.2	Opbrengsten Watersysteemheffing, ingezetenen	55.660
			5.3	Opbrengsten Watersysteemheffing, ongebouwd	4.351
4.2	Bijdragen aan overigen	420	5.4	Opbrengsten Watersysteemheffing, natuur	24
			5.5	Opbrengst Verontreinigingsheffing	805
5.1	Te verrekenen kosten met fonds "Saneren Vecht"	0	5.6	Opbrengst Zuiveringsheffing, bedrijven	20.499
5.1	Toevoegingen aan voorzieningen	0	5.7	Opbrengst Zuiveringsheffing, huishoudens	58.223
5.2	Onvoorzien	0			
			6.1	Onttrekkingen aan fonds "Saneren Vecht"	0
Totaal exploitatie		176.764	6.1	Onttrekkingen aan Algemene reserve	0
			6.2	Geactiveerde lasten	38
5.1	Toevoegingen aan reserves:		Totaal		176.553
	-Toevoeging rente aan reserves	6			
	-Toevoeging aan reserves	3.934			
<u>Sluitregel: voordelig exploitatiesaldo te muteren in:</u>			<u>Sluitregel: nadelig exploitatiesaldo te muteren in:</u>		
	-Tariefegaliseringsreserve Watersysteemheffing	0		-Tariefegaliseringsreserve Watersysteemheffing	2.257
	-Tariefegaliseringsreserve Zuiveringsheffing	0		-Tariefegaliseringsreserve Zuiveringsheffing	1.893
	-Versneld afschrijven geactiveerde bijdrage HWBP	0		-Reserve "Te dekken exploitatiesaldo"	0
	-Reserve "Te dekken exploitatiesaldo"	0			
TOTAAL LASTEN		180.704	TOTAAL OPBRENGSTEN		180.704

3 Meerjarenbegroting en tarieven

3.1 Uitgangspunten en ontwikkelingen

De meerjarenbegroting is de financiële vertaling van de uitvoering van het bestaande beleid, inclusief eventuele mutaties daarop, zoals onvermijdelijke ontwikkelingen en besparingen. Daarnaast zijn de maatregelen uit het collegeprogramma verwerkt en is nieuw beleid opgenomen.

A. Nominale loon- en prijsmutaties

De begroting voor het aankomend begrotingsjaar wordt te zijner tijd opgesteld op het prijsniveau van 2017, dus inclusief inflatie. De raming van de inflatiecijfers voor 2018, waaronder de loonontwikkeling, zijn momenteel bij het opstellen van deze MJB nog niet concreet. In deze MJB is om die reden vooralsnog geen inflatie verwerkt.

B. Kapitaallasten

In de MJB worden de kapitaallasten (rente en afschrijving) opgenomen van gerealiseerde investeringen én een deel van de kapitaallasten van de geplande nog uit te voeren investeringen, zoals die in het MIP zijn vermeld.

Ervaringscijfers leren dat door diverse oorzaken niet alle projecten binnen de oorspronkelijke planning van geld en tijd tot uitvoering komen. Om de belastingtarieven voor de burgers en bedrijven niet te belasten met kosten, die volgens de ervaringscijfers niet worden gemaakt, worden de kapitaallasten van nieuwe investeringen niet volledig begroot. Het percentage van het deel van de kapitaallasten dat wordt doorberekend naar de tarieven is op basis van ervaring gesteld op 85%.

Het renteomslagpercentage is conform begroting 2017 gelijk gehouden op 3,25%.

C. In- en externe ontwikkelingen

Binnen de huidige taakuitvoering zijn aspecten en actualiteiten te benoemen, die op korte of middellange termijn effect kunnen gaan hebben op de financiële middelen.

Per taak hieronder de belangrijkste onderdelen:

C.1. Zuiveringsbeheer

- Bij een aantal rwzi's vindt een temporisering of verschuiving van de geplande investeringen in de tijd plaats;
- Nieuwe investeringen in rwzi's
- Hogere beheer-en onderhoudskosten
- Hogere onderhoudskosten
- Procesautomatisering

C.2. Watersysteem

- Planning en hoogte van de investeringen zijn beoordeeld en aangepast;
- Aanpassing bijdrage (verlaging) aan het HWBP

C.3. Overig

- De resultaten uit de jaarrekening 2016 zijn meegenomen;
- Invoering Omgevingswet
- Kosten digitalisering
- Verschuiving hectares van ongebouwd naar natuurterreinen
- Ondersteuning nieuwe werkwijze bestuur
- Informatiebeveiliging

3.2 Begroting naar programma's

In hoofdstuk 2 is per programma inzicht gegeven in het verwachte verloop van de exploitatiekosten tot en met 2022. Het betreft per saldo de netto kosten, bestaande uit de bruto kosten, waarop de opbrengsten in mindering zijn gebracht (onder andere vergoeding werken voor derden, zoals zuiveren afvalwater voor andere waterschappen). Onderstaande tabel geeft hiervan gecompriëerd een overzicht, naast de begrotingscijfers 2017.

MEERJARENRAMING PER PROGRAMMA (x€1.000)	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming			
			2019	2020	2021	2022
Veiligheid	34.229	36.777	38.535	40.957	39.621	39.559
Schoon water	85.554	87.085	86.643	87.138	88.283	86.117
Voldoende water	29.023	29.578	29.660	29.855	30.139	30.303
Op en om het Water	2.074	2.082	2.111	2.132	2.176	2.157
Draagvlak	11.095	11.071	10.938	10.804	10.754	10.572
Algemeen	12.527	12.486	12.502	9.755	8.555	8.538
Totaal	174.502	179.080	180.388	180.641	179.527	177.246

Onderstaande tabel laat beknopt het kostenverloop zien van de kapitaallasten en taakkosten, zowel het bestaand als het nieuwe beleid, alsmede de besparingen en de gevolgen van het collegeprogramma. Een uitgebreider overzicht van de mutaties is opgenomen in bijlage 1.

MEERJARENRAMING (x€1.000)	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming			
			2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten bestaande investeringen	66.736	69.393	66.848	62.402	58.242	53.195
Kapitaallasten nieuwe investeringen	0	0	4.998	9.069	13.134	15.525
Taakkosten; bestaand beleid en onvermijdelijk	107.766	110.931	111.027	111.618	110.439	111.317
Taakkosten; nieuw beleid	0	-344	-694	-758	-698	-1.201
Besparingen	0	-1.000	-1.690	-1.590	-1.490	-1.490
Extra voorstellen	0	100	-100	-100	-100	-100
Totaal	174.502	179.080	180.388	180.641	179.527	177.246

3.3 Begroting naar kostendragers

Naast de begroting per programma moet inzicht worden verschaft in de begroting naar kostendragers.

Taken en financieringsbronnen

In de Waterschapswet worden de waterschapstaken zuiveringsbeheer en watersysteembeheer onderscheiden. Dit worden ook wel de kostendragers genoemd. De kosten hiervan moeten worden gedekt uit de opbrengsten van de financieringsbronnen zuiveringsheffing respectievelijk watersysteemheffing. Naast deze heffingen is er een aparte verontreinigingsheffing voor directe lozingen.

Matrix naar kostendragers

AGV hanteert voor de begroting en jaarrekening de voorgeschreven BBP-systematiek van beleids- en beheerproducten. Met gebruik van deze matrix worden de kosten per beleidsproduct verdeeld naar de kostendragers zuiveringsbeheer en watersysteembeheer, zie de tabel hieronder.

Meerjarenbegroting per financieringsbron	Meerjarenbegroting					
Exploitantiebegroting (x €1.000)	Begroting 2017	Begroting 2018	2019	2020	2021	2022
Zuiveringsheffing	78.408	80.622	80.647	78.347	78.236	76.460
Watersysteemheffing	96.095	98.459	99.741	102.294	101.292	100.786
Totaal	174.502	179.080	180.388	180.641	179.527	177.246

3.4 Tariefsprognose per financieringsbron

3.4.1 Algemeen

Op basis van het verwachte meerjarenverloop van kosten en de ontwikkeling van het draagvlak is een meerjarige tariefprognose opgesteld, waarbij de beschikbare tariefregalisatiereserves worden ingezet. In principe worden deze reserves voortschrijdend voor een termijn van 5 jaar volledig ingezet.

Conform de nota financieel beleid zijn de uitgangspunten voor het inzetten van de tariefregalisatiereserves:

- tariefverloop dient gelijkmatig te zijn door te streven naar een jaarlijks gelijk stijgingspercentage;
- de tariefregalisatiereserves mogen in principe in de 5 jaar niet negatief worden;
- meerjarenbegroting moet aan het eind van de periode niet alleen sluiten, maar ook volledig kostendekkend zijn.

De volgende eenheden zijn bij de berekeningen gehanteerd:

Categorie	Eenheid	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Watersysteemheffing:							
-Ingezetenen	woonruimte	574.800	584.600	589.300	593.400	597.600	601.700
-Gebouwd	WOZ-waarde (x€1.000)	219.574.996	221.221.808	222.880.972	224.552.579	226.236.724	227.933.499
-Natuurterrein	oppervlakte in ha.	11.900	12.624	12.624	12.624	12.624	12.624
-Overig ongebouwd	oppervlakte in ha.	35.711	36.254	36.163	36.073	35.983	35.893
-Wegen	oppervlakte in ha.	6.605	4.828	4.852	4.876	4.900	4.925
Zuiveringsheffing	vervuilingseenheid	1.495.400	1.501.300	1.508.300	1.514.300	1.520.300	1.526.100
Verontreinigingsheffing	vervuilingseenheid	17.000	15.350	15.200	15.050	14.900	14.750

Toelichting:

- De draagvlakken zijn geactualiseerd naar aanleiding van de Jaarrekening 2016;
- Het aantal huishoudens neemt jaarlijks beperkt toe en wordt bepaald aan de hand van een combinatie van eigen ervaringscijfers en de bevolkingsprognoses van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS);
- Door de hierboven genoemde toename van het aantal huishoudens, neemt ook het totale aantal vervuilingseenheden jaarlijks toe;
- Er is bij het draagvlak voor gebouwd rekening gehouden met een stijging van 1,25%, zijnde de aanpassing op basis van realisatiecijfers 2016 en de jaarlijkse areaaluitbreiding van 0,75%. Bij de begroting 2018 zullen de meest recente waardeontwikkelingen, die zullen blijken uit de door de gemeenten voor de begroting 2018 beschikbaar te stellen WOZ-gegevens, worden gebruikt. Deze waardeontwikkelingen hebben wel invloed op het tarief, maar niet op de hoogte van het aanslagbedrag en dus ook niet op de te ramen opbrengst waterschapsbelastingen;

- De geactualiseerde oppervlakte ongebouwd neemt jaarlijks met geraamd 0,25% af; de geactualiseerde oppervlakte natuurterreinen wordt gelijk gehouden;
- De toename van de geactualiseerde oppervlakte wegen wordt geraamd op jaarlijks 0,5%;
- De gunstige economische ontwikkelingen werken nog steeds niet door in het aantal mensen dat kwijschelding krijgt. Integendeel: dit aantal stijgt nog licht. Hierdoor wordt ook het gedeelde bedrag door kwijschelding groter. De realisatiecijfers geven daarom aanleiding om het kwijscheldingspercentage voor de zuiveringsheffing particulieren licht te verhogen van 10 tot 10,2%.

In onderstaande paragrafen wordt per heffing een prognose van het tarief- en reserveverloop gepresenteerd. Zoals gebruikelijk zijn de prognoses in de Meerjarenbegroting nog zonder inflatie, aangezien een goede indicatie van de verwachte loon- en prijsontwikkelingen nog ontbreekt. In de begroting 2018 wordt dit wel opgenomen en is onderdeel van de toe te passen tarieven van de waterschapsbelastingen voor 2018.

Het beeld dat nu naar voren komt is dat de prognose van het tarief voor de zuiveringsheffing 2018 hoger uitkomen dan de laatste prognose in de begroting 2017. Zo kan de zuiveringsheffing in 2018 en de jaren daarna minder dalen. In 2021 komt nu de prognose uit op € 51,81 in plaats van € 50,18. De jaarlijkse daling komt uit op 0,4% in plaats van 1,2%

De geprognosticeerde stijging voor de watersysteemheffing is lager dan de verwachte stijging bij de begroting 2017 1,6% in plaats van 2,5%.

Het gewogen gemiddelde van de indicatieve tariefstijgingen van de zuiveringsheffing en de watersysteemheffing bedraagt in 2018 en de jaren daarna 0,8% (exclusief inflatie).

3.4.2 Zuiveringsheffing

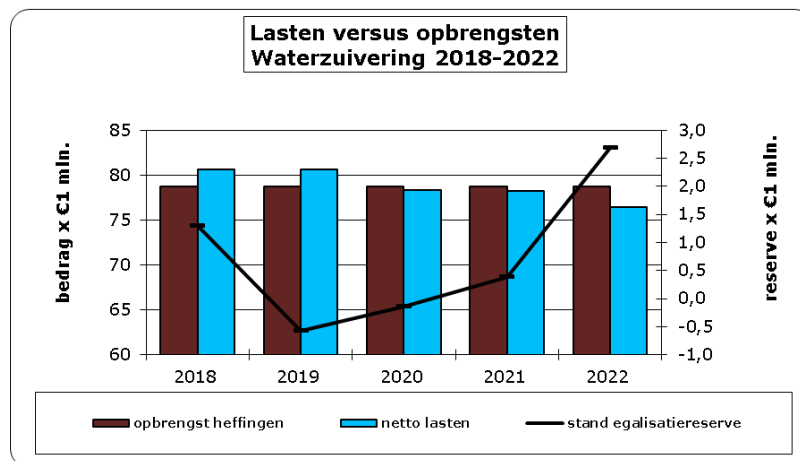
De netto kosten van de meerjarenbegroting komen met toepassing van de matrix gedeeltelijk ten laste van het zuiveringsbeheer en moeten worden gedekt door de opbrengst zuiveringsheffing. Het totale aantal vervuilingseenheden voor 2018 is geraamd op 1.516.650. Dit is te splitsen in 15.350 v.e. directe en 1.501.300 v.e. indirecte lozingen.

Bij het bepalen van dit aantal v.e. is er rekening mee gehouden dat een grote lozer vanaf 2018 waarschijnlijk gedwongen afgekoppeld zal worden van het riool en daarmee dus ook niet meer zal meebetalen aan de zuiveringsheffing. Op basis van voorgaande jaren is het aantal v.e. geraamd op 9.500. Naar verwachting zal bij het vaststellen van de begroting 2018 meer bekend zijn. Mogelijk moet dit aantal dan nog omhoog of omlaag worden bijgesteld.

PROGNOSE TARIEF- EN RESERVEVERLOOP ZUIVERINGSHEFFING

De prognose voor de zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing is dat deze het komende jaar dalen met 0,4% (exclusief inflatie) naar € 51,61. Dit is hoger dan de verwachting bij de begroting 2017. De eindstand van de egalisatiereserve komt uit op € 2,7 miljoen.

jaar	exploitatie- lasten (x €1.000) -A-	rekenkundig tarief B=A/C -B-	aantal v.e. -C-	tarief -D-	tarief stijging in % -E-	egalisatie- reserve 1/1 (x €1.000) -F-	mutatie in reserve (x €1.000) G=CxD-A -H-	rente mutatie (x €1.000) -I-	egalisatie- reserve 31/12 (x €1.000) I=F+G+H
2017	78.408	52,43	1.495.400	52,65	0,0%	2.863	325	3	3.191
2018	80.622	53,70	1.501.300	52,44	-0,4%	3.191	-1.893	2	1.300
2019	80.647	53,47	1.508.300	52,23	-0,4%	1.300	-1.869	0	-568
2020	78.347	51,74	1.514.300	52,02	-0,4%	-568	427	0	-141
2021	78.236	51,46	1.520.300	51,81	-0,4%	-141	531	0	390
2022	76.460	50,10	1.526.100	51,61	-0,4%	390	2.302	2	2.694

3.4.3 Verontreinigingsheffing

Aan de directe lozers (15.350 v.e.) wordt een aanslag opgelegd tegen een tarief dat gelijk is aan de zuiveringsheffing. Het aantal v.e. is verlaagd op grond van afspraken met een grote lozer. De opbrengst verontreinigingsheffing komt volledig ten gunste van het watersysteembeheer en beperkt daarmee de tarieven van de watersysteemheffing.

3.4.4 Watersysteemheffing

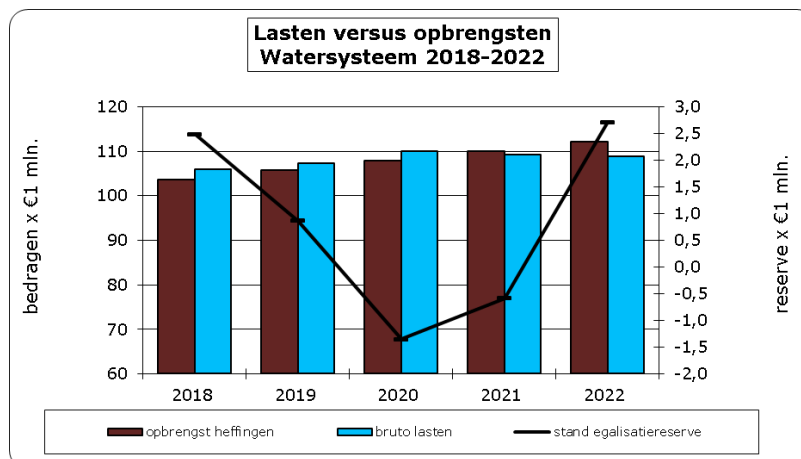
PROGNOSE TARIEF- EN RESERVEVERLOOP WATERSYSTEEMHEFFING

De prognose van de Watersysteemheffing komt uit op een stijging van 1,6% de komende jaren (exclusief inflatie). Dit is 0,9% lager dan het bij de begroting 2017 verwachte percentage van 2,5%.

De eindstand van de egaliseringsreserve komt uit op ongeveer € 2,7 miljoen.

jaar	exploitatie- lasten (x €1.000) -A-	draagvlak (x €1.000) -B-	voorge- stelde stijging -C-	dekking incl. stijging (x €1.000) -D-	egalisatie- reserve 1/1 (x €1.000) -E-	mutatie in reserve (x €1.000) F=D-A	rente- mutatie (x €1.000) -G-	mutatie door opbrengst eigendommen -H-	egalisatie- reserve 31/12 (x €1.000) I=E+F+G+H
2017	103.180	0	2,8%	101.632	6.278	-1.545	6	0	4.739
2018	105.922	102.032	1,6%	103.665	4.739	-2.257	4	0	2.485
2019	107.348	104.065	1,6%	105.730	2.485	-1.619	2	0	868
2020	110.046	106.130	1,6%	107.828	868	-2.218	0	0	-1.351
2021	109.191	108.228	1,6%	109.959	-1.351	768	-1	0	-584
2022	108.835	110.359	1,6%	112.125	-584	3.290	1	0	2.708

(De exploitatielasten in kolom -A- zijn inclusief het bedrag van kwijtschelding en oninbaar dat tevens door de tarieven moeten worden goedgeemaakt.)

3.4.5 Heffingen per categorie binnen de Watersysteemheffing

De kosten van de taak watersysteemheffing worden, met aftrek van de opbrengsten van de verontreinigingsheffing, opgebracht uit de watersysteemheffing. Deze heffing wordt opgebracht door de categorieën ingezetenen, gebouwd, ongebouwd en natuurterreinen.

Het aantal huishoudens voor de watersysteemheffing ingezetenen stijgt, net als bij de zuiveringsheffing, licht. Het draagvlak wordt netto geraamd op 509.607 huishoudens. Het draagvlak gebouwd – de WOZ-waarde – wordt, rekening houdend met een verhoging van 0,5% op basis van realisatiecijfers en een areaaluitbreiding van 0,75%, geraamd op € 222 miljard. Voor de begroting 2018 zal rekening gehouden worden met de meest recente ramingen van de gemeenten.

De oppervlakte ongebouwd bedraagt 41.082 hectare, bestaande uit 4.828 hectare wegen en 36.254 hectare overig ongebouwd. De oppervlakte natuur bedraagt 12.624 hectare.

Met toepassing van eerder vermelde eenheden kan de volgende prognose voor de tarieven per categorie binnen de watersysteemheffing worden gegeven.

Tarief per eenheid /Categorie:	2017	2018	Prognose			
			2019	2020	2021	2022
Ingezetenen	€ 108,34	€ 108,82	€ 110,12	€ 111,58	€ 112,94	€ 114,34
Gebouwd	0,015967%	0,016122%	0,016315%	0,016501%	0,016714%	0,016925%
Natuurterreinen	€ 2,04	€ 1,93	€ 1,96	€ 1,97	€ 2,02	€ 2,07
Overig: ongebouwd	€ 87,39	€ 94,93	€ 96,98	€ 99,09	€ 101,15	€ 103,25
wegen	€ 174,78	€ 189,86	€ 193,96	€ 198,18	€ 202,30	€ 206,50

3.5 Ontwikkeling lastendruk per profiel

Het gewogen gemiddelde van de tariefsprognoses voor beide heffingen samen komt voor 2018 en de jaren daarna uit op rond de 0,8% (exclusief inflatie).

Elk huishouden en bedrijf krijgt van het waterschap een aanslag met één of meerdere heffingen. Het totaal van dit aanslagbedrag voor 2018 is te vergelijken met de huidige tarieven. Per profiel (zie onderstaande verklaring op elk van de groepen) zijn de absolute én procentuele verschillen daartussen in onderstaande tabel weergegeven.

Aanslag in € voor:	Tarieven 2018	Tarieven 2017	Verschil		
			Absoluut	Relatief	
Huishouden:					
a. meerpersoons; eigenaar	€ 298	€ 298	€ 0	0,1%	
b. meerpersoons; eigenaar	€ 331	€ 330	€ 0	0,1%	
c. meerpersoons; gebruiker	€ 266	€ 266	€ (0)	-0,1%	
d. één-persoons; eigenaar	€ 194	€ 193	€ 1	0,3%	
e. één-persoons; gebruiker	€ 161	€ 161	€ 0	0,2%	
f. Agrarisch bedrijf	€ 2.569	€ 2.381	€ 188	7,9%	
g. Natuurterrein	€ 1.930	€ 2.040	€ (110)	-5,4%	
h. Groothandel	€ 911	€ 910	€ 2	0,2%	
i. Middelgroot metaalbedrijf	€ 25.533	€ 25.608	€ (76)	-0,3%	
Omschrijving profielen:					
a. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €200.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.					
b. Meerpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €400.000 en een vervuilingswaarde van 3 v.e.					
c. Meerpersoonshuishouden wonend in huurwoning en vervuilingswaarde van 3 v.e.					
d. Eénpersoonshuishouden wonend in koopwoning met WOZ-waarde van €200.000 en een vervuilingswaarde van 1 v.e.					
e. Eénpersoonshuishouden wonend in huurwoning en vervuilingswaarde van 1 v.e.					
f. Agrarisch bedrijf met opstallen met WOZ-waarde van €240.000, 25 ha onbebouwde grond en een vervuilingswaarde van 3 v.e.					
g. Natuurterrein van 1.000 ha					
h. Groothandel met een WOZ-waarde van €2.400.000 en vervuilingswaarde van 10 v.e.					
i. Bedrijf met een WOZ-waarde van €12.000.000 en vervuilingswaarde van 450 v.e.					

4 Financiering

4.1 Algemeen

Overeenkomstig artikel 108 van de Waterschapswet heeft het Algemeen bestuur de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie AGV vastgesteld, die betrekking heeft op 'het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie' van het waterschap. In artikel 14 van de verordening zijn de regels met betrekking tot de financieringsfunctie opgenomen.

De regels bevatten de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie, alsmede inzake de administratieve organisatie van de financieringsfunctie, daaronder begrepen taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

Naast de verordening is de financieringsparagraaf een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, verantwoorden over en toezicht houden op de treasuryfunctie. De treasury is er primair op gericht om betrouwbare en degelijke financiering van de AGV-activiteiten te realiseren. In de financieringsparagraaf van de jaarlijkse begroting worden onder andere de concrete doelstellingen en geplande transacties voor dat betreffende jaar opgenomen. De meerjarenbegroting bevat een beknopte versie van die paragraaf.

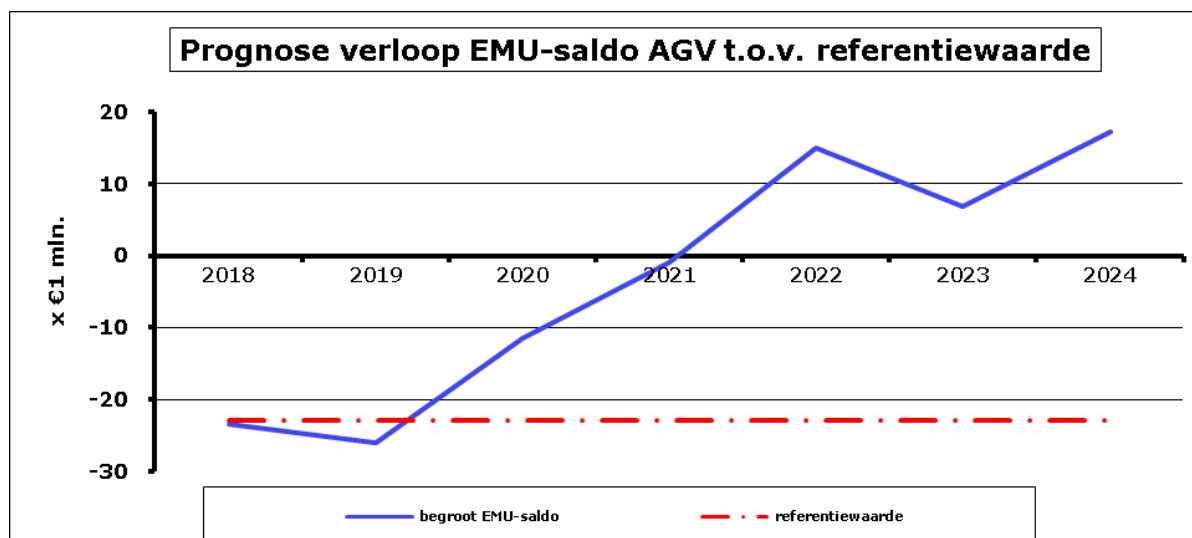
4.2 EMU-Saldo - Wet houdbare overheidsfinanciën (wet HOF)

Het EMU-saldo is het vorderingensaldo van de collectieve sector op transactiebasis. Dit is het totale begrotingstekort dan wel -overschot van alle Nederlandse overheden en de sociale fondsen. Het EMU-saldo wordt weergegeven in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Ter bescherming van de Euro heeft de Europese Unie het Stabiliteits- en groeipact vastgesteld, dat op 1 januari 1999 is ingegaan. Hierin zijn regels over de begroting en de schuldenlast vastgelegd. Bepaald is dat het EMU-tekort van elk lidstaat niet meer dan 3% van het BBP mag bedragen.

De Rijksoverheid is met de lagere overheden bestuurlijk hun maximale aandeel in het EMU-saldo overeengekomen. De ruimte voor de decentrale overheden is in 2017 0,3% van het BBP en is niet nader verdeeld over gemeenten, provincies en waterschappen, met als gevolg dat er voor 2018 nog geen formeel vastgestelde referentiewaarden op het niveau van individuele organisaties zijn.

Ondanks dat er nog geen formeel vastgestelde referentiewaarden voor 2018 zijn, adviseert de Unie van Waterschappen om te blijven werken met de systematiek van referentiewaarden. De Wet houdbare overheidsfinanciën, die van toepassing blijft, kent deze systematiek immers. In dit kader zijn de 'indicatieve referentiewaarden' voor 2018 berekend. Het (indicatief) toegestane aandeel voor AGV in het EMU-tekort bedraagt voor 2018 € 22,9 miljoen.

Zoals bovenstaande tabel aangeeft komt AGV buiten de referentiewaarde, dit wordt veroorzaakt door de geplande investeringen. In 2022 zijn de geplande investeringen zelfs gelijk of lager dan de jaarlijkse afschrijving op investeringen, waardoor AGV ruim boven de nullijn van het EMU-saldo uitkomt.

EMU-saldo

De Unie van Waterschappen heeft in een handreiking suggesties opgesteld, die kunnen bijdragen aan het verbeteren van het EMU-saldo en de schuld van de waterschappen. De aangebrachte beleidswijziging om het activeren van de bijdrage in het HWBP in 10 jaar af te bouwen, sluit aan bij deze aanbevelingen.

Andere suggesties die kunnen bijdragen aan een verbetering van het EMU-saldo en de schuldpositie, zoals minder activeren en aanpassen afschrijvingstermijnen, zijn vooralsnog niet overgenomen. Veelal zijn deze maatregelen op de korte en middellange termijn namelijk lasten verhogend.

De Unie wijst erop dat er nog mogelijkheden zijn dit in de tarieven door te berekenen, aangezien er ruimte is binnen de afspraken van het Bestuursakkoord Water. Hierin is het, inmiddels aangepaste, plafond afgesproken voor toename van de belastingopbrengsten met 2,5% per jaar (exclusief inflatie), dat de waterschappen gezamenlijk nog niet hebben bereikt.

AGV blijft daar binnen met een gewogen gemiddelde tariefstijging in 2018 van 0,8 (exclusief inflatie). AGV is geen voorstander van hogere tarieven ten opzichte van eerdere prognoses.

In de huidige tijd wordt een extra tariefverhoging maatschappelijk niet verantwoord geacht. Waterschappen dienen in de begroting een overzicht opnemen van het verwachte verloop van het EMU-saldo. De berekening is in onderstaande tabel opgenomen. Het negatieve EMU-saldo wordt vooral bepaald door geplande investeringswerken.

OPBOUW EMU-SALDO (bedragen x € 1 miljoen)		2018	2017
<u>1. EMU exploitatiesaldo:</u>		0,2-	2,8
<u>2. Invloed investeringen (zie staat van activa):</u>			
-/- bruto investeringsuitgaven	-/-	67,1	66,6
+ investeringssubsidies	+		
+ verkoop van materiële en immateriële vaste activa	+		
+ afschrijvingen	+	43,8	41,1
<u>3. Invloed voorzieningen (zie staat van reserves en voorzieningen):</u>			
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	+		
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	-/-		
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-/-		
-/- eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	-/-		
<u>4. Invloed reserves (zie staat van reserves en voorzieningen):</u>			
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves	+		
-/- eventuele externe vermeerderingen van reserves	-/-		
<u>4. Deelnemingen en aandelen:</u>			
-/- boekwinst	-/-		
+ boekverlies	+		
Totaal		-23,5	-22,7

4.3 Financieringsbehoefte

De financieringsfunctie is er primair op gericht te allen tijde de financiering van de AGV-activiteiten te realiseren binnen de algemene uitgangspunten, waaronder de afspraak dat transacties alleen worden gedaan in het kader van financiering van uit te voeren activiteiten die conform de Waterschapswet tot de taak van AGV behoren, te weten het zuiveringsbeheer en het watersysteembeheer.

Er wordt gestreefd naar een financiering tegen zo laag mogelijke kosten. Dit wordt voor een deel bereikt door interne financiering met eigen middelen (zoals reserves) toe te passen. Op de reserves wordt een interne rentevergoeding ten laste van de exploitatiebegroting gebracht, die overeenkomstig de Nota Financieel Beleid AGV 2016 is bepaald.

Financiering exploitatie begrotingsjaar 2018

De exploitatie-uitgaven worden in principe gefinancierd met de exploitatie-opbrengsten in dat jaar. De netto lasten zoals die in de voorliggende begroting AGV zijn geraamd, komen ten laste van de kostendragers van AGV (zuiveringsbeheer en watersysteembeheer) en worden gefinancierd uit de inkomstenbronnen zuiveringsheffing, verontreinigingsheffing en watersysteemheffing. Eventuele voorcalculatorische exploitatietekorten met betrekking tot deze waterschapheffingen worden gedekt door te beschikken over de desbetreffende tariefegalisatiereserves; overschotten worden aan die reserves toegevoegd. Er zal te allen tijden sprake zijn van een sluitende begroting.

Financiering kapitaaluitgaven 2018

Voor de financiering van de investeringen worden langlopende geldleningen aangetrokken. De omvang van deze benodigde middelen wordt ook wel de kapitaalbehoefte genoemd. De berekening van de kapitaalbehoefte voor 2018 is onderstaand vermeld en is de resultante van de investeringen plus de aflossing op lopende geldleningen minus de afschrijving op bestaande activa en plus of min de mutaties in de reserves.

Geraamde kapitaalbehoefte		Bedragen x€1 miljoen	
	2018		
Boekwaarde activa per 1 januari			514,6
+ kapitaaluitgaven (netto, excl. West)			57,9
			572,5
– afschrijving (netto, excl. West)			37,8
Boekwaarde activa per 31/12			534,7
Restant geldleningen per 1 januari	502,5		
– reguliere aflossing geldleningen	33,1		
		469,4	
Beschikbaar eigen vermogen per 1 januari	5,7		
– mutaties in de reserves	4,1		
		1,6	
			471,0
Totaal			63,7

De berekende kapitaalbehoefte is exclusief de financiering van de rwzi Amsterdam-West. Hiervoor wordt projectfinanciering toegepast. Vanaf 2002 zijn geldleningen afgesloten voor financiering van de bouw, tegen gemiddeld 4,9% rente. Op gezette tijden moet de financiering worden aangevuld, omdat de aflossing van de destijds gesloten geldleningen in een sneller tempo gaat dan de afschrijving (op basis van annuïteit) op de boekwaarde.

Voordeel is wel dat herfinanciering momenteel voordeliger kan plaatsvinden, waardoor de aan dit project toe te rekenen (uitzonderings)rente is teruggelopen.

Financiering kapitaaluitgaven ná 2018

Op dezelfde wijze als voor 2018 is ook voor de navolgende jaren de kapitaalbehoefte bepaald, onder andere op basis van de geplande investeringen conform het MIP 2018-2022.

Geraamde kapitaalbehoefte		2019	t/m	2022	
		(bedragen x €1 miljoen)			
Jaar	investering	Afschrijving op activa	Aflossing van geldleningen	Mutaties in reserves	TOTAAL
	-1-	-2-	-3-	-4-	1-2+3-4
2019	60,8	39,9	33,1	-1,5	55,5
2020	49,5	39,8	35,3	-0,5	45,5
2021	41,7	39,4	37,1	1,3	38,1
2022	30,0	37,2	38,6	5,6	25,9

Liquiditeitsbegroting 2018

Op basis van het geplande uitgaven- en inkomstenverloop wordt de liquiditeitsbegroting opgesteld. Met dit instrument wordt de ontwikkeling van de netto vlottende schuld geprognoseerd. Op basis van de werkelijke uitgaven en inkomsten wordt deze planning periodiek bijgewerkt en wordt de ruimte tot aan de kasgeldlimiet gevolgd. Bij een dreigende overschrijding van de kasgeldlimiet zal – mede afhankelijk van de actuele marktomstandigheden en -ontwikkelingen– tijdig omzetting plaatsvinden van (goedkopere) financiering met kort geld naar financiering met lang geld.

4.4 Risicobeheer

Als gevolg van de Wet FIDO is er een aantal wettelijke normen gesteld waaraan minimaal dient te worden voldaan, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast is leidend dat financiering alleen plaatsvindt ten behoeve van de uit te voeren publieke taak, zoals die via de Waterschapswet is opgedragen aan AGV.

Renterisicobeheer

Economische situaties bepalen de marktontwikkelingen, inclusief die op het gebied van de rentetarieven. Door deze continue bewegingen zijn risico's nooit geheel uit te sluiten.

Kasgeldlimiet korte of vlottende schuld

De kasgeldlimiet is ingesteld om al te grote fluctuaties in de rentelasten te vermijden.

De kasgeldlimiet is bepaald op 23% van het begrotingstotaal. Voor 2018 komt de limiet uit op een bedrag van circa € 41 miljoen. Het totaal van de netto vlottende schuld (korter dan 1 jaar) mag de kasgeldlimiet in principe niet overschrijden. Dit wordt voortdurend bewaakt.

Indien een overschrijding dreigt van langere duur dan dient de vlottende financiering (rekening-courant krediet) omgezet te worden in een meer permanente financieringsvorm (langlopende geldleningen). Indien de kasgeldlimiet gedurende drie achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden is er de verplichting om een plan op te stellen dat gericht is op het wegwerken van deze overschrijding.

Renterisico lange of vaste schuld

De renterisiconorm is ingesteld om het renterisico bij herfinanciering te beperken. De opbouw van de leningenportefeuille dient zodanig te zijn, dat het risico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen wordt begrensd. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningen-

portefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd behoeft te worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren.

In de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden wordt de norm voor de waterschappen gesteld op 30% van het begrotingstotaal. De som van de renteherziening (1) en de aflossingen (2) mag de norm (6) niet overschrijden.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2018	2019	2020	2021	2022
Renterisico's:					
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Aflossingen	47,2	47,2	49,9	52,0	53,8
3. Renterisico's (1+2)	47,2	47,2	49,9	52,0	53,8
Berekening renterisiconorm					
4. Begrotingstotaal	179,1	180,4	180,6	179,5	177,2
5. Percentage renterisiconorm	30	30	30	30	30
6. Renterisiconorm (4*5/100)	53,7	54,1	54,2	53,9	53,2
Toets renterisiconorm					
7. Renterisiconorm (6)	53,7	54,1	54,2	53,9	53,2
8. Renterisico op vaste schuld (3)	47,2	47,2	49,9	52,0	53,8
9. Ruimte (+) / Overschrijding (-); (7-8)	6,5	6,9	4,3	1,8	-0,7

Conclusie:

Aangezien de renterisiconorm de komende jaren tot en met 2021 niet overschreden zal worden, is de opbouw van de leningenportefeuille voor de middellange termijn goed. Er is een kans op een eventuele kleine overschrijding van de norm in 2022.

Rentegevoeligheid op de begroting

AGV is vanwege de toegepaste methodiek van financiering beperkt gevoelig voor rente schommelingen. De te financieren boekwaarde van alle aanwezige activa zijn grotendeels afgedekt door langlopende geldleningen met een vaste rente.

Het ongedekte deel wordt zolang als mogelijk (binnen de toegestane grenzen van de kasgeldlimiet) gefinancierd via de rekening courant met de Nederlandse Waterschapsbank. Er is een kredietlimiet (rood staan) van € 45 miljoen, waarvoor aantrekkelijke voorwaarden gelden. Ter beperking van de financieringskosten wordt deze faciliteit zo ruim mogelijk benut. Het rentepercentage voor 2018 is begroot op 3,25%, gelijk aan het percentage van 2017. Dit percentage wordt de omslagrente genoemd, zijnde het gemiddelde van alle geldleningen en de rente op de rekening-courant.

Renteschommelingen kunnen er enerzijds zijn op de zogenaamde korte rente en is merkbaar op de rekening-courant met een maximale limiet van € 45 miljoen én anderzijds op de zogenaamde lange rente, die gevolgen kan hebben op de financiering van toekomstige investeringsprojecten.

Bij een rentestijging op zowel de korte als de lange rente van 1% zou het effect globaal € 1,1 miljoen op jaarbasis kunnen zijn (1% van € 45 miljoen kort geld plus 1% van € 57 miljoen lang geld zijnde over het gemiddeld investeringsvolume per jaar). Dit zou een effect kunnen hebben van 0,6% op de exploitatiebegroting van totaal € 179 miljoen met een evenredig effect op de tarieven.

Vooralsnog is dit effect niet te verwachten, aangezien het renteniveau voor nieuwe geldleningen in de begroting 2018 zeer behoudend is begroot op 3,25%. Gelet op de huidige lage renteniveaus valt een toename boven 3,25% (nog) niet te verwachten.

5 Weerstandsvermogen

5.1 Algemeen

Volgens de verslaggevingsregels zijn waterschappen verplicht beleid te formuleren met betrekking tot het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie in staat is om niet-begrote tegenvallers op te vangen zonder dat daardoor de taakuitoefening in het gedrang komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de relatie tussen de beschikbare middelen (weerstandscapaciteit) en de risico's waarvoor geen dekking is in de begroting of die anderszins zijn gedekt, bijvoorbeeld middels verzekeringen. Een waterschap is vrij om zelf te bepalen hoe zij daar verder inhoud aan geeft.

AGV heeft het beleid met betrekking tot het weerstandsvermogen vastgelegd in de Nota Financieel Beleid AGV 2016.

Eventuele risico's en calamiteiten moeten op de momenten waarop die zich voordoen financieel zoveel mogelijk binnen de begroting worden opgelost. Indien hiervoor geen of onvoldoende dekking gevonden kan worden, dan kan de algemene reserves dekking bieden. Als ook dit ontoereikend is er in principe een onbeperkte mogelijkheid om de tegenvaller in het uiterste geval mee te nemen in de tariefberekening voor de eerstvolgende belastingjaren.

5.2 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de financiële mogelijkheden om calamiteiten en onvoorziene zaken op te vangen, zonder dat dat consequenties heeft voor de voortzetting van het bestaande beleid. AGV kan in dit verband 2 bronnen inzetten, te weten de belastingheffing en de algemene reserves. Binnen het eigen vermogen heeft AGV een aantal bestemmingsreserves, die vanwege de vastgestelde bestemming niet tot de weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend.

Onbenutte belastingcapaciteit

Anders dan gemeenten en provincies zijn waterschappen volledig autonoom waar het gaat om de vaststelling van de belastingtarieven. Dat biedt waterschappen de mogelijkheid om onvoorziene financiële tegenvallers, voor zover daar geen andere dekking voor is, op te vangen door een verhoging van de (toekomstige) tarieven. Dit wordt aangeduid als 'onbenutte belastingcapaciteit'. In beginsel is de onbenutte belastingcapaciteit onbeperkt.

Algemene reserves

Door het AB zijn algemene reserves ingesteld in verband met een aantal limitatief omschreven onzekerheden en nog niet nader gekwantificeerde risico's.

Jaarlijks werd, tot en met 2015, € 1 miljoen aan de algemene reserves gedoteerd en een rentevergoeding bijgeschreven. Bij de invulling van de besparingsdoelstellingen uit het bestuursakkoord is besloten de dotatie aan de algemene reserves vanaf 2016 stop te zetten. De algemene reserve is onderdeel van het eigen vermogen, waarvan onderstaand een tabel met het geplande verloop.

bedragen x €1,000		per 1/1	per 31/12
RESERVES EN VOORZIENINGEN		2018	2018
Algemene reserves			
- Algemene reserve Zuiveringsbeheer		2.452	2.455
- Algemene reserve Watersysteembeheer		2.452	2.455
Totaal algemene reserves		4.905	4.910
Bestemmingsreserves (en -fonds)			
- Tariefegalisatiereserve Zuiveringsheffing		3.191	1.300
- Tariefegalisatiereserve Watersysteemheffing		4.739	2.485
- Te dekken exploitatiesaldo		-9.050	-5.116
- Bestemmingsfonds Saneren Vecht		1.919	1.924
Totaal bestemmingsreserves (en -fonds)		800	593
TOTAAL		5.705	5.503

Het bestuur heeft besloten om de negatieve bestemmingsreserve met een structurele extra verhoging van de dotaties versneld af te bouwen. Het bestuur zal zich de komende jaren blijven inzetten om de negatieve reserve door extra dotaties, indien het resultaat op de zuiveringsheffing dit toelaat, zo snel mogelijk tot nihil te reduceren.

5.3 Risico's

Risicomanagement

Iedere organisatie heeft te maken met risico's die van invloed zijn op de realisatie van de organisatiedoelstellingen. Risicomanagement is het continue proces van risico's onderkennen en wegen, besluiten om daarvoor wel of geen beheersmaatregelen te nemen, de maatregelen te monitoren en waar nodig bij te sturen.

Het beheersen van risico's hoort bij de primaire taken van AGV: het voorkomen van overstromingen, waterschade, watertekorten, verontreinigingen e.d. Daarnaast heeft AGV te maken met risicocategorieën zoals juridische risico's (kans op procedures) en risico's voor het milieu, maar ook met politiek-bestuurlijke risico's of het risico op reputatieschade. Veiligheidsrisico's nemen binnen AGV een bijzondere plaats in. In de (meerjaren)begroting is daarvoor een apart programma opgenomen.

Eén van de (wettelijk verplichte) beheersmaatregelen is dat AGV een calamiteitenorganisatie heeft en over een crisisbeheersingsplan beschikt. Het crisisbeheersingsplan 2017 – 2020 ligt momenteel voor ter besluitvorming door het dagelijks bestuur van AGV en de directie van Waternet. Dit plan beschrijft de netcentrische werkwijze en de structuur van de crisisorganisatie, en beschrijft de manier waarop de crisisorganisatie tijdens incidenten samenwerkt met veiligheidsregio's.

Alle bestuursvoorstellen worden voorzien van een (verplichte) risicoparagraaf. In die risicoparagraaf wordt voor de geïdentificeerde risico's aangegeven hoe met die risico's wordt omgegaan en wat de eventuele kosten zijn van de voorgestelde beheersmaatregelen. Daarnaast wordt expliciet aangegeven welk bedrag is opgenomen om de eventuele kosten op te vangen voor het geval dat de genoemde risico's zich ook daadwerkelijk voordoen. Op deze manier is risicomanagement integraal onderdeel van het bestuurlijke besluitvormingsproces binnen AGV.

Waternet voert als verbonden partij voor AGV alle beleidsvoorbereidende en uitvoerende taken uit op basis van jaarmandaat. De directie van Waternet heeft in 2014 de kadernota risicomanagement voor Waternet vastgesteld. Daarin zijn ook de kaders voor het risicomanagement voor AGV opgenomen.

De directie van Waternet voert jaarlijks een herbeoordeling uit van de belangrijkste actuele bedrijfsrisico's. Dit is voor het laatst gebeurd in november 2016, en dit heeft een geactualiseerde top-10 van netto bedrijfsrisico's opgeleverd. Elk van deze risico's is toegewezen aan een risico-eigenaar, en de beheersing wordt gemonitord.

Risicoparagraaf

Ten tijde van het opmaken van deze meerjarenbegroting zijn er de volgende onzekere posten:

OZB ter zake van rioolwaterzuiveringsinstallaties.

Op basis van een uitspraak d.d. 13 mei 2015 heeft het Gerechtshof Den Haag bepaald dat alleen voor delen van een rwzi die voor de zuivering zijn bestemd geen WOZ-waarde wordt bepaald en niet worden betrokken in de OZB-heffing. Het gerechtshof heeft hiermee geoordeeld dat een gemeente geen OZB kan heffen over het daadwerkelijke zuiveringsdeel, maar wel over tot het complex behorende gebouwen en werken (incl. hun ondergrond) waarin geen riool- en ander afvalwater wordt gezuiverd omdat dit geen werken zijn voor de zuivering bestemd.

Tegen de uitspraak van het Gerechtshof is het betrokken Waterschap in cassatie gegaan. Het geschil is aan de Hoge Raad voorgelegd. De Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad is in april 2016 tot een voor het waterschap positieve conclusie gekomen. De Hoge Raad zelf zal nog een beslissing nemen.

De situatie kan zich voordoen dat gemeenten naar aanleiding van de Hofuitspraak ertoe overgaan om rwzi 's van waterschappen (althans die onderdelen waarvan men meent dat zij niet voor de zuivering zijn bestemd) te waarderen en te belasten.

Tariefdifferentiatie wegen

Op 28 december 2016 heeft de rechtbank Overijssel uitspraak gedaan in een belastingprocedure tussen de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland. Daarbij is uitgesproken dat het begrip 'verharde openbare wegen' beperkt moet worden uitgelegd. De rechtbank oordeelde dat onverharde weggedeelten die dienstbaar zijn aan de (verkeersfunctie van de) verharde weg, niet onder de reikwijdte van dit begrip vallen.

Volgens de rechter mag de tariefdifferentiatie wegen zich dus alleen uitstrekken over verharde weggedeelten. Het waterschap heeft inmiddels hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de rechtbank. Het kan nog enige tijd duren voordat het Gerechtshof of – als er cassatie wordt ingesteld de Hoge Raad - een definitief oordeel velt. Het is te verwachten dat (alle) wegbeheerders als gevolg van de uitspraak met ingang van dit jaar bezwaar tegen hun belastingaanslag zullen maken. Daarom is er de komende periode onzekerheid met betrekking tot de belastingopbrengsten.

In het geval de belastingplichtige over 2016 en voorgaande jaren geen bezwaar heeft ingediend en de aanslag heeft betaald, is deze onherroepelijk. Een terugbetaling van mogelijk onterecht betaalde belasting is dan niet aan de orde.

Als de uitspraak van de rechtbank Overijssel wordt bevestigd in hoger beroep en/of cassatie, dan heeft dit uiteraard ook gevolgen voor het tarief ongebouwd. Immers: als er minder hectares wegen zijn waarvoor een dubbel tarief wordt betaald, dan zal het tarief voor ongebouwd – zowel wegen als overig ongebouwd – stijgen. Volgens de huidige cijfers zou de toepassing van deze uitspraak leiden tot een vermindering van de oppervlakte wegen met 29%. Dit zou een verhogend effect op het tarief ongebouwd hebben van ca. 4%.

5.4 Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (beschikbare middelen) en risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Eventuele risico's en calamiteiten moeten op de momenten waarop die zich voordoen financieel zoveel mogelijk binnen de begroting worden opgelost. Indien hiervoor geen of onvoldoende dekking gevonden kan worden, dan kan de algemene reserve dekking bieden. Als ook dit ontoereikend is, is er in principe een onbeperkte mogelijkheid om de tegenvaller in het uiterste geval mee te nemen in de tariefsberekening voor het eerstvolgende belastingjaar.

6 Bijlage 1: Overzicht van alle mutaties 2018-2022

Gecomprimeerd overzicht van mutaties exploitatiekosten over de jaren:																						
	t/m	2022		exploitatie		2018		exploitatie		2019		exploitatie		2020		2021		exploitatie		2022		
	exploitatie	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB	ZB	WSB	
Onschrijving																						
1. BESTAAND BELEID																						
Vervallen incidentele posten:																						
BBP13/ALG Vrijval bijdrage reserve "Te dekken exploitatiesaldo"																						
Totaal A.																						
Mutaties reeds besloten (raming conform vorige Begroting):																						
BBP7/SW Silbafvoer DFL's																						
-BP33/ALG: wachtgeld DB-leden na verkiezingen 2019																						
BBP4/V HWBP in exploitatie opnemen (incl mutatie bijdrage)																						
-mutaties kapitaallasten activa AGV (conform bestaand MIP)																						
Totaal B.																						
2. ONVERMIDDELIJKE ONTWIKKELINGEN																						
Diverse eerder geraamde onvermiddelijke ontwikkelingen																						
BBP 1/V Project overstijgende verkenning (POV) kosten																						
BBP14SW Opruimen silblagunes																						
BBP13SW Vervallen exploitatiekosten Maarssen																						
BBP 13/SW Extra exploitatiekosten Weesp																						
BBP 15/SW Afvalwaterbehandeling door HDSR ivm opheffen Maarssen																						
BBP9/VW Extra onderhoud Bediening en onderhoud WS																						
Diverse nog niet eerder geraamde onvermiddelijke ontwikkelingen (nog niet in begroting 2017)																						
BBP 9/VW Extra onderhoud bediening en onderhoud WS																						
BBP1 /VW Omgevingswet bijdrage aan exploitatiekosten Rijk																						
BBP 13/SW Hogere beheer- en uitvoeringskosten eigen medewerkers																						
BBP 13/SW Hogere onderhoudskosten rwnl																						
BBP 31/DV Toegezegde besparing perceptie onderzoek																						
BBP 32/DV Toegezegde besparing perceptie onderzoek																						
BBP 31/DV Kosten databestandbeheer																						
BBP 32/DV Kosten databestandbeheer																						
BBP 31/DV Besparing digitalisering																						
BBP 32/DV Besparing digitalisering																						
BBP 23 /V Besparing digitalisering																						
BBP6/VW Structurele kostenstijging ICT																						
BBP13/SW Structurele kostenstijging ICT																						
BBP 33/alg Bestuurlijke ondersteuning																						
BBP13/SW Procesautomatisering (big) data verwerken																						
BBP6/VW Informatiebeveiliging																						
BBP13/SW Informatiebeveiliging																						
BBP6/VW Digitalisering																						
BBP13/SW Digitalisering																						

Gecomprimeerd overzicht van mutaties exploitatiekosten over de jaren:									
	t/m		2022		2021		2020		2022
	exploitatie	ZB	2018	2019	2018	2019	2018	2019	
Onschrijving			WSB	WSB	exploitatie mutatie tov ZB	exploitatie mutatie tov ZB	WSB	WSB	exploitatie mutatie tov ZB
4. NIEUW BELEID									
Reeds eerder begroot (raming conform MJB):									
- mutaties kapitaalkosten activa AGV (investeringen vanaf 2016)		0	0	3.421.900	1.181.040	2.890.650	2.536.780	470.390	1.920.100
Totaal F.		0	0	3.421.900	1.181.040	2.890.650	2.536.780	470.390	1.920.100
MUTATIES BESTUURSAKKOORD AGV 2015-2019									
Nieuw beleid uit bestuursakkoord									
BBP7/SW: Agrarisch waterbeheer		0	0	0		0	0		-500.000
BBP1/VW: Scenariostudie diepe polders		-50.000	0	0		0	0		0
BBP1/VW: Waterbestendig (Rainproof)		0	0	0		-100.000	0		0
BBP7/SW: Vispassage		-150.000	0	0		0	0		0
BBP1/SW: Diepteschouw		-50.000	0	0		0	0		0
BBP20/MN: Oplaadpunten		0	0	0		-25.000	0		0
BBP1/V: Regelgeving		0	0	-87.500		0	0		0
BBP1/VW: Regelgeving		0	0	-87.500		0	0		0
BBP34/Alg: Vergroten waterbewustzijn	-50.000	-50.000	-100.000	-100.000	0	0	0		0
Kapitaalkosten van extra investeringen waarvan Loosrechtse plassen:		6.160		24.540		61.070	59.970		-2.760
Totaal G.	-50.000	-293.840	-100.000	-250.460	0	-63.930	59.970	0	-502.760
5. BESPARINGEN									
Efficiency									
2. Extra efficiency apparaat WN	-175.000	-325.000	-175.000	-325.000	0	0	0		
4. Optimaliseren innovatie	-150.000	-50.000	-150.000	-50.000	0	0	0		
5. Huisvesting en ICT	0	0	-14.110	-25.890	0	0	0		
BBP1/VW: Herziening peilbesluiten		-250.000	0	0		0	0		
BBP13/SW: Lagere energieprijzen	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	0	0	0		
subtotaal WN	-375.000	-625.000	-389.110	-400.890	0	0	0	0	0
Extra voorstellen AGV									
BBP13/SW: Temporiseren investeringen	500.000		250.000		0	0			
BBP4/V: Temporiseren investeringen	0	-400.000		-450.000		0	0		
BBP13/ALG Stopzetten dotatie									
subtotaal Extra (AGV)	500.000	-400.000	250.000	-450.000	0	0	0	0	0
	2.213.870	2.370.100	25.520	1.282.850	-2.300.490	2.552.630	-1.002.430	-1.375.930	-505.480

7 Bijlage 2: Mutaties ten opzichte van meerjarenoverzicht bij begroting 2017

Mutaties in de exploitatie (t.o.v. een jaar eerder)						
Afvalwater	2018	2019	2020	2021	2022	
Beheer- en uitvoeringskosten eigen medewerkers	400.000				-400.000	Voor het uitvoeren van beheer- en onderhoudswerkzaamheden tbv de rwzi's is een uitbreiding voor 4 jaar van het aantal medewerkers noodzakelijk. In de afgelopen jaren is het werk door de vereiste hogere onderhoudsstaat van de installaties en de toename van het onderhoud aan procesautomatisering significant toegenomen en het aantal medewerkers is niet hierop aangepast. Om een ongestoorde en veilige werking van de rwzi's te waarborgen is uitbreiding van het aantal fte's in de jaren 2018-2021 een vereiste.
Onderhoudskosten rwzi's	200.000					Vanwege toenemende structurele verstoringen en om de onderhoudsstaat van de installaties op de rwzi's te verhogen is een structurele toename van het onderhoudsbudget noodzakelijk
Procesautomatisering	200.000					De modernisering van een zuivering of een procesonderdeel leidt tegenwoordig tot een sterke toename van de hoeveelheid gegenereerde data. Dit vraagt om specifieke kennis voor de verwerking en toepassing van (big)data, waar momenteel geen ruimte voor is.
	800.000	0	0	0	-400.000	
Watersysteem	2018	2019	2020	2021	2022	
Extra onderhoud Bediening en onderhoud WS	85.000					De € 85.000 is voor aangepast beheer en onderhoud Gemaal Zeeburg (€ 40.000 per jaar) en Voorzuiveringsinstall. Naardermeer (€ 45.000 per jaar).Dit betreft extra monitoring om aantasting van de syphons van gemaal Zeeburg in beeld te krijgen en de overname van het beheer en onderhoud van de voorzuiveringsinstallatie van Natuurmonumenten.
Omgevingswet	40.000	20.000	20.000	20.000	20.000	In het bestuursakkoord met het Rijk is afgesproken dat de lagere overheden bijdragen in de exploitatiekosten van de investeringen die door het Rijk worden gedaan mbt het digitale stelsel voor de omgevingswet.
	125.000	20.000	20.000	20.000	20.000	
Klant, Markt en Relaties	2018	2019	2020	2021	2022	
Toegezegde besparing perceptiekosten onderzoek	-133.000	-133.000	-134.000			Voor de periode 2018-2020 is een verlaging van de perceptiekosten met in totaal € 0,4 miljoen voorzien.
Kosten databestandbeheer	109.000					Er moeten extra uitgaven gedaan worden om op langere termijn de kosten verder te kunnen verlagen. Deze uitgaven – vooral in de digitalisering – betekenen dat jaarlijks een bedrag extra nodig zal zijn.
Besparing ivm digitalisering				-86.000	-252.000	Aan het eind van de periode waarop deze Meerjarenbegroting betrekking heeft worden de eerste besparingen vanuit de digitalisering gerealiseerd.
	-24.000	-133.000	-134.000	-86.000	-252.000	
Centrale overhead	2018	2019	2020	2021	2022	
Automatisering	501.000					De kosten voor automatisering stijgen. Dit heeft vooral te maken met toename van de kosten voor softwarelicenties en informatiesystemen. Daarnaast stijgen de kosten door een toename van het dataverbruik o.a. mobiele devices. De kosten worden verdeeld over de programma's Schoon Water en Voldoende Water.
Ondersteuning nieuwe werkwijze bestuur	80.000					De relatief nieuwe werkwijze van een meer politiek waterschapsbestuur vraagt meer van Waternet dan voorheen. De hoeveelheid vragen en behoefte aan ondersteuning groeien en zijn structureel van aard.
Informatiebeveiliging	280.000					Om de informatiebeveiliging in 2018 op het gewenste niveau te brengen en te houden is een structurele verhoging van het budget noodzakelijk. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de wettelijk vereiste gegevensbescherming.
Digitalisering	200.000					Voor een periode van vijf jaar is incidenteel aanvullend budget nodig om de huidige dienstverlening en ondersteuning op het vereiste niveau te houden, de toekomstige dienstverlening beter aan te laten aansluiten op de eisen vanuit de werkprocessen. Dit maakt extra inzet van specialisten en ondersteuners noodzakelijk.
	1.061.000	0	0	0	0	
Exploitatie eigendommen	2018	2019	2020	2021	2022	
HWBP	-365.000	-1.753.000	1.537.000	-1.523.000	-83.000	Bijdrage AGV aan het HWBP wordt aangepast. Daarnaast is de bijdrage van alle waterschappen in 2019 eenmalig substantieel lager door een lagere solidariteitsbijdrage dan waar tot nu toe vanuit was gegaan. Aanpassing conform opgave Unie.
	-365.000	-1.753.000	1.537.000	-1.523.000	-83.000	

Mutaties in de Investerings 2018-2022					
	2018	2019	2020	2021	2022
Afvalwater					
Nieuwe zuiveringstechnische werken					
Nieuwbouw rwzi Weesp; voorbereiding	-300.000				
Nieuwbouw Pharmafilter AMC; voorbereiding	65.000				
Nieuwbouw Pharmafilter AMC; uitvoering	500.000	3.500.000	1.000.000		
Optimalisatie					
Rioolgemaal en persleiding Maarssen		129.075			
Energiefabriek Horstermeer Gaslijn; gasveiligheidsmaatregelen	300.000				
Bedrijfsgebouw rwzi Westpoort	118.862				
Bedrijfsgebouw rwzi Westpoort aanvullend krediet	840.000				
Rwzi Horstermeer dienstgebouw; uitvoeringskrediet	1.350.000	300.000			
Verbouw rwzi Amstelveen; uitvoering	11.078				
Vervangingen					
Optimalisatie/vervangingsinvestering rwzi West	-600.000				
Optimalisatie/vervangingsinvest. rwzi West aanv krediet	2.500.000	1.800.000			
Persleiding Jan de Jonghstraat/Krijn Breurstraat	19.849				
Revisie rwzi Blaricum, Huizen en Loenen, voorbereiding	0				300.000
Revisie rwzi Blaricum, Huizen en Loenen, uitvoering	-1.000.000	-2.500.000	-1.200.000	-2.000.000	0
Vervangingsinvestering rwzi Amstelveen	1.000.000	379.261			
Vervangingsinvestering rwzi Amstelveen, aanvullend krediet	1.000.000	3.000.000	750.000		
Vervangingsinvestering rwzi's 2019 - 2020		1.500.000	500.000		
Vervangingsinvestering rwzi's 2021 - 2028				-1.000.000	4.000.000
Vervangingsinvestering gemalen 2021 - 2026					180.000
SUBTOTAAL	5.804.789	8.108.336	1.050.000	-3.000.000	4.480.000
Programma energieneutraal in 2020					
Energiefabriek Horstermeer zonnepanelen	1.430.903				0
Verbeteren slibgisting rwzi West	-9.900.000	-3.500.000	1.500.000	400.000	0
Biogas/groengas rwzi West uitvoeringskrediet	2.700.000	1.300.000			0
Windmolens Westelijk havengebied	-5.000.000	-2.900.000	-400.000	5.000.000	3.900.000
Grootschalige realisatie zonnepanelen rwzi's			1.200.000		0
Afdekken USB rwzi West tbv reductie methaanemissie	-700.000				0
Slibdroging Amsterdam West voorbereiding + MIR	750.000	1.500.000			0
Slibdroging Amsterdam West Uitvoering		1.000.000	10.000.000	10.000.000	1.500.000
SUBTOTAAL	-10.719.097	-2.600.000	12.300.000	15.400.000	5.400.000
Totaal	-4.914.308	5.508.336	13.350.000	12.400.000	9.880.000
Watersysteem					
Compartimentering	800.000				
De Ronde Hoep	-880.000	-500.000	3.000.000	500.000	500.000
Bijdrage in HWBP	-361.000	-1.410.000	-247.000	-524.000	-243.000
Implementatie omgevingswet	1.320.000	1.390.000	1.350.000	900.000	900.000
Totaal	879.000	-520.000	4.103.000	876.000	1.157.000

8 Bijlage 3: Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AEB (Amsterdam)	Afvalenergie Bedrijf Amsterdam
AWO	Afvalwaterovereenkomst
AWZI	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
BAW	Bestuursakkoord Water
BBP	Beleid en Beheer Product
BIWA	Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BOWA	Bestuurlijk overleg water AGV-gebied
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
CO ₂	Koolstofdioxide
CZV	Chemisch zuurstofverbruik
DB	Dagelijks Bestuur
DVP	Dijkverbeteringsplan
EEP	Energie-Efficiency Programma
GRP	Gemeentelijke rioleringsplannen
HDSR	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
I/O	Input/output
I&M	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
IPO	Interprovinciaal Overleg
Isariz	Intergemeentelijke Samenwerking Riolerings- en Zorgtaak
KRW	Kaderrichtlijn Water
LGR	Landelijk Grondwater Register
MIP	Meerjareninvesteringsplan/-programma
MJA	Meerjarenafspraken energie-efficiency
MJB	Meerjarenbegroting
MJP	Meerjarenplan
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
N	Stikstof
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
OAS	Optimalisatie Afvalwaterstudie
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OTO	Opleiding, training en oefening
P	Fosfaat
RVO-Nederland	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie
SGBP	Stroomgebied beheersplan
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
V.e.	Vervuilingseenheid
UW	Unie van Waterschappen
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
WABO	Wet administratieve bepalingen omgevingsrecht
WBP	Waterbeheerplan
WGB	Watergebiedsplan
WIP	Waterinrichtingsplan
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur